مكتبة الأصل

THE UNIVERSITY OF JORDAN

המודיע

בטאון אגודת ישראל העולמית / היוצא לאור ע"י ... בעיר ירושלים יום ד' פר' חקת, ד' תמוז תשל"ה (13 ביוני 75) / שנה כו גליון 8922 המחיר 80 אגורות

קיסינג'ר בתום שיחות פורד–רבין:

יש סיכויים לחידוש המו"מ הישראלי–מצרי

לא מוציא מכלל אפשרות ביקור במזה"ת ✶ בפגישה עם מר רבין נידונה בעיית אספקת הנשק לישראל

וושינגטון יום ה' — שר החוץ האמריקאי הנרי קיסינג'ר אמר היום כי קיים סיכוי לחידוש המו"מ הישראלי-מצרי להסדר מעבר ביניים, אך הוסיף כי טרם נתקבלה החלטה סופית.

קיסינג'ר שהופיע במסיבת עתונאים, עם תום השיחות בין הנשיא פורד לראש הממשלה יצחק רבין, אמר כי ייתכן שיחזור למזה"ת, כדי להמשיך בדיפלומטיה הדילוגים שלו וזאת לאחר שיסתיימו מגעים דיפלומטיים בדרג נמוך יותר באיזור ובוושינגטון.

"אין להוציא מכלל אפשרות ביקור במזה"ת" אמר קיסינג'ר לעתונאים.

בסכמו את שני ימי הדיונים בין פורד לרבין, אמר שר החוץ האמריקאי כי השיחות היו "קונסטרוקטיביות ביותר".

הוא ציין כי הנשיא פורד ימשיך בהתייעצויות עם מדינות ערב וקיים "מגע הדוק" עם ישראל לקראת פירסום הודעה של מדיניות ארה"ב במזה"ת כעבור פרק זמן של שבועיים.

קיסינג'ר הסכים כי לא יקיימו התייעצויות עם נציגי הפליטים הפלשתינאים.

לדבריו ביקש מר רבין שארה"ב תפתח בשיחות בקשר עם הסיוע הצבאי והכלכלי לישראל לשנה הבאה. ישראל תבקש 2.5 מיליארד דולר בצורת סיוע כלכלי וצבאי.

בהתייחסו לנושא זה אמר קיסינג'ר כי מעולם לא התעורר ספק כלשהו באשר להמשך הסיוע הצבאי והכלכלי של ארה"ב לישראל. עם זאת הוסיף דובר שר החוץ כי יש לשבץ את "התביעה הגדולה ביותר" שישראל הגישה לארה"ב במסגרת של תביעות אחרות שארה"ב מתבקשת למלא.

"יהיה ברור במשך כל הזמן שהפרסים הצבאיים שישראל מבקשת קשורים בבעיית ההצרכה המתחדשת" של מדיניות ארה"ב במזה"ת, — אמר שר החוץ האמריקאי.

שני הצדדים תומכים במו"מ בשלבים

הנשיא פורד נפגש היום עם רבין לשיחה שנמשכה תשעים דקות בבית הלבן, לאחר מכן ערך קיסינג'ר סעודה לכבוד ראש ממשלת ישראל לדיון בבעיית אספקת הנשק.

בהתייחסו לאפשרות של סיבוב חדש של שיחות שלום, ציין קיסינג'ר שפורד לא שמע דבר מנשיא מצרים אנואר סאדאת או מראש ממשלת ישראל יצחק רבין שאינו מבביע על כך ששני הצדדים תומכים במו"מ בשלבים, שעשוי להביא להסכם ביניים.

עוד אמר שפורד לא התחייב על גישה מסויימת והוסיף כי הנשיא אינו מוציא מכלל אפשרות קיום דיונים בוועידת ז'נבה.

לדברי קיסינג'ר לא נידונו בשיחות פורד-רבין הפרטים המעשיים של הסכם חדש, נשקלו "הפאראמטרים" של הסכם חדש מעין זה.

שר החוץ האמריקאי אמר כי אין להניח שפורד יפרסם הצהרה מדינית תוך שבוע או שבועיים והוסיף: "אני מאמין שהפגישות שהסתיימו זה עתה מסמלות צעד חשוב קדימה".

עוד אמר שר החוץ האמריקאי שנמסר הן לישראל והן למצרים שייתכן ששני הצדדים יצטרכו לשנות את עמדותיהם כדי שיושג הסכם ביניים.

עם זאת הצביע קיסינג'ר על העובדה כי אצל מתקבל הרושם ששני הצדדים נכונים לשנות את עמדותיהם.

"יצחק נקיים מגע הדוק עם ממשלת ישראל ועם שאר הצדדים המצוניינים" — אמר שר החוץ האמריקאי.

כשנשאל, מה סוג ההוויתורים שישראל עשויה לעשות, השיב קיסינג'ר: "הסכמה שהם יוותרו על מה שהוא היא קלושה ביותר".

● הנשיא פורד נועד אמש במשך יותר משעה עם נשיא רומניה ניקולאי צאושסקו.

● המלך חוסיין ונשיא סוריה חאפז אל אסאד ביקרו אתמול בנמל עקבה שבדרום ירדן.

מיקוח קשה בין רבין ופורד ביום ה־1 לשיחות

נשיא ארה"ב טען נגד „דריכה במקום"

וושינגטון יום ה' — מיקוח קשה התנהל ביום הראשון של השיחות שקיימו הנשיא פורד וראש ממשלת ישראל יצחק רבין על הדרכים ליישב את הסכסוך המזרח תיכוני — זאת אמר נציג ישראל.

"אין זו מסיבת עינוגים" — ציין הפקיד, אך הוסיף: "האווירה היתה טובה".

רבין בא לוושינגטון כשמניי וגמור עמו לתבוע מהנשיא פורד הבטחות שארה"ב תסייע לישראל על ידי אספקת כמות ניכרת של ציוד צבאי כבד ועל ידי מתן סיוע כלכלי במידה נרחבת, אם יושג הסכם ביניים חדש עם מצרים.

כפי שנמסר, הסכים מר רבין שישראל יכולה לעשות ויתורים טריטוריאליים רק תמורת פשרות מדיניות מצד מצרים והיא תחליש איפוא מנקודת ראות צבאית, אם לא תקבל אספקה נאותה של כלי נשק.

סבורים שמר רבין צמד להבוע מהנשיא פורד שיתחיל באספקת מטוסי "פ-15", טילי לאנס ונשק אחר לישראל. ישראל מבקשת מארה"ב ציוד צבאי וסיוע כלכלי בסכום כולל של 2.5 מיליארד דולר.

אמש בסעודה שערך הנשיא פורד לאורח מישראל, הצהיר נשיא ארה"ב על יתמיכתה הנמרצת והנמשכת של ארה"ב במדינת ישראל.

הנשיא הטעים "אנו מכירים בפוזיה שדריכה במקום תהיה צעיין אורלל ביותר בקשר עם תחזיות לשלום. אנו נפגשים היום כדי להבטיח שזה לא יקרה וההתמדה נצליח".

הדברים שהשמיע פורד בסעודה באו לאחר קרוב לשעתיים של דיונים שנשיא ארה"ב קיים ביום ד' עם מר רבין.

בדברי התשובה אמר רבין: „אני מא מין שהענין שלך ההלסתך הנחושה לעשות מה שניתן לעשות כדי לבדוק את כל האפשרויות שיכוני בעיה סבוכה זו לקראת פתרון של שלום, הם סימנים של כישרי ההנהגה שלך ושל ארצך הגדולה בעולם החופשי".

פקידים ישראליים אמרו רק מעט על ההתקדמות שהושגה בשיחה הארוכה שנערכה ביום ד'. הדובר ציין כי רבין היה במצב רוח טוב, לאחר שיצא מן הבית הלבן וכי הוא היה מרוצה נוכח "האוירה הטובה" שבה התנהלו השיחות.

וואשינגטון מכחישה מכירת נשק למצרים

וואשינגטון, יום ה' — מספר יצרני משאיות אמריקאים מנהלים שיחות כדי למכור למצרים מספר בלתי ידוע של משאיות וג'יפים — אמר דובר משרד החוץ האמריקאי רוברט פאנסה.

הוא הגדיר כבלתי־נכונות את הידיעות שלפיהן אישרה ממשלת ארה"ב מכירות נשק כלשהן למצרים, והוסיף כי מצרים אף לא ביקשה מארה"ב למכור לה נשק.

אולם, הוסיף, במצרים גילהה ענין בשיגור „מספר קטן" של קציני צבא לבסיסי הדרכה בארה"ב, ושאלה זו נשקלת עתה.

הדובר התייחס לידיעה, כי הנשיא פורד שוקל בכובד ראש את מכירתו של ציוד צבאי לא־קטלני בשווי של כ־100 מיליון דולר למצרים, שפורסמה ב„ניו יורק דיילי ניוז". (יונפ"ש)

בריטניה תספק למצרים נשק ב־400 מיליון לי"ש

לונדון יום ה' — בריטניה ומצרים הגיעו לידי הסכם עקרוני לגבי עיסקה, שבמסגרתה תקבל מצרים נשק בשווי 450 מיליון לי"ש — זאת אמר היום דובר מצרי.

הידיעה על ההסכם פורסמה עם תום השיחות שמקיימים כאן שרי החוץ של בריטניה ומצרים.

הדובר ציין כי יש לגבש עדיין את פרטי ההסכם, משלחת של מומחי נשק ממצרים תגיע ללונדון בקרוב. הדובר סירב למסור פרטים על סוגי הנשק שמצרים מזמינה בבריטניה.

דובר משרד החוץ הבריטי סירב להגיב על הידיעות בענין עיסקת הנשק.

עוד אמר הדובר כי פאהמי דן עם עמיתו הבריטי ג'יימס קלהאן באפשרות שבריטניה תשתתף בתוכנית של מיליארד לי"ש להקמת בתי חרושת להרמים במצרים במסגרת תוכנית כלל־ערבית.

בתי חרושת אלה יספקו נשק לצבאות מצרים ולצבאותיהם של מדינות ערביות אחרות.

מצרים מבקשת סיוע הן מבריטניה והן מצרפת בקשר עם תוכנית לפיתוח תעשיית נשק לטווח ארוך, הוסיף ואמר הדובר.

● כ־30 איש נפצעו, אחדים מהם קשה כאשר תמסת הקרונות האחרונים של רכבת האכספרס בקו אבסטרדם — בריסל — פאריס ירדה אתמול מן הפסים סמוך לעיר הבלגית מונס, ואחדים מהם התדרדרו מן המסילה בגובה של חמישה מטר.

● יהן הגישה היום בקשה לחברות מלאה בשוק האירופי המשותף בן תשע הארצות, וציינה כי אם גם תורכיה תעשה כן, יועיל הדבר ליחסים שבין שתי הארצות.

ראש ממשלת הודו הורשעה במשפט

ניו דלהי יום ה' — בית משפט גבוה הרשיע היום באלאהבאד את ראש ממשלת הודו אינדירה גאנדי בשחיתות בניהול מערכת הבחירות בשנת 1971 — והרשעה זו עלולה לפסול אותה מלהמשיך בכהונתה.

השופט י. י. אי. סינהא מבית המשפט הגבוה של אללאהבאד, דרומית מזרחית לעיר הבירה, פסק כי הגב' גאנדי בת ה־58 ניצלה את מזכירה הראשי כדי לנהל למענה, שלא כחוק, מערכת בחירות לפרלמנט ב־1971 באיזור הבחירות ראי באריל, 330 ק"מ דרומית מזרחית לניו דלהי.

תוך מתנית השעה לאחר פירסום פסק הדין של השופט, הגישו הסניגורים בקשה לצו מניעה עד שתספיק להגיש ערעור בפני בית המשפט העליון בניו דלהי. השופט אישר בקשה זו להקופה של 20 יום.

אם לא יתקבל הערעור, תאבד הגב' גאנדי את מושבה בבית התחתון של הפרלמנט בניו דלהי, והיא תיפסל לתקופה של שש שנים מכהונה רשמית כלשהי.

בשהי"ת ירושלים תמוז תשל"ה

קריאה מאת מועצת גדולי התורה

לקראת סיום הש"ס במחזור שביעי ללומדי דף היומי

לולא תורתך שעשועי

שלומי אמוני ישראל די בכל אתר ואתר. נקראים להשתתף בשמחה של מצוה לגומרה של תורה בעל פה — סיום המחזור השביעי של לימוד „דף היומי" ביום י"ד תמוז — ולהצטרף למעגל הגדול של הלומדים במחזור השמיני הבא עלינו לטובה.

זכה הרעיון וזכה יוצרו ומחוללו, הרה"ג רבי מאיר שפירא מלובלין זצ"ל להעניק לעם ישראל מתנה טובה זו, להרבות קובעי עתים לתורה ולהדק בעבותות של אהבה את הקשר המשולש של ישראל אורייתא וקוב"ה ועל ידי כך להכניס אורה של תורה לרבבות בתים בישראל.

מאז נתקבל הרעיון בברכה ובהתלהבות במעמד ראשי אלפי ישראל בעת הכנסיה הגדולה הראשונה של אגודת ישראל העולמית בשנת תרפ"ג, נתעלה ונתקדש הרעיון במקהלות רבבות עמך בית ישראל, המקיימים אותו הלכה למעשה בשיעורים תמידין כסדרן בבתי כנסיות ובתי מדרשות, נתרבה כבודה של תורה ונתקבל לימודה כקנין העם, וזוכים עתה לסיים את המחזור השביעי.

ביום גדול זה של שמחת התורה, כאשר רבבות מישראל יתכנסו לחוג את היום הזה, נעלה ברטט ובחרדה את הקדושים והטהורים, גבורי הרוח, עושי דברו שנהרגו, נטבחו ונשרפו על קידוש השם בגולה הדוויה ובארצנו הקדושה — הנאהבים והנעימים שבחייהם ובמותם לא נפרדו. ארץ אל תכסי דמם!

ביום גדול זה של שמחת התורה, סיום המחזור השביעי של לימוד דף היומי, נקבל על עצמנו להצטרף למעגל זה שבו מתאחד עם ישראל בלב אחד כאיש אחד ובדף אחד, להרבות לומדים, להרחיב שיעורי־תורה וכל המוסיף מוסיפין לו מן השמים.

בימים אלה כאשר עינינו צופות ומיחלות לישועה ורחמים, נקראים שלומי אמוני ישראל די בכל אתר ואתר להתעורר ולהתחזק בלימוד התורה, למצוא חיזוק ועידוד בצוותא, כמאמר דוד נעים זמירות ישראל לולא תורתך שעשועי כי אז אבדתי בעניי.

ומתוך המצוקה נצא לרווחה תרים ברמה את דגל התורה, כי היא נותנת עוז ואורה, ובזכות לימוד התורה נזכה להיות נגאלים במהרה בגאולה שלימה ולראות בבוא גואל צדק במהרה בימינו אמן.

מועצת גדולי התורה

עצרת המונית לסיום הש"ס בניורק ביום א'

ר' א. הירש מוסר בשובו מחו"ל על התרחבות פעולות אגו"י בארה"ב

כנס הודיה המוני לכבוד סיום הש"ס במחזור השביעי — ייערך ביום א' הקרוב באולם „מדיסון סקוור גארדן", שהוא האולם הגדול ביותר בניו־יורק, על כך מסר אמש ר' אברהם הירש, מזכ"ל אגודת ישראל העולמית בשובו מביקור קצר באירופה וארה"ב.

את הכנס הזה מארגנת אגודת ישראל בארה"ב ומצפים להשתתפות של כעשרת אלפים איש.

גדולי התורה המפורסמים ישתתפו בכינוס המיוחד זה, ויאמרו את דברם, ובראשם הגאון רבי משה פיינשטיין, יו"ר מועצת גדולי התורה בארה"ב, האדמו"ר מבלוז'וב, הגאון גאב"ד מאטרסדורף, רבי שמואל עהרנפלד הגאון רבי מרדכי גיפטר, ראש ישיבת טלז.

מר הירש מסר עוד, כי בביקורו בארה"ב נועד עם חברי מועצת גדולי התורה ומצא אצלם אוזן קשבת לגבי בעיותיה השונות של אגודת ישראל, בהביעם נכונות להצביד את כל כובד משקלם לטובת התנועה.

בפגישתו עם הרב משה שרר, נשיא אגו"י באמריקה, נדונו בעיות שונות של התנועה. מר הירש מסר בשובו, על התרחבות מרשימה של פעולות אגו"י בארה"ב.

ביום ב' השבוע, השתתף בישיבת היפהו"פ העולמי האמריקאי, שלפניו מסר דו"ח מלא על מצב התנועה בארץ. בישיבה זו השתתפו האדמו"רים מבלוז'וב ומנובומינסק, וכן יו"ר הועה"פ, הרב ד"ר יצחק לוין, הרב מאיר פגטל, הרב שלמה גרינברים, ר' יוסף פרידנזון, הרב יחזקאל בסר, הרב ברוך בורכרד, הרב משה שרר, הרב גבריאל ביל, הרב ר' שמחה עלברג, ר' מרדכי נייטס, ר' יואל קלוגמן, ור' שלום דוד הורביץ מאנטוורפן.

אתמול נועד מר הירש בשוויץ עם ראשי אגודת ישראל הדן עמם על בעיות התנועה.

וואשינגטון מכחישה ביקור קיסינג'ר בסוף החודש

וואשינגטון יום ה' — משרד החוץ האמריקאי הכחיש אמש ידיעה לפיה שר החוץ הנרי קיסינג'ר מתכוון לבקר בסוף החודש במצרים, סוריה וירדן [illegible]

דובר משרד החוץ הכחיש, באשר ציין ידיעה מרבת עניין, כי "אין זה נכון".

קיסינג'ר עצמו העלה את האפשרות של סיור חדש במזרח התיכון אם השיחות עם ראש הממשלה יצחק רבין בוושינגטון יביאו להתקדמות לקראת הסדר במזרח התיכון. אולם ביקור כזה צפוי רק בסוף החודש הבא.

האדמו"ר מביאלה ישבות בבני ברק

כ"ק האדמו"ר מביאלה שליט"א, ישבות בשבת ה, פרשת חוקת, בבני־ברק, לרגל שמחת נשואי נכדו. התפלות והשולחנות ייערכו במלון וגשל.

אסאד נועד עם משלחת מחבלים

רבת עמון יום ה' — נשיא סוריה חאפז אל אסאד נפגש אמש בדמשק הלילה עם משלחת פלסטינית, בראשות עליה אל חורי, חבר הועד הפועל של אש"ף.

בידיעה אחרת נאמר, כי מנהיג אש"ף יאסר ערפאת שיגר אמש שדר דחוף למלך חאלד הסעודי. לדברי העתון הלבנוני "אל־אנואר" הביע ערפאת בשדר זה את מחאתו החריפה של אש"ף על שלא נמסרו לו התוצאות של הפגישה סאדאת, פורד בזלצבורג.

הדלקת הנרות

	ערש"ק	מוצש"ק
ירושלים	7.07	8.28
תל־אביב	7.25	8.31
חיפה	7.20	8.31

משה שטרייכר
בית חלקיה
עדינה ברוק
בת ים
מאורשים
בעז"ה אור לג' תמוז תשל"ה

ברכת מזל טוב חמה ולבבית מקרב לב
למע"כ תותני היקר הנדיב החסיד איש המעשה ורב פעלים רודף צדקה ראש וראשון לכל דבר שבקדושה איש דתמה למופת
הר"ר ישעי' זאב לעוו שליט"א
לרגל נשואי בנו הכלה היקרה והחשובה מרת מירל תחי' עב"ג החתן המצויין בתוי"ש
מבחירי ישיבת מטעבין הרב ברוך ליב שליט"א
בן מחותננו מוהר"ר צבי רבינוביץ שליט"א
הנכד לכ"ק מרן אדמו"ר מביאלה שליט"א
יהי"ר שהזיווג יעלה יפה, ובורא עולם בקנין ישלים זה הבנין, ענבי הגפן בענבי הגפן, דבר נאה ומתקבל, רב נחת אושר ותענוג לתפארת המשפחה הדגולה
מאחל חתנו מרדכי זיסקינד סגל-לנדא ומשפחתו — לונדון

"כי לכל חפץ יש עת"
(קהלת ה—ו)
במסגרת
מבצע עת הקיץ
לתושבי בני ברק והסביבה!
יוענק מאוורר — לכל הרוכש תנור בישול ואפיה או מכונת כביסה מאלו המוצעים בחנות.
יוענק שואב אבק — לכל הרוכש שני מוצרים אלו יחד.
המבצע בתוקף עד ליום 30.6.75
א. סיני — מרכז מכירות למוצרי חשמל
בני־ברק רחוב רבי־עקיבא 19.

בדירה „לדוגמא"
בני ברק רבי עקיבא 133 ק"ב
מבצע חיסול המלאי הקיים
500 ל"י תלושי קניות בסופרסל חנם
ינתנו לכל הרוכש החודש מערכת חדר שינה או מערכת סלון (מודרני או בסגנון עתיק)

פנסיון ובית מרגוע 'כרמי'–רוזנה
תלפיות, ירושלים, טל. 37763
נפתח שוב
כשר למהדרין — חלק
גם פנסיון חלקי או עם ארוחת בקר בלבד

בצפת
פנסיון "שופרא"
רח' הישיבה 2, ת. ד. 34 — טל. 067—30727
כשר למהדרין מן המהדרין (חלק)
הננו שמחים להודיע, כי לעונת הקיץ יפתח בצפת פנסיון בבנין חדיש ומפואר, ציוד חדש, נוף הררי מרהיב עין, אוכל משובח, שירות מקצועי מעלה, בית כנסת במקום, הפתיחה ביום שלישי כ"ב תמוז (1.7.75)
אפשרות גם לחצי פנסיון
פרטים נוספים והזמנת מקומות בבני ברק רח' ר' עקיבא 65 משרד יפה־נוף טל. 788302
בין השעות 10—12.30 לפנה"צ, 4.30—7 אחה"צ
✶ לרגל הפתיחה מחירים נוחים ✶
✶ אפשרות לטיולים מהמקום

מחנה
שדה חמד
CAMP S'DEI CHEMED INTERNATIONAL
מחנה קיץ עולמי „שדה חמד"
של צעירי אגודת ישראל בא"י

ערבי שירה לקהל החרדי
יתקיימו אי"ה
ירושלים
ביום שני כ' מנחם אב תשל"ה (28.7.75)
בבנייני האומה
בשעה 8.15 בערב
תל־אביב
ביום ראשון כ"ו מנחם אב תשל"ה (3.8.75)
וביום שני כ"ז מנחם אב תשל"ה (4.8.75)
בהיכל התרבות רח' הוברמן
בשעה 8.15 בערב
בתכנית:
מקהלת שדה חמד
בניצוחו של אליהו טיטלבום
מפיק ועורך תקליטי פרחי אגו"י בארה"ב
תזמורת בת 30 נגנים
בניצוחו של ישראל לאם מתקליטי נגינה
מקהלת הנוער האגודתי בא"י
בניצוחו של חיים בנט
מפיק ועורך תקליט "זמר־חסידים"
מקהלת יד בזמר לונדון
בניצוחו של יגאל צליק
ברוך חייט
ממקהלת "בני הרבנים" ו"קול סלוניקה"
נערים סולנים
מפרחי אגו"י ארה"ב ותקליטי "שדה חמד"
המנחה: מרדכי פרימן
כרטיסים להשיג:
ירושלים:
„בעדני הפסגה", בית וגן רח' הפסגה 45 מ־5—9 בערב
גבעת שאול, משפ' ויסנשטרן, רח' גבעת שאול 12
„גל־פז", צרכי חשמל, רח' מלכי ישראל 15
„גלנטריה" אייבל, רח' באה שערים 11
רחובות „בן המיכך", רח' קרן קיימת 19
„קרית מטרסדורף", כוכנות דואר נהן בריגברג
„קרית צאנז", מכולה בגבירי
פתח־תקוה:
„בעלי מקף", רח' חובבי ציון 22
רחובות:
בית ספרים „מורשה", רח' הרצל 99
נתניה:
„משפט" חפץ חיים, רח' סבילנסקי 7
כפר חב"ד:
ר' חיים ריבקין, כפר חב"ד
בני־ברק:
„ברקי", משרד לתווך אשכנזי, רח' ר' עקיבא 66
„מרכז החשמל", רוזנבלום, רח' ר' עקיבא 89
„הסצליה", משרד לתווך, רח' נחמני 2 (פנת חזו"א)
„קיוסק ויסי", רח' צורא 54 (מול מכביסה זויתנית)
„נקוי התכלה", רח' ר' עקיבא 145
תל־אביב:
משרדי צעירי אגודת ישראל, רח' אחד העם 26
משרדי אגודת ישראל, רח' ברדיצ'בסקי 5
חנות לתשמישי קדושה, ר' משה אונגר, אלנבי 110 (בחצר ביהכנ"ס הגדול)
„מגדנית פלר", שינקין 53 (פנת פיירברג) אחה"צ
חיפה:
א. הוניגסברג, רח' פבזנר 37, טל. 527168
כרטיסים לקבוצות להתקשר לטלפון מס' 782751 (03)
הכנסות קודש לצדקה
מקומות מיוחדים לנשים
פרטים והרשמה למחנה הקיץ העולמי לילדי ישראל
טל. 941014 (03) בשעות היום; בשעות הערב טל. 782751 (03)

ריאו
חדש בירושלים
גלידה מחלב טרי
כל סוגי חבילות
בהשגחת
ועד הרבנים של אגודת ישראל
להשיג
בכל החנויות בירושלים
להשיג גם במשקל, רחובות הבוכרים 45

לאחרונה צצים "מנעולי בטחון" מסוגים שונים כבאות מתחרה בהברחה
אנו מייבאים מנעול פטנט כספת
בעל מנעולים בעולם הנועל את הדלת ממש כבספת לכל 4 כיווני ובנוסף מנעול נוצר.
על הדלת מבחוץ אין סימן חיצוני בולט
צא מביתך בבטחון כשעל דלתך מורכב מנעול
"רב בטחון"
טל. 03-845790

קבלת מודעות ל"המודיע" ולכל העתונים
סוכנות
מודעפון - בני־ברק
בר הלל - קראוס
לשרותך 24 שעות ביממה
בני־ברק, רח' ירושלים 33
טלפונים: 786321, 783507
שרות לילה: 982386, 717155

דרושים
עובדים
(3—4 נוספים)
לפניה „קרנה" קרית אונו
בשעות העבודה טל. 755093
בערב 786051

מלון „הגליל"
בית ציון, צפת טל. 067-31247
מחירי הפתעה מוזלים ללא תקדים
עד ה' מנחם־אב, 13.7.75
אנו מקבלים הלושים ואשורי הבראה ממשלתיים והסתדרותיים
באמצעות חברת "און"
אפשר להרשם גם: ציון משה, חבקוק 4 ב"ב
חנות ציון, חזון איש 43, ב"ב

פיתוח תמונות יותר יפה
יותר גדול יותר בזול
לפני שתקנה לרפאלי פנה
ר' עקיבא 93 ב"ב

ספרים סופרים וספרות

בצלאל לנדוי

מהדורה חדשה של משנה תורה להרמב"ם

„חיבור זה מקבץ לתורה שבעל פה כולה עם התקנות המנהגות והגזרות, שנעשו מימות משה רבנו ועד חבור התלמוד, וכמו שפירשו לנו הגאונים בכל חיבוריהם שחיברו אחר התלמוד" — כך הגדיר הרמב"ם את ספרו „היד החזקה" בהקדמתו, שכן מתוך ים התלמוד, המבוסס על מדרשי חז"ל אסף את כל החומר והדינים והתקנות והמנהגים, סדר ומנהגים לכלליהם ופרטיהם, מבלי לשכוח דבר קטן או גדול הנוגע לשלחן הערוך לפני שרי אמבים. לפעמים נדמה לנו כי פה או שם שכח איזו הלכה, או השמיט איזו מלה, ואנו משתוממים ומתפלאים על השכחה או ההשמטה, אולם אחרי עיון ובחינה מתברר כי לא היתה כל שכחה לפניו, עינו החדה ראתה כל. הלכה זו או מלה זו שכאילו נשמטה נקבעה במקום אחר, מכוון יותר או שהיה לו טעם להשמטה זו.

שנים מספר הקדיש הרמב"ם לספרו זה. בראשונה עסק בחיבור קונטרסים ופירושים לבבלי וירושלמי שברובם הגדול אבדו לנו, ורק לאחר שסיים את פירושו על המשנה, פנה לחיבור ספרו „היד החזקה" הוא משנה תורה ולפי עדות עצמו „טרח בו יומם ולילה כמו עשר שנים רצופות".

ביטוי נמרץ למפעל זה כצורך הדור נתן ע"י הר"י אלחריזי בתחכמוני שער מ"ו: „ראה המנים למי תורה יצמאו, ישוטטו לבקש את דבר ה' ולא ימצאו, ואין מאכל לפי הטף, רעבים גם צמאים נפשם בהם תתעטף, וירא כי הנפשות הזמן הכבידן, ויקם משה ורושיהו, הניף כל התלמוד כרמת בבבלה, ולקח ממנו הסולת הברה, והכין לעוסקים בעסקי הזמן, מאכל מוכן, בכל ממתק ושמן, ובני ישראל אכלו את המן".

בעל ספר הדורות אף מביא מסורת בשם רבי דוד הנגיד נכדו שעשר שנים היה יושב הרמב"ם בחדרו ולא יצא מן הפתח עד שסיימו, ובלילה שהשלימו בא לו בחלום רבינו משה מבית אביו עם אדם אחר עמו ואמר לו אביו, הנה לך זה משה רבינו. כאשר נבהל אמר לו משה רבינו „באתי לראות מה שעשית" בהוסיפו „יישר כחך", ונראה שמסורת זו היא ביסודו של שבחו „ממשה ועד משה לא קם כמשה".

אך מה לנו להזדקק למסורות עמומות יסוד, הרי בין כל הספרים שנכתבו, חזרו והופצו למן התקופה הבתר תלמודית שמור לו לחיבור משנה תורה מקום מכובד ומרכזי ביותר, נתפרשו פירושים רבים ויש כה חוברו עליו קרוב ל־400 ספרים, תוכנו נוצל ושוקע במרבית ספרי ההלכה שחיברו אחריו, וזאת מלבד הדיונים בדברי הרמב"ם ופסקיו בכל רחבי הספרות התלמודית.

יתר על כן, ספר משנה תורה נמנה בין הספרים הראשונים שראו אור, מיד עם הופעת הדפוס. מהדורה ראשונה ידועה לנו מרומי קודם ר"מ, ועוד לפני כן, מיד לאחר צאתו מיד מחברו נעתק בטפסים רבים, שכן היה מבוקש ביותר בכל תפוצות ישראל.

בד בבד עם התפשטות החיבור נוצרה גם בעית נוסחאותיו תיקונים והשלמות שנוספו ע"י הרמב"ם עצמו. ובתוך תשובותיו אנו למדים שכל ימיו שקד על שיכלול חיבורו זה אולם ברבות הימים נפלו בו שיבושים וטעויות מעתיקים.

הרמב"ם בעצמו עמד על כך ובכמה מתשובותיו העיר שהנוסחא שבידיהם איננה נכונה, או שיש בה חסרון דברים או שהוכנסו דברים שלא במקומם. אין צורך להצביע על כל הסוגים של שיבושי מעתיקים שהם ידועים למדי. דילוגים מתיבה לתיבה דומה וממנה על הגליון, שם נוצר שיבוש חדש ע"י המעתיקים המאוחרים שהכניסו תיקון גליון שלא במקומו, פענוח מוטעה של קיצורים, השמטות, צירוף מוטעה של הלכות נפרדות ובדומה לאלה. רבי אברהם בנו של הרמב"ם כבר השיב למשיגים שיש לתקן את הנוסחאות או שאביו בעצמו תיקן את הדברים. בעל „מגיד משנה" ראש וראשון למפרשי הרמב"ם מעיר פעמים הרבה שהנוסחא בספרי הרמב"ם משובשת „וזאת הנוסחא משובשת משיבוש המעתיק ספרי הרב", „זה נמצא בספרי רבינו ז"ל הוא טעות יצא מידי הסופר הראשון", ויש שהוא מציין שבספרים המדוייקים הנוסחא היא אחרת. במקום נוסף מתחנן הרמב"ם לתקן הנוסח „תקנו בספריי".

גדולי הדורות טרחו להעמיד הגירסא הנכונה בדברי הרמב"ם, אם ע"פ כתבי יד עתיקים שהגיעו לידיהם, ואם ע"פ דפוסים ישנים או ע"פ דברי מחברים קדמונים המביאים דברי הרמב"ם, ואחר כל זאת נשארו ספרי הרמב"ם הנדפסים שבידינו עם הטעויות שנפלו בהם, וההשמטות שהושמטו מהם, השינויים שהוכנסו ושהושרשו בתוכם.

בספרי הרמב"ם המצויים, שרובם ככולם הם צילומים מהוצאת וארשא־וילנא תרמ"א, יש שבושי נוסחאות למכביר. גם שינויי הנוסחאות, הנראים בהשקפה הראשונה כבלתי פוגמים בכוונה, גם הם פוגמים שכן הרמב"ם כתב ספרו בדקדוק עצום, בכל מלה ומלה, ומטעם זה כל הבאים אחריו דקדקו הרבה בדבריו, ופירשו משמעות כוונתו לפי היוצא מדקדוק התיבות. גדולי האחרונים הזהירו לתלמידיהם לדקדק בדבריו בכל היכולת, וכדברי רבי שם טוב גאון (במגדל עוז הל' גניבה פרק ב' הי"א) הניח מקום בלשון לחבר ולהקדק ולסבור בו, כמו שמדקדקין ומסבירין לשון התלמוד".

הדורות מספר מצפים איפוא למהדורה מתוקנת של ספר משנה תורה להרמב"ם עד שנתגלגלה זכות זו לרבי שבתי פרנקל, שהגיש לפנינו ספר זמנים הוא הכרך הראשון למהדורה שלמה ומושלמת, מנופה ונקיה מטעויות השגיאות דפוס והעתקה, ומעוטרת בעטרת זהב של תוספות השלמות רבות, המרובים מכדי לפורטם במסגרת זו.

קשה להגזים בערך המפעל אשר לפנינו, ובתוך הצצה קלה בספר ניתן להבין את העמל הענק שהושקע במפעל זה ע"י כוונת גדול של תלמידי חכמים מובהקים, בירושלים, בני ברק וכו', שעברו עיונם בהרבה כת"י ובהם כתבי ידות מתימן, מדוייקים ומוסמכים ביותר, כה"י אשכנזים ובתוכם כת"י מספרי מדע ואהבה, שהרמב"ם עצמו מעיד על גבהותו בחתימתו עליו. כן הגיעו לידם, „המוגה מישיבת מצרים" שהוגהו ע"פ כתבי מוסמכים ביותר של משנה תורה שהיה בידם. ובהוכם מכתב הרמב"ם בעצמו. „הספר המוגה בישיבת מצרים היה לפני המדפיסים בדפוס ויניציה שליט המדויקים על כך בשערי ספרם, אך מצוט כה לא השלימו המלאכה ומגולה יקרה זו נוצלה ע"י המהדירים הנוכחיים.

הדגש העיקרי במהדורה זו הוטל על קביעת הנוסחא המדויקת. ייתכן שיש הגזמה כל שהיא בדברי ההקדמה כי „ספר משנה תורה להרמב"ם לקי יותר מכל ספרי גדולי הפוסקים הראשונים בטעויות שגיאות השמטות שינויים ושיבושים למכביר", ודוגמא בולטת הם ספרי רבינו ירוחם, ספר העיטור. הוא הדין הקביעה „שהיו כאן שגגות וזדונות של המדפיסים ומגיהים שלא נרתעו לשנות במקום שנראה היה להם ללא עיון מספיק, שיש טעות וצריך לשנות".

נוסף על ההשוואות עם דפוסים ראשונים פרטו ובדקו בספרי ראשונים המביאים את דברי הרמב"ם כגון הר סמ"ג, אור זרוע, מחכמי ספרד (הרמב"ן הרשב"א הר"ן) עד חכמי צרפת ופרובינציא כגון הראב"ד, בעל המאורים המהר"ל, וכל עמלם זה לא בא אלא לברר את הגירסא הנכונה ולהאיר עיני לומדים בתורתם.

הנוסחא הסופית נקבעה איפוא לאחר עיון נמרץ בכל אלה תוך בדיקה יסודית ומדוקדקת. להשוואות כתבי היד עם הדפסים ועם המובא בדברי הראשונים וגדולי האחרונים. בהתייעצות עם גדולי דורנו, בכל מקום אשר אחרי העיון הרב לא יצאו מכלל ספק, עד אשר „שזכו להעמיד את דברי הרמב"ם על מכונם, כפי אשר יצאו מכל הגהה, בחתות ידיו".

בהקדמת המביאים לדפוס צויינו מספר טעויות ושיבושים שנפלו הן בהעתקות שבכתבי יד והן שבספרים שבדפוס, ובייחוד ציונים שיש בתוצאותיהם הבדלים בהכרעת ההלכה.

יצויין לשבחם של המהדירים, שהשתמשו בכתב יד ובדפוסים ראשונים לשם קביעת הגירסא המדויקת, אך נמנעו מלהכביד על הלומד המעיין ע"י התקנת אפרט מדעי, כביכול. הם שינויים הבירורים הודאיים הוכנסו בפנים, אלה המוסיפים להסבר הענין צוינו בגליון, ואילו יתר השינויים נאספו ב„ילקוט שינויי הנוסחאות", הוא מהווה ספר חשוב בפני עצמו, וכל מי שיעסוק בבירור שיטות הרמב"ם בסוגיות שונות לא יוכל שלא להשתמש בו.

בין החידושים במהדורה זו נזכיר את השלמת השגות הראב"ד, שכן רק בארבעת ספרים (זרעים עבודה, קרבנות וטהרה) נדפסו ההשגות בשלמותן מתוך כ"י ואילו בשאר ספר היד נלקחו עפ"י רוב מתוך „מגדל עוז" ו„מגיד משנה" תוך שיבושי מעתיקים. במהדורה הנוכחית הובאו לדפוס השגות הראב"ד, על יסוד שבעה כתבי יד וניספו הרבה השגות שלא נדפסו עד כה. אם כי רובן בא זכרן בספרי הראשונים הרי רק תוכנן הוזכר שם, ואילו עצם לשונו לא היתה בידינו. הדברים שהיו מגומגמים מתמתן חוזר להיות ברורים ומחוורים. כן נוספו במהדורה זו מהן לראשונה: הגהות מרמ"ך, פירוש רבינו מנוח, מהר"י קורקוס הרדב"ז וכו'.

מגמתם להקל על לומדי התורה באה לידי ביטוי בשילוב גדולי האחרונים המאירים דרכם של לומדי תורה. משמעות מיוחדת לביאור הגר"א על הרמב"ם, שנלקט מתוך ביאורו על הש"ע שהוא אוצר בלום של ביאורים ופירושים, קושיות ופירוקים, ראיות ומקורות לדברי הרמב"ם שהוא המקור היסוד לרוב פסקי המחבר בשו"ע. אוצר זה, שהוא ככל דברי הגר"א מאיר עיניים ומשיב נפש, בהעמידו את ההלכה הפסוקה על מקורה ובירורה, רחוק היה עד כה מאלה אשר שמו עיונם ברמב"ם עד שלא הגיעו ללימוד הש"ע.

הוא הדין לגבי חידושי ר' עקיבא איגר על הרמב"ם שנאספו מתוך הגהותיו לשו"ע ובמקצת גם מספרי תשובותיו הוצגו בגליון. כן הגיע לידם גם הרמב"ם דפוס יעבנץ, שהיה שייך לר' עקיבא בו למד כל ימי חייו ובו כתב את הערותיו, והן הובאו לדפוס במהדורה זו.

מדור מיוחד „מקורות וציונים" בא למלא חסרון ניכר ומורגש לכל המעמיקים עיונם ומבקשים לרדת לסוף דעתו הרחבה והעמוקה, וכן „ספר הליקוטים" הכולל שפע של ביאורים ופירושים קצרות הארוכה לדברי הרמב"ם מתוך 300 ספרים, מהם יקרי מציאות ביותר ומהם שאינם מצויים ביד כל אדם.

עבודה עצומה הושקעה במפעל זה ומקום הניחו לו מן השמים להתגדר בו. רבי שבתי פרנקל, שרשם

(המשך בעמוד ז')

המציל ספרים מן הדליקה

בסדרת „מוצלי אש" יו"ל
הגדה של פסח ספר „תבונה" ושו"ת „זיו אריה"

— מאת יוסף דרוק —

נהלך לו יהודי — מילי מאמריקה — באמר מהיבוהיה של הצד קיבו הר אחרי יהודים, בכל מקום מגלים אותם האנשים אחריהם הוא מחפש היהודה כפולה ומסולה. לפתע מאי שם לוחש כאן והוא על אוזני „מצוה ביקור חולים", והנו קל מבאר במי המדובר, באחד מגדולי ישראל שנשאר בגולה זו, הרוכב על ערש דוי בבית החולים.

בחוזרה ובתחבולה ציתה המייר — שאינו אחר אלא הרב צ. בראנשטיין — את דרכו לבית החולים בה הוא מוצא את הגאון רבי יצחק אייזיק קראזילשטיקוב זצ"ל, תוך כדי שיחה נגלה עמו פונה אליו החולה ומבקש כמנו: „הואיל בא להגיד לי את מה ההום — זה המיבת תחת הכר שלפ־ ראשותי". הרב בראנשטיין עשה כ־ מבוותו, הרים יד אל ביתיו לפרו, תוציא את... כתב היד של החלק השני מספר „תבונה", זה היה „מה החוצי של החולה. הרב בראנשטיין הבין מיד את כוונותיו וכהתי' עין טמן את הכתבים בתיקו. היה זה אחד האוצרות היקרים מפז עבור הרב בראנשטיין.

החלק הראשון של הספר הופיע המחבר בשנת תרפ"ו. הוא היה ה־ ספר התורני האחרון שיצא לאור בר־ רוסיה. החלק השני היה מוכן ומסודר לדפוס ואף דברי פתיחה הכין המ־ חבר. מבין השימין של הדברים נכי־ רים חששותיו וצערו הרבים של ה־ מחבר מאימת הבילוים הסובייטיים. והיא דואב על שבהותיו אינם עד עצה כדי להעביר תיליה להייה אל „שכאשר כוחות הגוף נחלשים, כחות הנפש מתגברים". במכתב הוא מרבה: „רק חסדי השי"ת כי לא תמו ונתן לנו כח לסבול כזאת ולהישאר בחיים — — — והרבה במחשבותי אין ב־ כוחי להוציאם לפרעל.

הרב צבי בראנשטיין, נביא אוצת „אל תדום" לבנן יהודי בית המועצות, שפצל ופועל לבנן צורכיהם ה־ רוחניים של יהודים מאחורי מסך הברזל, מבקר עתה בירושלים ועיקר עיסוקו בימים אלה לרכז מאמצים ל־ מען אותם שזכו להשתחרר משם ד־ רוצים להתקרב ליהדות.

בבאמה מצביע הרב בראנשטיין על מה שהוא מכנה „בליטי שקיבל עבור פעילותו הוא... האמת הסובייטית המכריזה כדוכנו „פרסונה נון גראטה" — „אישיות בלתי רצויה", שמאז מלחמת ששת הימים נאסרה עליו הכניסה לרוסיה.

בשיחה שקיימתי עמו השבוע גילגל בפנינו את תכניותיו החדשות. בתוך הוא עוסק בתקופה האחרונה והיא הוצאה לאור של ספרים „מוצלי אש" — ספריהם של גדולי רוסיה, חידושי תורה וספרי שאלות ותשובות בהלכה שכתבו גדולי ישראל שבשרו ברוסיה הסובייטית ואשר לא זכו להגיע לידי דפוס.

כצעד מן ההצלחה של הוצאת ה„הגדה של פסח" עם הפירושים של הגאון ר' אברהם אהרן איש (איש פרידמאן) הי"ד מקיק טשאס בקרפטו רוסיה, הגדל עתה הרב בראנשטיין למפעל בהדפסת הספרים האחרים הבאים עמו בכתב"י. את ההגדה עצמה הוא עומד להו"ל במהדורה שניה ע"י מוסד הרי"ם לוין.

בראשונה ניגש עתה להוצאת הספר „תבונה" שחלקו הראשון כבר נדפס ברוסיה בשנת תרצ"ו ואילו את החלק השני מכתב היד של המחבר איהו הוא מסר במו ידיו, כאמור, לידי הרב בראנשטיין.

הספר השלישי בסדרת „מוצלי אש" היא הספר „זיו אריה" שיצא לאור בקרוב בהוצאת מוסד הרי"ם לוין, זה ספר שו"ת על כל חלקי השו"ע של הגאון ר' אריה ליב ויזואן זצ"ל הידוע בשם ר' לייב האמלער, שהיה מפורסם כאחד מגדולי הרבנים בדורו, היה אחד מן הבולטים ביותר בין רבני החסידים. גאון מובהק הן בנגלה הן בתורת החסידות, גדולי הדור העריצוהו לא רק בגלל חריפותו ובקיאותו בש"ס ופוסקים, אלא גם בשל חסידותו ומדותיו, צנועתו ופשטות הליכותיו. מכנגו בהסברה פנים לכל אדם, ובייחוד לבני תורה, חיבבוהו על כל ההוגים. ידוע כי רבים מגנו מכמו עצה ותושיה. הוא נפטר בשנת תרפ"ט.

גם על דרך גילוין של ספר זה יש באמתחתו של הרב בראנשטיין סיפורים נפלאים. רבי אריה ליב זצ"ל אב היה מקורב לאדמו"ר בעל הצמח צדק שהכיר בכשרונותיו המיוחדים והוא היה שליחו בכל סביבות רוסיא לחזק התורה והיהדות. באחת מתשובותיו הוא כותב ש„רבות נדדתי בשליחות אדמו"ר שליט"א.

הגאון המחבר הי' מפורסם בין גדולי דורו כמומחה גדול בעניני שמות גיטין, בשנת תרי"ס כותב הרה"ג ר' אברהם דוד לאוואנט (בעל בר ספר הקלאסי „קב נקי" על שמות גיטין) לבן המחבר ששלח לו „מה שכתב כבוד אביו הגאון ז"ל על גליון הקב ונקי...".

דרך למודו ועסקיו בישרות הסברא, וביותר בעמק של הענינים שהן בהם. בתשובותיו מתגלה לפנינו כדייקן גדול בלשונות הראשונים, הסגר, והר־ טרים.

היה בקי גדול בכל ענפי ספרות השו"ת. בתשובותיו הוא מתבטא בצער על שלא השיג ספר מסויים שהיה בחוץ לעבודתו.

דוגמא קטנה מבקיאותו בספרי הגאונים והפוסקים — בשו"ע אורח חיים הלכות בית הכנסת סימן קנ"ד כתב הבאר היטב ס"ק כ"א „ועיין בנו"ב ח"א סי' ו' מה שהאריך בענין זה", הרגיש מחברנו שמלת „בתראי"ש" היא טעות סופר וצריך להיות „בתרחי"ש" (הגאון ר' חיים שבתי) הבאר היטב כוון לספר תורת חיים ח"ב סי' הי"ד בתרחי"ש. הרב בראנשטיין מציין דבר זה ליריעת המדפיסים כשידפיסו השו"ע מחדש.

המחבר מעריך את רבינו החתם סופר זצ"ל „כאשר זכינו עתה לספר חתם סופר כהרב הגאון דעב"ב שיצא לאור העולם... ויען כי הספר עדיין אינו מצוי, מוכרח אני לכתוב מקצת דברים מה שנוגע לעניננו, והם כקילורין לעינים להאיר השכת המתפארים בעצי...". מכמה תשובות ניכר גם שהיתה לו יד בחכמת הרפואה, וכתב ש„חקר גם עם רופאים מובהקים ושפטו משפט צדק".

מעניין שבאחת מתשובותיו אל הגאון ר' דוד מעביל זצ"ל, רבה של מינסק כתב המחבר „מידי נסעי... מטולטל יום ולילה ובלא קיבוץ ספרים ובלא דיבוק חברים, עכ"ז יען כי עריבים עלי דברי סופרים הקשתי עיתים להשתעשע באמרי נועם... ואי"ה כשאמצא מנוח אח"ב הדיבור..." אולם אף בתנאים קשים כאלו העמיק הרחיב המחבר והקיף את הענין מכל הצדדים.

במקום אחר שנשא ונתן בפלפולת ובקיאות בדברי הרמב"ם, הטור והשו"ע הוא כותב „אך כעת אין בידי לא טור ולא רמב"ם ולא שו"ע".

היו לו קשרים עם גדולי דורו מכל החוגים — חסידים ומתנגדים. בחיבורו יש תשובות לכמה גדולי ישראל מפורסמים כמו הגאון ר' דוד מעביל ממינסק (מחבר ספר נחלת דוד, בית דוד, דברי דוד וכו'), הגאון ר' שמואל שטראשון מוילנא (בעל הגהות הרש"ש), הגאון ר' חיים ליב סאמנביציג (מחבר שו"ת שערי דעה), הגאון ר' דוב בער מקארילאוויץ (מחבר ספר הליכות עולם, והגהות הליכות עולם בסוף הרמב"ם דפוס וארשא־וילנא), הגאון ר' ארי' אב"ד איזמון (מחבר באר היטב על התורה). יש כמה תשובות עם הוספות דברים מהגאון ר' יצחק אייזיק הלוי אפשטיין זצ"ל הנקרא ר' אייזיק האמלער, ועוד תשובות לרבנים חשובים באותה תקופה.

בכמה תשובות מביא המחבר מה שראה בכת"י של כ"ק אדמו"ר בעל התניא ואדמו"ר בעל הצמח צדק ומבאר דבריהם, ומביא ידיעות חשובות בשמות גיטין בשם הגאון ר' ברוך מרדכי מבברויסק.

הכתב יד שבידיו של הרב בראנשטיין הוא כפי הנראה מעשה ידי מעתיק, בכמה תשובות ישנם תקצי שגיאות וההוספה שמות השואלים בכתב אחר שמסתבר שתוקנו ע"י המחבר עצמו.

עם כל זה נשארו הרבה שגיאות שהם בודאי טעויות הסופר ובהוצאה יתוקנו הדברים. גם מעבותו כמה ראשי תיבות קשות, וציונים הערות קלות.

רוב התשובות אין להם תאריך (תשובה אחת היא משנת תרס"ה) אולם קיימות הוכחות שרובם נכתבו בשנות תר"י—תרס"ה.

רובן מתקופת כהונתו באמיל עוד בחיי הגאון ר' אייזיק שנפטר בשנת תרי"ז.

הרב בראנשטיין מצביע על זה שבמשך כל השנים כמעט לא נתנו את הדעת לענין זה של הצלת ספרי הקודש מן הדליקה הסובייטית. רוסיה, שהיותה כרכה התורה בדורות הקודמים ונשארו בה עד היום „אוצרות" של דברי תורה הספרים שכמעט לא נודע עליהם ויכולים להפרות את הספרות התורנית כולה.

הוא דן עתה בתוכניות לענין אישים נוספים וגופים במפעלו החשוב אם על ידי הבהה או באחריות אחרות של עזרה למפעלו. הוא גם סבור שמפעל זה מחייב גם אישים אחרים שלהם קשרים עם הארצות שמאחורי מסך הברזל לענין בנושא זה, הוא מוכן להדריכם ולעזור בענין זה. בקשר לכך הוא מדגיש כי לא רק ברוסיה מדובר אלא בכל הארצות שמעבר למסך הברזל. לא מכבר הוא גם מצא כתבי יד בפולניה, ביניהם גם כתבי יד של בעל ה„חידושי הרים". את ההגדה של פסח המוזכרת לעיל הצליח להוציא לאחר משא ומתן של 5 שנים עם הנכרי שכתב היד נמצא אצלו זאת לאחר שאנשים שונים ידעו על קיומו ויפשו אחריו במשך שלושים שנה. אך מזלו של הרב בראנשטיין האיר לו פנים ונודע לו באמצעי מסויים על אותו נכרי והוא הואיל לנהל עמו מו"מ ישר וצנוע עד שהוא נאות לא לפני שקיבל גם שלמונים — למסור את הכתי"ה, גם זאת היה צריך לעשות בדרכים נפתלות כדי שלא לעורר את עיני השלטונות.

הרב בראנשטיין מחפש אנשים נדיבים שירצו לבדוק את „מד התומכים" להציל עוד ספרים מן האש הסובייטית.

מעיינות הנצח

שבעים פנים לתורה, פנינים יקרים משובבי לב ומאירי עינים מצוזים באוצרות הפרשנות המחשבה בהקריאה התורה.

ככל שאנו דולים מן הבאר הזאת לא נגיע אל התחתיה. אנו שותים בצמא את דבריהם של ראשונים ואחרונים. אלא, שאין שעתו של אדם פנויה כדי להגיע אל חקר אותם פנינים. מרובים הם הפרשנים, לא לדבר על הגדולים והבולטים שביניהם, ואין אנו רוצים לקפח, חלילה, את שכרם בזה ובבא של רבים וטובים אשר מקדישים שתם, בעיקר, בשבתות, להתעמק בתורותם של הגדולים, אלה ראשונים כמלאכים, אשר הצטיירו את אוצר המחשבה והעמיקו חקר בהבנת פסוק לא רק כפשוטו כי אם גם כמשמעו. אלא, שפרשנות זו רחבה מני ים, ולא כל אדם בדורנו יודע לצלול באותו ים גדול ולדלות ממנו את הפנינים ואת המרגליות והאבנים הטובות ולהבין אותם למלוא משמעותם.

בקוצר הרוח ובעבודה הקשה המאפיינת את דור זה, באו המאספים ד' המלקטים לעזרתם של האנשים, חובבי תורה, השותים בצמאון את דבר ה', מה שעשה לפנים „המגיד מישרים" דמתא. שהיה דורש ברבים ומפיץ תורתם של ראשונים בלשונות מובנים כשהוא מתבל דברים באמרות שנונות ובלשון הנשמעת, עושה היום המלקט המאסף, וראה זה פלא, ככל שמתרבים המלקטים והמאספים המגישים את אסופותיהם לקורא, כך מתרבה גם המבוקש, כאשר כל אדם לומד שבמקום שלבו חפץ, הרי בקצה גדולה הניחו להם להתגדר בה, כך שאין מיפר נוגע במלכות חברו, המאחד שבהם, הוא בכך שהם מגישים בקנקן חדש יין ישן, במגנון הקרוב, ללבם של בני הדור ורוטשים צבורים את מלאכת הצלילה, הקורא מקבל את הפנינים כעל מגש של כסף.

אפשר שיש מקום להזהיר שני, ריבוי המאספים מרחיקים את היהודי מן המקור עצמו, ואין דומה ההעתק אל המקור, לא רק מפני שקדושה יתרה שקועה באותם מקורות שכבר נתקדשו והשתרשו בלב, כי אם גם מסיבות אחרות. אנו עושים את מלאכתם של התלמידים קלה יותר, אך גם שטחית יותר, שוללים ממנו את ההנאה הרוחנית העליונה שהיא מנת חלקו של המעמיק המבקש להבין ולדעת. אלא, שיש פנים לכאן ויש פנים לכאן ואין הדברים מוכרעים. מפני שהמשקל של רווח והפסד במובן זה לא הוכרע עדיין.

המגמה „להגיש אותם רעיונות בצורה חדשה וגזרה לקלוט, שוה לכל נפש, שיש בה כדי לסבר את אוזנו של בן התקופה" נראה „כמילתא דפשיטא", בעיני המאסף החדש, שאינו פנים חדשות בעולם הספרות התורנית, הרב אהרן קוזיקי שהגיש לנו את סדרת הספרים „מעיינות הנצח" — מתרוזת פנינים לפרשת השבוע: אלא, שהמתירות שלו יש בה ייחוד משלה.

כמה קוים יסודיים מנחים את הדציורך שהם עושים אותו, שונה ממאספים אחרים, הוא נזקק אך ורק למי שהתורה נצחית לו סם חיים, שהדברים יהיו פנינים ולא קונכיות, פירושים „שיש בהם כדי להפ"יא, לדעת הצורך, את נפש הקורא ולהביאה למצב של פעילות רוחנית חיה, להפעיל בקרבו את כח המחשבה העצמית".

הכינוס של דברי חכמים נראה מגוון מאד לפעמים נדמה שהוא קיצוני בגיוונו, עד שהדילוג בין התקופות גדאה לפעמים מפתיע. אך הצורך אומר: „כי דוקא הכינוס המגוון של ראשונים ואחרונים, באין הבדל של שבטים ותגרות, ובלבד שהיו מיוסדין על הרכיב המפריא המגמה המתנבה, לא לדברי חידודין ולא מליצה, השילוב של מקורות שונים ורעיונות שונים באשר הם מוגשים על נושא אחד, הופכים את הספר למעין „דרשן" מודרני שאינו מוכה לעמיד בבית המדרש, אלא מגיע אל ביתך בכל עת ששעתך פנויה.

אפשר להסכים להגדרה של המחבר: „הילקוט אינו יחיד במינו, אבל כמדומה שיש בו ייחוד מסוים", מתוך הקריאה בליקוט זה.

מ. ד.

שמחת כהן

המבורג שבגרמניא היתה החשובה מבין שלוש קהלות אה"ו המפורסמות: אחת הדמויות שהיו שייכות כאלו להמבורג של מעלה הי' ר' יוסף שמחה הכהן זצוק"ל רב דבהמ"ד קליוז (מקום רכוזן של פרושים בלע"ז): להמון עם לא הי' ניתן לעמוד על כהונו אבל יחידי סגולה ידעו שעירם זכתה בו למורה צדק ולמרביץ תורה ממדר קלסי: תלמידו בדור הדועי תורה מבנוריו זה פתה נמצא וכלתי מבי"ת ובנו הרגול באנהנ"ב שליט"א הוציאום לאור ביוזמת בעלה ואחיו הבכור המנוח רבי משה חיים זצ"ל מיקירי ירושלים שעכשיו מלאה שנה כצרך להסתלקותו מחיי הורה וחסד למובה:

זכה מחבר ספר „שמחת כהן" על ש"ס בצרוף כמה תשובות הערות על עוד ספרים ששמו לא ישכח וזכרו לא יסוף כיאות לו: עוד בנערותו ממש הטיל עליו רבו בעל „שבט סופר" אב"ד ור"מ פרסבורג בימי חליו למלא מקומו בהרצאה שעורים בפני תלמידיו ורבי דוד ניימן מלקנבך זצוק"ל הראב"ד דשם ותלמיד מובהק לבעל „חתם סופר" זי"ע התייעץ אתו בהלכה בכל שאלה שהוצגה לפניו וכיוצא אף מספרו „ביד לדור": בחצי יובל שנים ועוד שכהן בהמבורג נתקיים בו „כל העוסק בתורה לשמה זוכה לדברים הרבה" כמאמר רבי מאיר בתחלת פרק קנין תורה המצורף למסכת אבות ב"ת"ש:

ביתו הי' לתפארה והעריצוהו כסמל דוגמא להדות צנוע ויראת חטא: בפרסבורג אף פעם לא נשבתה אישיותו לקרובים ולמרחוקים: חדושיו על ש"ס פתחים בספרו נרשם ממה שנתחדש לו בתור מגיד שיעור בישיבת פרסבורג: הספר משקף את היקף ידיעותיו ועומק חדירתו לענין עד נקודת הבריכה: כמבקש אמת מעדיף להניח קושיא בצ"ע מלהציע תרוץ לשם חידוש גרידא:

חבל שחדושיו מימי גדלותו (תרתי משמע) נאבדו לנו ובלי ספק היו מגלים לנו אחד מגדולי הדור הקודם לנו: הזוכרים הוד מותו יהגו מספרו וצאצאיו שי' בטח יתגאו בו וישתדלו להקות קצת מהבנתו ומסירותו הגש גבות: יהא זכרו ברוך אכי"ר.

אשר פייערמאנער
בלפגיא המסורה

הבית שלנו

צעצעים בספריה

אין זו מהתלה אלא רעיון מקורי — ללמד את בני המשפחה לשחק כדי שילמדו את הקטנים.

הרעיון התחיל ברחובות. המחלקה לטפול מונע בעירית רחובות גילתה כי ילדים מגיעים לבית הספר ברמות התפתחות שונות כל כך — עד שאין לגשר עליהן במסגרת הכיתה הרגילה. ילד שהתנאים בביתו סייעו להתפתחותו הרוחנית יתקדם הלאה וישאיר הרחק מאחריו את הילדים שלא זכו לכל סיוע שהוא על ידי בני ביתם. אלה הילדים שמעולם לא פתחו לפניהם ספר, הם נשארים בובבית. אחד הראשונים מבחינת ההישגים הלימודיים. רבים מהם מתייאשים במרוצת הזמן ואינם מתמידים בהכנת השעורים. בכתות ד' ו' וה' מתחילה הנשירה. לפעמים מובילה נשירה זו לא אל בתי ספר מקצועיים או לבתי ספר ערב, אלא אל ראשיתה של ההתדרדרות כוללת.

ב„ספריות הצעצועים" רואה המחלקה לטפול מונע מעין נסיון לצמצם מעט את הפער. ילד שילמד לשחק, במשחק שהוא למשחק מתוכם יותר, יקבל במשך הזמן לפתח את כושר החשיבה שלו. את זכרונו ואת זריזות מחשבתו.

התחילה בא אחת קטן בלבד אל ספריית הצעצועים. מתוך 150 מוזמנים הופיעו 15 בלבד לפגישה הראשונה. וגם אלו נכבנו בהסוס. אך הם נתקבלו באהדה, זכו להסברים על עקרונותיהם של משחקים שונים והוחלקו לגונות כדי לשחק בהם לפחות פעם אחת.

ההורים הנבוכים החלו לשחק, והודלה מתוך מבוכה, צחוק לבסוף — מתוך שקול דעת כדי לבנות את בן הזוג למשחק, הם מצמו מעם מה שהם עתידים להמציא את ילדיהם בבית.

הפגישה הסתיימה בתוצאה מפתיעה ביותר. כל הורה לקח עמו משחק הביתה, כדי ללמד ולהשתעשע עמו עם בני הבית. ברור שהמשחקים הראשונים עוררו בעיות, ובפגישה שנערכה שבוע לאחר מכן סיפר כל הורה איך התקבלו המשחקים בבית. הנערכה התייעצות כללית — איך לטפל בילד מאוכזב שהפסיד במשחק.

האמהות למדו לשחק ולהבחין בסוגי המשחקים השונים. איזה משחק מתאים לאיזה גיל. יחד עין יכול היה עתה ההורה להצטרף לספרית הצעצועים ולהנות ממנה ע"י השאלה, כפי שהיה מוליך ספר בספריה.

אחת האמהות מעידה על תוצאות הנסוי. בהנאה רבה היא מספרת על השנוי שחל בבנה: „מאז שהתחלנו לשחק עם הילד הוא השתנה לטובה, למד להתרכז, לשבת במקום אחד ולגמות לחבר צורות שונות לכלל משהו מבין. מכיון שלמד להתרכז, מתבטאת יכולת זו גם בהכנת שעוריו. ד' אפילו המורה מעידה על הטבה בלימודים".

הרעיון הוא כל כך מקורי שכדאי אולי לאמצו ולחבר אותו אל הספריה של הגן או של כתות בית הספר?

נעלי עור כבדות מדי

„מה" את שואלת, למקרא הכותרת הזו — „או מה בנעל זו בעלי פלסטיק" לא בדיוק, אבל בערך — נעלי גומי, או כמו שהן נקראות — נעלי התעמלות.

ד"ר ברס, אורטופד מבית החולים „לידינג" שבמדינת מיין סבור וכך סבורים רוב עמיתיו האורטופדים בארה"ב — כי הנעלת ילדים בנעלי התעמלות (סניקרס) זולות, והחלפתן כל מספר חדשים היא התשובה היחידה וההגיונית לבעיות ההנעלה של הילד.

ד"ר ברס ממליץ על נעלי התעמלות מסיבות רבות. שהראשונה בהן היא בריאות הרגל, והאחרונה — חסכון.

לדעתו ילדים הנועלים נעל כבדה, המגרגת היטב על הרגל, מפעילים בהליכתם את הירכיים, הגב ועשויים ליצור בעיות אורטופדיות שתופענה בעתיד. לדעתו 99 אחוז מכלל הילדים הם בעלי רגלים נורמליות, ולכן נעלי התעמלות פשוטות הן די והותר עבורם.

לדעתו, זקוקה הרגל לכיסוי גמיש וקל, משום שהיא בנויה מלפחות 20 עצמות והחיבורים המאפשרים גמישות וניידות כאשר הרגל באה במגע עם הקרקע עליה אנו צועדים. בשעת צעידה אנו זקוקים לפעילותן המלאה של כל העצמות והחיבורים — ופעילות זו מתאפשרת רק כאשר יש לרגל כיסוי קל וגמיש כבנעלי התעמלות. נדמה לי שכל אחד חש שאכן הוא ממש מרחף, לעומת ההליכה הרגילה כאשר הוא נועל נעלי התעמלות.

לדעת ד"ר ברס — כשם ששום אם לא תסכים לקשור לידיה כפפות עור כבדות כבעלים למשך כל היום, כך עליה להתיחס לרגליו ולרגלי ילדיה. גם הרגלים אינן יכולות לסבול משקל יתר — רגלי הילדים מתקשות לסבול את כל המוצע להן היום בשוק הנעלים.

לדעתו גם הנעל הבנויה עם קשת בתוכה היא מיותרת. ילדים עם רגל נורמלית אינם זקוקים לקשת זו המפימרת ללמד את הילד ללכת.

אין ביום, לדעתו, אפילו הוכחה מדעית אחת — המראה בצורה ברורה כי רגל הילד זקוקה בכלל לתמיכה מכל סוג שהיא, גם הפרסומים הרבים על „רגל התינוק הזקוקה לתמיכה" מכעיסים אותו „לשם מה לורד את תהליכי הטבע" הוא שואל, לדעתו שטות היא לחשוב כי נעלים יורו את הליכתו של ילד. כאשר מגיע הזמן ילך הילד בכל צורה יחף או בנעל.

הכל טוב ויפה, הצרה היא שהאורטופד שלי, לא למד כנראה יחד עם ד"ר ברס והוא ממשיך להמליץ על עקב תומס לבן אחד ועל הגבהה לבן השני ועל ציר ישר לשלישי... או אולי אסע לארה"ב?

כדאי להקפיא את החסה

מה עשו הסבתות כשהמקרר היה בגדר אגדה, ובישול לשלשה ימים היה משהו לא מציאותי? ב"ה הסתדרו ולא התלוננו. הצרה היא, שלנו שיש כן מקרר טוב עם הקפאה, אין אנו יודעות כיצד להשתמש בו נבון, מה לאחסן ואיך לאחסן?

מקרר כדאי לדעת איך לנצל עד המקסימום, המזון המעולה ביותר שתקני יכול להנגע מאיחסון לא נבון ורשלני, אפילו אם הוא מאוחסן במקרר. ירקות ופירות מסויימים יתקלקלו כמעט אם יוקפאו. (ניסית פעם להקפיא חסה שהוקפאה בטעות?) לעומת זאת יתקלקל הבשר אם יאוחסן בתוך מסגרת הירקות. מוצרי מזון אחרים עלולים לאבד מטעמם המיוחד, ואיכותם. לחמאה נוח בתאה המיוחד, ולכן טוב לגרות אותה כשהיא איננה מוצקה מדי. כל זה מוכיח שבמקרר שלנו מספר „אזורים גאוגרפיים" בהם הטמפרטורה והלחות משתנים.

בארץ קיים קיבוץ־גלויות של מקררים כמעט מכל הארצות המייצרות מקררים, לכל מקרר היתרונות שלו. אולם עובדה היא שכמעט בכל המקררים, הטמפרטורה נמוכה יותר בקרבת תא ההקפאה, והולכת ומתחממת באזור המרוחק, ברוב המקררים בארץ תא ההקפאה נמצא בחלק העליון, ולכן כדאי לאחסן את המזון במקרר כך: בתוך תא ההקפאה: שימי, מזון קפוא, גלידה, בשר לאחסון ממושך וקוביות קרח. המדף העליון מתאים לבשר לשימוש מידי, לדגים עוף — ב"כ לשימוש מידי (ולא, מקומם בתא ההקפאה) המדף העליון מתאים גם לגבינות ומוצרי חלב. במדף השני טוב לשים דברים שהם לאיחסון ממושך כמו ביצים ומזון מבושל. המדף האמצעי יותר מתאים לפירות טריים, צנצנות תדיר למשל. וכן לאיחסון המרגרינה. והמגירה מתאימה לירקות ירוקים. (המכוסים או סגורים בשקית ניילון)

דלת המקרר מתאימה לאיחסון בקבוקים (לחמאה וביצים כשיש מקום מיוחד לכך) ולקופסאות לצנצנות קטנות שקל לאחזם. אגב, בקיץ טוב לאחסן אפילו קטניות, כל דבר העלול להתקלקל מחום טוב להכניס למקרר למדף האמצעי. אפילו קמח אחד פני בתוך קופסא או כלי סגור היטב ושימי במקרר.

זמן האחסון תלוי באופי המוצר המאוחסן, ברור שככל שדרגת הקור גבוהה במקרר, וככל שהוא נשאר יותר זמן סגור — משך האחסון יכול להתארך. אוכל מבושל ובשר יש לצנן היטב לפני האחסון, ואז אפשר לאחסן אותו ליומיים שלושה. אגב שמעתי בזמן האחרון מאדם מהימן ששיטה זו לא הוכיחה את עצמה, החיידקים בתוך האוכל מתרבים ככל שהאוכל השתהה זמן רב יותר בחוץ. אגב ההתקררות, כדאי יותר לקרר את האוכל עד טמפרטורה סבירה ואז להכניס למקרר, ואז אין אפשרות רבה לחיידקים להתרבות ולא חשוב שהמרק עדיין חם, הוא יצטנן במקרר וכשתחממי אותו שנית (או אוכל אותו מבושל) הוא יהא טרי יותר.

דגים, נקי תחילה כפי ואחסני בתוך הקר ביותר, גם חלב ומוצריו נקי מבחוץ לפני האחסון כדי למנוע התמצה ואחסני עד 5 ימים. ירקות — אם את רוצה אותם עטפי אותם בפלסטיק ואחסני במגרה המיוחדת.

אם לא שימי גם ללא רחיצה בשקית פלסטיק, לשימוש טוב אפשר לנצל את המקרר, למתן פירות לירקות. שימי בתוך קערת מים, פרוסות מלפפון, גזר, פרוסות סלרי, ותוכלת סלרי או טבעות של פלפל, שימי במקרר לשעתיים לפחות ולא תאמיני! הירקות נעשים פריכים. ועמים הניתן לנצל אותם לכל דבר. גם לחם עד יכולה לשמור טרי עד שלשה ימים במקרר. עטפי אותו בפלסטיק. הקרור מאריך את טריות הלחם. פירות בעלי ריח חזק יש לעטוף (מילון, למשל).

האויר במקרר נע כל הזמן כדי להעביר את הקור לכל חלקיו. תנועת אויר זו גורמת ליבוש המוצרים הנאחסנים בו. לכן חשוב מאד מאד לכסותם. סיבה נוספת לחשיבות כיסוי המזון במקרר הוא מניעת התערבבות הריחות השונים שמדיפים המאכלים. כדאי לכן לרכוש כלים מיוחדים לאחסון במקרר עם כיסוי הרמטי. או, לכסות את הכלי שאין לו מכסה בנייר עטיפה, פלסטיק, או אלומיניום. גם הבקבוקים צריכים להיות מכוסים הרמטית כדי לשמור על תוכנם. לעומת זאת פירות ראוי לא לכסות או לסגור. הם נוטים להתקלקל במהירות גדולה יותר אם הם שרויים בלחות. הוא הדין בצנצניות בשלות. עבודת האויר הקר הנע במקרר הוא מקור לאריכות ימים.

מקרה יש לנקות גם מידי פעם ד' אפילו את מעידית במקרר עם הפשרה אוטומטית מלאה. הצעד הראשון זה הפשרה, אם יש לך מזון מוקפא — הוציאי אותו וכסי היטב במספר עתונים, זה יהיה ביחוד שימצא במידת מה את הפשרת המזון.

הניחי לקרח להפשיר באטיות, אל תזרזי את התהליך בגרוד הקרח בסכין, כי כך את פוגעת במקרר ובהצנותו.

כשהמקרר הפשיר לגמרי, נקי אותו, חומר ניקוי עדין ויעיל למקררים הוא סודה לשתיה. שימי כף אבקת סודה לשתיה בליטר (ארבע כוסות) מים פושרים. אחרי שעברת מסביב, נקי שוב במטלית לחה הפעם מים נקיים, ולבסוף יבשי.

כדאי להקפיא, תשומת לב מיוחדת בעת הניקוי, לפס הגומי המקיף את דלת המקרר ומשמש לאטימה, נקי אותו מכל כתמי השומן והליכלוך הגורמים להרקבות הגומי ולהיווצרות סדקים. כשהגומי מקולקל המקרר אינו סגור הרמטית ואינו מצליח לרדת לטמפרטורה הדרושה, המנוע מתאמץ ואת משלמת חשבון חשמל גבוה יותר. כדי לבדוק אם אמנם המקרר נסגר כראוי הכניסי דף נייר בין המקרר והדלת. סגרי עליו את הדלת אם אינך מצליחה למשוך את הדף — המקרר סגור. אם הנייר מתחלק החוצה — הזמיני את אנשי השרות.

מקרר הוא אחד מכלי הבית החשובים השימושיים והיקרים ביותר שלנו. הוא חוסך לנו עבודה ומכיאות. בכך שמאחסן את האוכל המבושל ושומר על טריותם של מצרכי המזון. הוא גם כלי עזר חשוב בהתקנת מנות שונות כמו רגל קרושה למשל.

מחלת הפול

משרד הבריאות הזהיר אתמול לאחרונה מפני אכילת פול.

אולם יש לדעת כי אכילתו אינה פוגעת בכל אדם. אכילתו אסורה למעשה רק על אנשים החסרים אנזים מסויים אשר שמו המדעי הוא — ג'י.6.פי.די, אנזים זה הוא האחראי להימצאן אחת התרכובות המוכרחות שבגוף והוא מצוי בדרגות שונות בגוף ופעולתו ניתנת למדידה בתאי הדם האדומים, כך שאפשר לקבוע מי סובל מן המחלה.

הליקוי הגנטי, כלומר חוסר האנזים, הוא בעל אופי תורשתי, חסרונו מועבר על ידי גאן הנמצא על כרומוזום המין איקס, תכונה זו עוברת מאם לבניה ולבנותיה, ואילו האב מוריש אותה לבנותיו בלבד.

מה קורה לאנשים החסרים את האנזים הזה? הם עלולים להיתקף בהמס דם (המוליסה) חריף, לאחר אכילת פול או לאחר קבלת תרופות מסויימות בעיקר סולפא שונים.

המס דם פירושו הרס הכדוריות האדומות שבדם. גם החומר הנמצא בשימוש ביתי — הנפטלין — שייך לקבוצת החומרים העלולות לגרום להמס דם. ידועים מקרים של המס דם אצל תינוקות עקב מגע עם חותלים או בגדי צמר שאוחסנו זמן רב בנפטלין כדי לשמור עליהם מעש, (רק אחסנה ממושכת מסוכנת).

פנציצין ואספירין שהן תרופות נפוצות ביותר, יתכן שמות מסתתרים שונים, גורמים אף הם להתנוונות קשות אצל חסרי האנזים הנ"ל, אולם לא אצל כולם, חסרי האנזים הזה עלולים במקרים נדירים להיתקף בהמס דם בלי כל סיבה נראית לעין, כלומר גם ללא אכילת פול או לקיחת תרופות אסורות.

תקופת האינקובציה — הדגירה — כלומר הזמן שבין המגע עם הפול לבין הופעת סימני המחלה הוא בין שעות מספר ל־2—3 ימים.

בהתחלה מופיעים סימנים כלליים של חום, הקאות, שלשולים וכאבי בטן, השתן נעשה אדום, השתן די קשה הוא תוצאה של הרס דם, המחלה נמשכת שבוע לערך, והמחלה נדמית לאנמיה קשה העלולה להגיע לשלב שבו יש צורך בעירוי דם.

מהו הקשר שבין הפול לגיאוגרפיה — הקשר נובע מכך שהמחלה נפוצה בארצות ים תיכוניות מסויימות ובין השאר אזורים טרופיים ותת טרופים נרחבים. בארץ נמצא הליקוי אצל יוצאי כל העדות. אולם השכיחות שונה מאד מעדה לעדה. כ־60 אחוז מבני העדה הכורדית בארץ לוקים בחוסר אנזים, יוצאי עיראק ופרס לוקים בחוסר זה גם הם באחוז גבוה, אצל האשכנזים נדיר הליקוי הזה, והמחוזות נמוכה, פזות ממוצעת האחרת.

יש לדעת כי המחלה היא עונתית דוגמא כמכריע של המקרים, פרט לאחוז קטן, מופיע בחדשים פברואר, מרס ואפריל — וכנראה יש קשר לכך ולעובדה כי הפול פורח בחודשים אלה. המחלה נגרמת גם בעקבות אכילה פול וגם לאחר מגע עם הפריחה של השיח, (נגיעה או הריחה).

מכיון שאין יודעים מראש מי סובל מחוסר האנזים, מוטב להימנע מאכילת פולים או מגע עם שיח שבו צומח הצמח משום המחלה שלו.

مكنون الأصل

מחנה הקיץ הבינלאומי של צא"י ב"שדה חמד"

(המשך מעמוד ה')

השנים בנושא זה הוא שוקל כל הזמן על שכלולים ושיפורים, והשנה הוא מקוה לשיפור משמעותי בכל התחומים. ואם כי כל שנה יוצאים הנערים גדושי-עונג ומלאי שביעות-רצון מן התקופה הזה, הרי אין זה מונע מן הצוות המנהל את המחנה להוסיף עוד ועוד שיפורים.

יצויין, כי ההקפדה על רמה גבוהה בכל המובנים עוברת כחוט-השני בכל הפעילה של ארגון המחנה וקיומו, משקיעת הרבה הוצאות כדי להעניק לנערים את כל הדרוש להם, כולל צוות מצוין, מורכב ממדריכים מהארץ ומחו"ל. לשהים במחנה ניתן מזון בסיב מצוין, כשם דגש על מגורים נוחים ונעשה הכל כדי לקיים פיקוח מלא, כשהוא כולל גם שירות רפואי רצוף והדוק, שהרי מדובר במחנה שבו מחזיקים נערים שבעה שבועות.

למחנה הזה הוצאות תשובות מבחינת הדוק הקשרים עם ארץ-ישראל. לא מעט נערים ממשתתפי המחנה במרוצת השנים — הגיעו במרוצת הזמן ארצה, ללמוד בישיבות הקדושות. ממשתתפי המחנה בשנה שעברה נשארו שמונה צעירים ללמוד בארץ, וישנו מקרה אחד של נער שבא להשתתף פעם אחת במחנה הקיץ והוא נשאר ללמוד בארץ במשך ארבע שנים.

דגש מיוחד מושם גם על שבתות המחנה. חלק מהן מבלים הצעירים במרכזי-התורה בירושלים ובבני-ברק, וביתר השבתות, בתוך המחנה — מתקיימת תכנית רוחנית עשירה ביותר, כשבכל פעם מופיע בפניהם אחד מראשי הישיבה המרצה בפניהם.

פרסומו של מחנה "שדה-חמד" בא גם מן הכיוון האחר של הפיכתו למרכז-משיכה מוסיקאלי. השירה והזמרה הם בני-לוויה מתמידים לכל תקופת המחנה. המקהלה המתארגנת במסגרת זו היא בין המפורסמות ביותר. בשנים האחרונות מקיים המחנה שורה של ערבי-שירה לציבור החרדי בערים הגדולות, כשהללו קוצרים תהלה והצלחה בלתי-רגילים. וגם השנה יערכו כבה ערבי-שירה בירושלים ובתל-אביב, באולמות גדולים, כאשר התכנית תהיה ברמה גבוהה ביותר ומבחר השירים החדשים.

יש לציין כי בארגון ערבי-שירה אלה מושקעת עבודה רבה והכנון מעולה, תוך הקפדה יתירה והצלה על כללי-צניעות והפרדה קפדנית והחלטית בין גברים ונשים.

הציבור החרדי הרחב למד להוקיר ערבי-שירה אלה ושומר להם אמונים, תוך ידיעה ואבחנה ברורה בין אלה לאחרים ומתוך הכרה בערך החינוכי הנעלה שיש לכך.

במחנה הקיץ הבינלאומי של שדה-חמד קיים השנה חידוש מיוחד, שמשלבים בו גם נערים מילידי-הארץ והסביבה. ניתנת האפשרות לצעירים לבלות במסגרתו במחזורים של 14 יום לפחות, במחיר של 75 ל"י ליום, בתנאי-היוקר השוררים כיום. ולאור התמורה שכל ילד מקבל במסגרת המחנה — המחיר הוא סביר ביותר.

מחנה הקיץ הזה יתחיל לפעול עם ראשית חופשת-הלימודים השנתית ויתקיים לקראת תום החופש, שבו ישובו הנערים מלאי-חוויות לבתיהם, ויעבירו מרשמיהם לכל מקום ומקום, כמו בכל שנה ושנה. ראשי אגודת ישראל בחו"ל, המתפעלים מהשפעתו החינוכית של המחנה הזה, מתריצים ומעודדים את צא"י בארץ להמשיך לקיימו ולטפחו, וזה כשלעצמו מקור גדול של עידוד.

לקראת חנוכת בנין הפנימיה בטבריה עילית

(המשך מעמוד ו')

אנו נוקטים בשיטה לעשות מלאכתנו במנגנון מצומצם, ניהול המכונים בלי רעש ופרסומים, נוכחנו לדעת ששיטה זו, אם גם היא מיושנה לפי המושגים של היום, הרי היא טובה ובריאה וגם מצליחה.

בראש המחלקה עומד ר' ש. י. גרוס הדירקטור בפועל, המקדיש הרבה מחשבה וזמן לקידום המפעל וביסוסו והוא שמטפח את הקשרים במשרדי הממשלה. המנהל בפועל של המחלקה הוא ר' ש. ש. הלפרס, האיש היחיד המנצח על כל עבודות המינהל, תוך מסירות ונאמנות בלתי רגילה והקדשת שעות עבודה בלתי מוגבלות. הצמצום בהוצאות המנגנון ושיטת החסכון הנהגנו לכת עמדו לנו להגיע למה שהגענו בע"ה.

בשעה חגיגית זו עלינו להביע ממקום זה תודתנו למר מ. אביגד המנהל על החינוך הטכנולוגי במשרד החינוך והתרבות, שאצלו אנו מוצאים תמיד אוזן קשבת לבעיותנו ומושיט לנו את עזרתו בפיתוח מפעלי החינוך המקצועי שלנו.

מהדורה חדשה של משנה תורה להרמב"ם

(המשך מעמוד ד')

פרק מפואר בפרשת ההצלה בשנות מלחמת העולם השניה, שילב יומה מבורכת לשלשלת היוחסין שהוא רשאי להתברך בה, כנראה שזכות אבותיו עמד לו להחזיר עטרה לישנה ולהוציא דבר מתוקן מתחת ידו.

מהדורה כזו אינה דבר של מה בכך נוסף על ההשקעה העצומה המתקרבת למליונים הכרוכה בכך, הוא טורח זה שנים רבות באיסוף כתבי יד של הרמב"ם ונושאי כליו, כדי שניתן יהא להביאם לדפוס בהגהה מדויקת להסיר מכשול, הלא הם רבבות השיבושים והשגיאות שנפלו במשך הזמן.

במפעל זה שנועד להנצחת זכר אבותיו הגדולים שנפלו בשואה השקיע רבי שבתי פרנקל בלא כיהו דהונו. מאמצים מרובים וכספים הושקעו כדי שצורתו החיצונית של הספר תהיה נאה ומפוארת (לשם ניות הוצאו לשוק הספרים בשלשה פורמטים: גדול, בינוני וקטן) הרמב"ם ומפרשיו סודרו בדפוס מתחילתן ועד סופו ממש מבלי להשתמש במעשה צילום אף במשהו, והוקנו אותיות חדשות נאות ביותר ונוחות ביותר לקריאה, אותיות ראשי מיוחדות יוצקו במיוחד למסורת הדפסת מפרשי הרמב"ם, ואף הנייר הוא המשובח ביותר. אין כל פלא שרבי שמואל ואזנר אשר לפני כשלשים שנה הביא לדפוס יחד עם פאגיי שנים שלשה ספרים מתוך הי"ד, כתרגש בהסכמתו "אשרי עין ראתה כל אלה".

לציבור הלומדים ולכלל חובבי התורה מוגש איפוא ספר משנה תורה להרמב"ם כליל השלימות וההידור, וניתן לומר עליו ללא שמץ של הגזמה, "לא בא עוד כבושם הזה", ומה גם שהדברים מתאשרים בהסכמתו של הגאון מטשיבין שליט"א המגדיר את המפעל "אור גדול אשר לא בא כבושם הזה מימות עולם".

חובות המחנכים

(המשך מעמוד ה')

התלמידים המקודים בשלבות; כל עוד לא סרחו התאמצו להשריש בלבותיהם יראת שמים, נמוסים ומדות-טובות, שיהיו שם שמים מתאהב על ידם. כי זוהי המטרה העיקרית בחיי האדם מישראל. ומטרה זו מזכרת לנו בכל פעם שאנו חוזרים בתפלתנו על הפסוק "ברוך אלוקינו שבראנו לכבודו". פירושו של הפסוק הוא שאנו מחויבים לדאוג ולהשתדל בכל המאמצים, שכל דבור, כל תנועה וכל המעשים יבואו וירבו כבוד שמים. ובכדי להגיע למדרגה זו צריך לאדם ללמוד בביחוד ובהשתדלות רבה. מדות טובות אינן נקנות לאדם בקל. כי אם ביגיעה גדולה ועבודה, כי מטבעו הנהו פרא וגם ללמוד זה מכתבים דברי רז"ל: "לא יגעת ומצאת — אל תאמין".

ואם בכל שאר הלמודים נבחן התלמיד בידיעותיו, אינו נבחן בלמוד זה כי אם במעשיו ובהליכותיו. ויש יתרון לבחינה זו, שכל איש ואשה יכולים להיות בוחנים. ועוד דבר, שבלמוד זה אפשר התוצאות הבאות מיד אחרי הלמוד.

למוד המדות והמבוססים צריך להיות מחושב ומתוכן היטב, ולא על ידי שיחות באקראי, על דא ועל הא, אלא לפי הבנתה, מהקל אל הכבד, לפי הכשרון וכח תפיסתם של התלמידים. לכאורה בכתה א' יש לפתח בתלמידים הרגש של רחמים. ענין צער בעלי חיים דבר שרוב התינוקות נכשלים בו, נקיון וכו'. והחמר הלמודי צריך להיות לקוח מהדברים שהתלמיד מוצא אצלם יום-יום, הכי ענין לצנין, בכל כתה וכתה לפי טיב התלמידים, עד כדי פתוח הרעיון והרגש שיהיה שם שמים מתאהב על ידם. המחנך הנו לפי מושגי התורה אבין ממש של התלמיד. וכמו שאב אינו מצמצם את אהבתו לשעות, ומתוצה להן פסקה חיי אבהותו, כך המחנך אינו יכול להסיר מעצמו האחריות, או את קשריו עם התלמידים בחוץ לשעות, או זמנים מסוימים. כל העושה מלאכת ה' באמונה אינו יכול גם לבחינה שבעית להוציא תלמידיו, או להתרשל בכל שהוא מחובותיו ותפקידיו לתלמידיו. ואף אינו מתקשה בהם, מגודל האהבה המקלקלת את השורה.

יותר על כן, עלינו לדעת, כי על המחנכים בדורנו מוטלת אחריות יתר גדולה, באשר הוטלה על המלמדים בדורות הקודמים, בדיוק כמו שחובותיהם ואחריותם של אבות כבא הם יותר גדולים בשעת מלחמה מאשר בשעת שלום. בדורות הקדמים לא היו עכובים והפרעות בחינוך לתורה ומצוות, כמו בדורנו. התקופה של עקבתא דמשיחא אשר גבולית הוגדרו בתורה שבכתב ובתורה שבעל פה, קשים מאד בכל המחנות, ובמיוחד בעינוי לעניני האמונה ושמירת התורה.

יתכן ואם לפני כמה עשרות שנים היינו יודעים על המתירות בחיי עמנו, והיינו משתדלים להכין את התלמידים בפני הרוחות של כפירה וקלי אמונות בעולם, אולי היינו מצילים לבבות בהתפשטה הרעה. והכפירה לא היתה פוגעת בהם כ"כ, כמו שפגעה בגלל זה שלא ידענו על ההכרה הקשית בחוגי האומה, עצבור לדאבוננו שבות בעולם.

אכמם כן, בידי המורים והמחנכים עתידם של היהדות. ועל כגון זה אומר החכם: "הכורו מעולכם ותורדתו בבכם".

(מתוך ספר "הצאוב והשאפה" של הרב ה. צ. דילטרשטיין)

הסתדרות אגודת ישראל בארץ ישראל
הועדה המרכזית להפצת לימוד "דף היומי"
תל-אביב "בית אגודת ישראל" רח' ברדיצבסקי 5 ת. ד. 1053 טלפון 222152

בע"ה

שישו ושמחו בשמחת התורה שבעל-פה

ביום שלישי, פרשת פינחס, ט"ו תמוז תשל"ה (24 ביוני), בשעה 7.00 בערב תתקיים אי"ה באולם "היכל התרבות" בתל אביב

החגיגה המרכזית של סיום הש"ס העולמי של "דף היומי" במחזור השביעי

דברים לכבוד היום

כ"ק אדמו"ר מסדיגורא שליט"א — חבר מועצת גדולי התורה

הרב הגאון ר' עובדיה יוסף שליט"א — הראשון לציון הרב הראשי לישראל

הרב הגאון ר' מרדכי יפה-שלזינגר שליט"א, ראש בית-דין תל-אביב—יפו ורבה של חוג ה"חתם סופר" תל-אביב

ברכת הרבנים הראשיים לת"א—יפו

הרב הגאון ר' יצחק ידידיה פרנקל שליט"א — הרב הגאון ר' חיים דוד הלוי שליט"א

סיום מסכת נדה:
הרב הגאון ר' פנחס מנחם אלתר שליט"א, ראש ישיבת "שפת אמת" ירושלים, יו"ר המרכז הארצי של אגודת ישראל בארץ ישראל

התחלת מסכת ברכות:
הרב הגאון ר' חיים קרייזווירט שליט"א, רב ואב"ד אנטוורפן — בלגיה

דברי פתיחה וניהול החגיגה:
הרב י. מ. אברמוביץ
ח"כ, סגן ראש העיר ת"א-יפו, יו"ר הועדה המרכזית להפצת לימוד דף היומי

ינעימו את החגיגה:
- מקהלה של חסידי גור
- מקהלה של חסידי ויזניץ
- מקהלה של חסידי חב"ד
- מקהלה של חסידי מודזיץ

מקהלה ותזמורת תלמידי ה"חינוך העצמאי"
בניצוחו של המלחין החסידי ר' שמואל רובין
מקהלת ילדים של בי"ת "ציון-בלומנטל" ירושלים, בהדרכת החזן מר משה ניסן
שמחה של מצוה בליווי תזמורות, מקהלות וחזנים ידועי שם

הכניסה רק לפי כרטיסים — הדלתות תינעלנה בשעה 6.45 בדיוק

פרטים בדבר הכרטיסים אפשר לברר במשרדנו בתל-אביב, רח' ברדיצ'בסקי 5, טלפון 222152

נ.ב.
אלו שלא קבלו ע"י הדואר את ההזמנות והתוכניה בגלל שיבושים מתבקשים למלאות חלק זה של המודעה ולשלוח ידידות למשרדנו ת.ד. 1053, תל-אביב, עוד היום

גזור ושלח:
לכבוד
הועדה המרכזית להפצת לימוד "דף היומי"
תל-אביב — השם: ....
ת.ד. 1053 — כתובת: ....
אני הח"מ אשתתף אי"ה בחגיגת סיום הש"ס בט"ו תמוז תשל"ה ונא לשלוח לי כרטיס הזמנה.
החתימה: ....

הסתדרות אגודת ישראל — בני ברק
הועדה לחגיגת סיום הש"ס לימוד דף היומי במחזור השביעי

זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו

ביום ראשון י"ג תמוז תשל"ה (22.6.75) בשעה 7.30 בערב
בהיכל בית הכנסת הגדול, רחוב רבי עקיבא 53 בני-ברק

חגיגת סיום הש"ס - לימוד "דף היומי"

בהשתתפות גדולי התורה, אדמו"רים, רבנים, ראשי ישיבות שליט"א

סיום הש"ס — מסכת נדה: הגאון רבי יעקב לנדא שליט"א, אב"ד דבני-ברק
התחלת הש"ס — מסכת ברכות: הגאון רבי שמואל הלוי וזנר שליט"א, אב"ד זכרון מאיר וראש ישיבת "חכמי לובלין"

דברים לכבוד היום:
הגאון רבי פנחס מנחם אלתר שליט"א, ראש ישיבת "שפת אמת" ויו"ר מרכז אגו"י בא"י
הגאון רבי חיים קרייזווירט שליט"א, אב"ד דאנטוורפן
הגאון רבי נתן גשטטנר שליט"א, אב"ד קרית אגו"י בני ברק

דברי פתיחה: הרב אברהם חיים הרשקוביץ הי"ו, יו"ר אגו"י בבני-ברק
ברכת העיריה: הרב יצחק מאיר הי"ו, ראש העיריה

ניהול החגיגה: הר' שמעון סירוקה הי"ו, סגן ראש העיריה ויו"ר ועדת החגיגה

ינעימו את החגיגה
מקהלת ילדים של חסידי גור — בניצוחו של ר' מנחם אירנשטיין
מקהלת חסידי ויזניץ — בניצוחו של המלחין ר' לייב שימנוביץ
מקהלת חסידי מודזיץ — בניצוחו של ר' בנימין דוידסון
תזמורת ומקהלת הנוער האגודתי — בניצוחו של המלחין החסידי ר' שמואל רובין
תזמורת נגנים — בניצוחו של מר לוסטיג

הכניסה לפי כרטיסים בלבד

כרטיסים להיכל ולעזרת נשים להשיג במשרדי אגודת ישראל רח' ר' עקיבא 79 בכל יום בין השעות 5.30—9.00 בערב ואצל גבאי בתי הכנסת

לתושבי חיפה רבתי
הכונו!
למעמד הגדול של חגיגת סיום הש"ס העולמי במחזור השביעי
שיערך אי"ה ביום ראשון, י"ג בתמוז בשעה 7 בערב
בביהכ"נ המרכזי רח' הרב הרצוג, חיפה
בהשתתפות
אדמו"רים, גדולי תורה, רבנים, ראשי ישיבות ואישי צבור
ובלווי מקהלה ותזמורת

לוח המודיע

דירות ובתים

בירושלים

קבלני בנין

- למכירה דירות בנות 1½, 3, 5, חדרים לשומרי מסורת בלבד, כניסה מיידית. לפנות לאורוקמן, רח' בן-סירא 2, ירושלים, טלפון: 221774, 231833.
- למכירה דירות מפוארות בנות 3 חדרים בסנהדריה, רח' הרב בלוי פנת שאול המלך. פרטים: במשרדנו, ב. לפשיץ, המלך ג'ורג' 43, 02-69822.
- קוטג'ים ודירות לוקסוס מלא 3—5 חדרים שכונה דתית בבעלות דפנה ירושלים "ארזי הבירה" טלפון 272863 בשעות 9.00—13.00, 16.00—18.00.

למכירה

- למכירה 3 חדרים בנוה-צבי, טל. 02-281166.
- וילות, דירות, ובנינים למכירה! ולהשכרה! "ההיווך" 02-533597.
- למכירה דירת 2 וחצי, ארונות, מרפסת סגורה גדולה, 185,000 ברחוב חגה 13, למסירה מיידית! טלפון 02-226956, 02-225912.
- למכירה 4½ חדרים בתל-ארזה, 380,000 טל. 02-281978.
- למכירה במרכז העיר 3½ חדרים 02-37223.
- למכירה 3 חדרים + הול ק.א. בצמים, לטלפן 02-232605.
- למכירה, בנוה-צבי 2½ חדרים, כרוחות ק.ג. מרפסת סוכה 271430.
- דירה למכירה בקרית צאנז, 3 חדרים קומה ב' בלוק ט' טלפון 02-533717 בלי מתווכים.
- למכירה 2 חדרים + הול שמוש, במצב מצויין, חגה 15 קומה ב' בלי מתווכים.
- 4 חדרים — 280.000; 5 חדרים — 330,000; חדשות וכניסה מידית, 02-285317.
- למכירה 2 וחצי חדרים, מרפסות סגורות וסוכה ברחוב קוטלר 7 ירושלים, כ"א ק.ג., מידי 02-526825.
- למכירה! 3 חדרים בשכונת מקור-ברוך אפשר להוסיף חדר צנע, 02-521375.
- בהזדמנות 2 והול ק"ב 02-531831.
- למכירה דירת 2 חדרים גדולים במקור-ברוך טל. 02-231861.
- דירת 3 וחצי חדרים למכירה! קיר בעזרת-תורה, טלפון 02-39425, 02-287970.
- למכירה בתל-ארזה 3 ח' גדולים עם הסקה עם ארונות 531447.
- 2 חדרים בית יעקב 7 מהנפר-יהודה קומה נפרדת 61872.
- 3 חדרים פלוס הול גדול ק"א גאולה כניסה מידית רק לחרדים, טלפון 02-271989.

בדמי מפתח

- בדמ"פ 2 גדולים + מטבח גדול + הסקה, שערי-חסד רחביה, 02-60465 מהצהריים.
- בדמ"פ, 4 חדרים לוקסוס בגאולה 288522.
- בדמ"פ 2 וחצי והול, הסקה מרפסות גדולות 02-534897.
- בירושלים בהזדמנות בדמי-מפתח 2 חדרים לפנות אחה"צ עמוס 19 ברק.

להשכרה

- בשכ"ת 2 חדרים גדולים והול גדול בריהוט לתקופה ממושכת בנוה-צבי רחוב פישל, טלפון 287089.
- בשכ"ת דירה ריקה 3 חדרים באזור הבירה 02-272910.
- להשכרה דירת 3 חדרים ברחוב באביב בה"ים, פרטים טל. 02-526338.
- בבית-וגן, ירושלים. חדר יפה מרוהט + מרפסת גדולה לנופש. טלפון: 535275.
- 3 חדרים מרוהטים לי"ג חדשים בסביבת גאולה טלפון 02-287094.
- להשכרה 3 חדרים בק. לטרסדורף טל. 02-286367.
- לתיירים! יולי—אוגוסט 3 חדרים מרוהט קומפלט בעזרת-תורה טלפון 02-536375.
- להשכרה בבית וגן חדר עם כניסה ושירותים נפרדים 531835.

ביקוש דירות

- דרוש להשכרה שלושה + הסקה. מידית. בסביבה דתית 02-529685.
- מעונין בדירה בלי רהיטים בשכ"ת לפנות ת.ד. 5534 ירושלים.
- מחפשים 3—2 וחצי חדרים בבית-וגן 02-536034.
- מעונין בדירה דומה בירושלים קנית או החלפה דירת 3 עם הול עם כל הכוונים בת"א 03-853610.
- קונים מחפשים דירה בירושלים במצב תמיד עד ט"ב אב להתקשר טל. 03-57128.

להחלפה

- מעונינים בהחלפה דירה בירושלים לדירה בבני-ברק בי"ב—כ' אב. להתקשר 03-796840.

בערי הארץ

- מעונינים בדירה—חדרים - דירה 02-536980.
- למכירה בית בן 2 חדרים, מרפסת גדולה, שטח אדמה גדול, אפשרות להרחבה. למסירה במחיר הזדמנות. ארגנין בית חלקיה, ד"נ עמק שורק.
- למכירה 2 וחצי גדולים, חדשה, בקרית-מלאכי-ראשל"צ 03-783033.
- להשכיר בית עם גינה בתל-ליטוינסקי בין ט"ו ב"ב אב עד ג' אלול להתקשר טל. 03-932473.

בבני-ברק

למכירה

- למכירה בבני-ברק, בן-זכאי 63, 3 וחצי ק"ג, 3 כיוונים 03-795943 בערב.
- למכירה בבני-ברק דירה 3 חדרים, 3 כווני אויר ק"ב וארון קיר טל. 788754.
- במרכז בני-ברק 3 חדרים והול גדול, 3 מרפסות טל. 788945.
- הזדמנות דירת 2 וחצי וארון קיר ושיפורים במצב מצויין ק"ג 794208.
- 2 חדרים הול מרווח ק"ב ריזין 25 שיכון ו' בני-ברק.
- למכירה דירה בבית דו משפחתי עם מגרש בזכרון מאיר בני-ברק טל. 781385—798377.
- למכירה 2 חדרים בשכון ו', ק"ב פנוי מידי 767401 מ-14.00.
- בבני ברק 3 חדרים גדולים ק"ג — גרינפלד טבריה 11 מאחה"צ.
- למכירה בבני ברק דירה 3 חדרים 3 כווני אויר, ק"ב + ארון קיר, טלפון 788754.
- בבני-ברק ק"א 2 חדרים ע"צ, דרום מערב, צורא 34 מ-8.30 — 10.
- למכירה בבני ברק דירת 2 חדרים מרווחת, ליבוביץ, אביי ורבא 5 ק"ג 791993.
- בבני ברק 4 חדרים קומה ג' במחיר הזדמנותי, למכירה טלפון 782566.
- בבני ברק 2 חדרים למכירה ברחוב הדיה 8, טרייביץ טלפון 792598.
- בבני ברק לרציניים, 3 והול מרווחים ק"ב הדיה, אדמה פרטית, חניה, מטבח חדש ועוד, אפשרי מידית — 165,000, 767031.

להשכרה

- להשכיר 2 חדרים והול עקיבא 126 פנת רש"י אותניה רפאל, רשב"ם 4 בני-ברק.
- להשכיר 3 חדרים מרוהטים מזוג אויר וטלפון ל-ב' וחצי חדשים טל. 783703.
- דירת 3 חדרים בשכ"ח, ע"צ רחוב הלקי, 786426 ביום ראשון.

ביקוש דירות

- דרושה דירה בבני-ברק עם טלפון עם מזוג-אויר מי"ג אב—כ"ח אב. להתקשר: 03-59761.
- מעונין בקנית ושכירת דירות בבני-ברק, מתווך קוסמן, בני-ברק — ר' עקיבא 45 טל. 783703.
- מעונין לקנות במרכז בני-ברק 3 — 3 וחצי חדרים, כוונים טובים קומה ב' 791180.

הד חזק!!!
בקרב קוראינו למודעתך
ב"לוח המודיע"

מכוניות

להשכרה

- אוטו ג'ורל מבצע לא נורמלי לכל השכרה מתנה ציוד לים בני-ברק טל. 799588.

שיעורים

- המעונין בשעורים במתמטיקה, מורה בהכון במחיר הזמני, יפנה: 03-789831.

קורסים

- קורס מרוכז להנהלת-חשבונות לקבוצת בנות בהדיס ו"ל, הלימודים כל יום. דמי השתתפות 450 ל"י לפנות ת. ד. 16540 ת"א עבור מס' 33.
- נפתחות קבוצות חדשות לקורסים לציור ואמנות למתחילות ומתקדמות, קבוצות מיוחדות לציור שמן, טלפון 780616, רשב"ם בני ברק.
- נותרו מספר מקומות לקורס לתפירה (בשיטת "אורט") בבני ברק, למתחילות ולמשתלמות, טל. 790087 6 — 8 בערב.

שונות

- מוכנים לקבל זקן לפנסיון-מלא, 02-531831.

שידוכים

- בחור ישיבה 22 גבוה, נאה צבר, מעונין באשכנזיה ובמתאימה הימית. ת. ד. 67 בני-ברק.
- בחורה צעירה אשכנזיה מעונינת בבחור ישיבה מזרחי ת. ד. 135 בני-ברק.
- שידוכים לחיים ת"ד 5654, 03-536370.
- גרושה בת 24 שלא באשמתה מעונינת בחורי עד 30, ת. ד. 2052, בני ברק.
- גרושה, שלא באשמתה, נאה מאד, מחפשת דתי מודרני עד 35 (אפשרי עם ילד), ת. ד. 1149 בני ברק.

עבודה

בירושלים

- דרושה עוזרת בית לשעות הבוקר להתקשר טל. 535186 ירושלים.
- דרושות תופרות מעולות לקונפקציה תנאים טובים למתאימות 02-272133, אחה"צ.
- מורה לחשבון ולמתמטיקה, בוגרת סמינר הנ"ח מעונינת בעבודת מדריך בה"ס בבוקר טלפון 02-280527, — 03-784790.

מטפלות

- דרושה מטפלת מנוסה + המלצות, לתינוקת + עבודת קלה. 02-521091, בערב.
- דרושה מטפלת אשה/בחורה עם עבודת בית קלות, ברמת אשכול. 02-285267.
- דרושה מטפלת לשעות לפנה"צ, לטלפן אחה"צ 532368.

בבני ברק

- מעונין בהצעת עבודה מתאימה לכשרוני ובעל יוזמה עם רכב מסחרי, בפרטים טל. 03-786684.
- אברך רציני ואחראי מעונין להכנס לעסק רווח, בפרטים ת. ד. 1548 בני-ברק.
- דרושה תופרת לבגדי נשים בתנאים טובים, עבודה במקום לפנות לחנות ברחוב ראב"ד 9 בני ברק.

תל אביב

- דרושות מזכירות אחראיות, תנאים מצויינים, שעות עבודה נוחות להתקשר 260057.

[illegible]

- ללונדון דרושה עוזרת בית בת 35 ומעלה למשפחה דתית עם 2 ילדים, בתנאים מצויינים, מגורים במקום, לפנות בכתב, סניף דואר כפר-סירקין עבור ג. ג.

מכירות וקניות

בירושלים

- 20 מטות מעוצבות למכירה בהזדמנות מתאים גם למוסד, טלפון 03-534700.
- למכירה בהזדמנות מקרר פרידמן 10 במצב מצויין 02—536727.
- הזדמנות אחרונה! כלי מיטה לא ג'ונק מאמריקה. מדפי ברזל, תניד גפר, הכל חדש, הנחות מיוחדות לכלות. 02-281125.

תשמישי קדושה

- טליתות, תפילין, מזוזות, ספרים, ותשמישי קדושה, מהודרים ביותר להשיג אצל משה איגנר, חנות הדסה בחצר בית הכנסת הגדול בתל אביב, אלנבי 110.

ביקור חולים

חברת ביקור חולים ע"י אגודת ישראל תל-אביב-יפו

- חולים הזקוקים או המעוניינים בביקורים בביה"ח או בבית, או עזרה אחרת מתבקשים לפנות לחברת בקור חולים ע"י אגודת ישראל תל אביב-יפו בכתובת דלהלן:
  א. בית אגו"י, רח' ברדיצ'בסקי 5, טל. 222152, 235844.
  ב. ר' משה איגנר בחנות לתשמישי קדושה בחצר בית הכנסת הגדול — רחוב אלנבי 110.
  ג. ר' א. ג. גיבלר, דרך סלמה 142, טל. 33032.
  וכן ניתן להשאיל כלים לחולים הדרושים לכך. כלים אלו יוחזרו בבית בין השעות 7—8 בערב, במשרדנו רח' ברדיצ'בסקי 5 ת"א.

בבני ברק

- שטיחים מקיר לקיר. במגוון צבעים ובהזמנה להתאים פגישה טל. 792123 בני-ברק.
- מבצע מכירת כסות נוער וארון קיר, רהיטי ריהל, ר' עקיבא 18 פסגי בשעות 7—4.
- עכשיו הזמן להתקין דודי-שמש רק 1.700 לירות ובתשלומים טל. 03-794208.
- למכירה רהיטים סלוני וארון קיר בבני ברק טל. 780032 — 788778.
- "אימפי" סלון לבגדי הריון, בני-ברק — רח' ירושלים 8 פ"י רבי עקיבא, מבחר עשיר וחדיש לכל מידותיו.

לוח היום

היום, יום ה' ד' תמוז תשל"ה
הדף היומי: נדה סב
משנה יומית: פרה ז, הוד
הלכה יומית: [illegible]

זמני היום

סוף זמן קריאת שמע	8.08
זמן שקיעת החמה	7.46
ב ח ה	
זמן עמוד השחר	3.37
זמן נץ החמה	5.29

המודיע
יום ו' ד' תמוז תשל"ה

مكان الأصل

המרכז לחינוך מקצועי - שע״י מרכז אגודת ישראל בארץ ישראל

לקראת חנוכת בנין הפנימיה בטבריה עלית

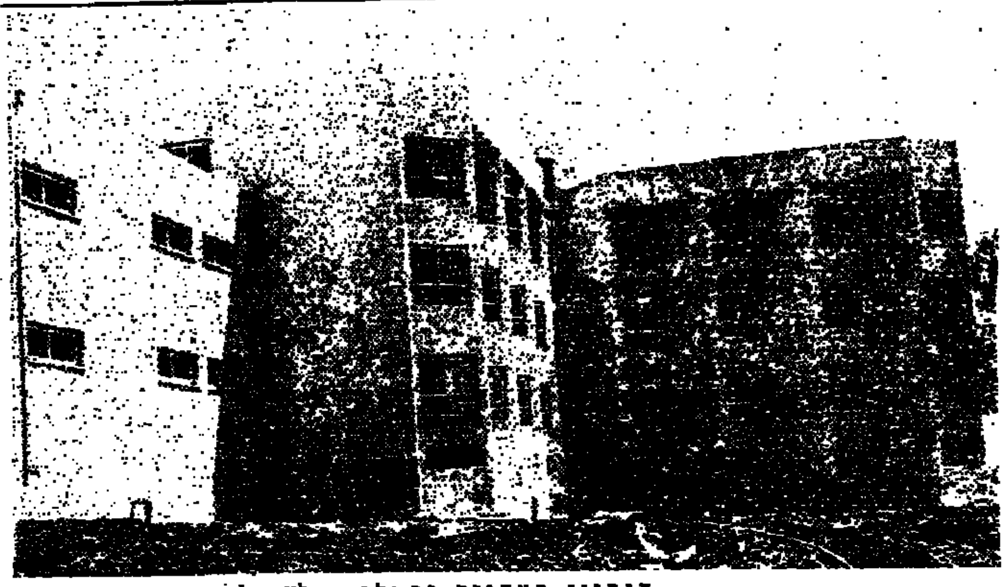

ביום שני הבא ד׳ בתמוז, תתקיים אי״ה בטבריה עילית חנוכת בנין הפנימיה שע״י בי״ס תיכון מקצועי.

בנין הפנימיה הוא בן 4 קומות, הבנין כשלעצמו מרהיב עין מבחינה ארכיטקטית, כושר קליטה למאתיים תלמידים, חדרי מגורים מרווחים, מצוידים במיטב הציוד הריהוט המודרני, בית תפילה מפואר, ספריה, אולמי התכנסות, מטבח וחדר אוכל לפי הפילה האחרונה של הטכניקה, בית קירור, מים חמים מרכזיים, חדרי מגורים למדריכים, נוף מקסים, מגרשי ספורט וכו׳.

ימי הבראשית: בהזדמנות חגיגית זו ברצוננו להעיף מבט אחורה על ימי הבראשית של ביה״ס המקצועי בטבריה עילית.

לפני למעלה משתיים עשרה שנה נתגבש בחוגי אגודת ישראל הרעיון, שיש צורך חיוני להקים רשת של בתי״ס מקצועיים עבור תלמידים גומרי בי״ס יסודי, שאינם מסוגלים להמשיך לימודיהם בישיבות הקדושות, מאיזו סיבה שהיא.

נתברר שתלמידים המבקשים ללמוד מקצוע, גם אלה שגמרו בי״ס יסודי בחה״ע, נקלטים בבתי״ס מקצועיים חילוניים ב״אורט״ או ב״עמל״.

היה זה הרב שצדרוביצקי סגן יו״ר מרכז אגו״י, ויו״ר המחלקה לחינוך מקצועי, שלחץ על הקמת בתי״ס מקצועיים, היו כמובן התלבטויות מבחינה עקרונית, והדבר הובא להכרעת מועצת גדה״ת, המועצה שדנה בבעיה, החליטה בחיוב, תוך הסתייגויות מ[illegible], שעליהן, כמובן מאליו, אנו שומרים.

לרשותנו לא עמדו שום אמצעים כספיים כדי לעשות את הצעד הראשון, כי נוער בריח שלנו, הבעיה היא כללית ומקיפה את כל מערכות החינוך החרדי, במיוחד מה שנוגע לחינוך בנים. אין כאן המקום להרחיב את הדיבור על נושא זה, ומבוקשי, אם יש בכלל מקום או פירום אחר שלפניו אספר לבים זכור לטוב נשיא אגודת ישראל הרי״מ לוין ז״ל, שגילה הבנה רבה לחינוך המקצועי והעניק למטרה זו הקצבה ראשונה במסגרת המכללה.

הבנין באחוזת נפתלי: מחוסר מבנים ובגלל התקציב המצומצם, פתחנו את ביה״ס בממדים מצומצמים ב״אחוזת נפתלי״, מקום שם עמדו לרשותנו מבנים פנויים, ההתחלה היתה מכל הבחינות מאד קשה, במשך הזמן נוכחנו לדעת כי אין כל סיכוי לקיום המפעל ב״אחוזת נפתלי״, מאחר שלא היה כח חשמל במקום.

החלטנו לעשות קפיצה נחשונית ולהעביר את בי״ס לטבריה, שיזרו אותנו לצעד זה ר׳ חסיה לוריא יו״ר אגו״י בטבריה ור׳ יוסף כהן מנהל בי״ס יסודי בטבריה עלית.

במשך השנים היתה בעה״י התפתחות די טובה ומהירה בטבריה. התחלנו בשני מבנים טרומיים קטנים, עכשיו קיים בנין מפואר לכתות עיוניות, סדנאות מרווחות, ציוד משוכלל למכונאות רכב, מחלקה מיוחדת למניע דיזל. עם הקמת הפנימיה יהא זה מפעל מושלם, לפחות במה שנוגע למסגרת המקצועית המיבנית.

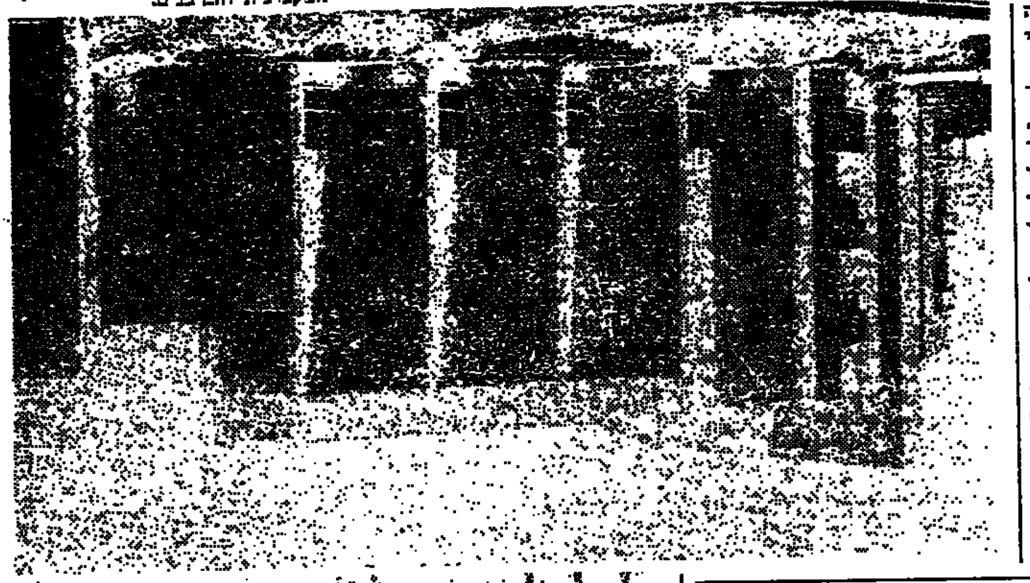

לא נעלם מאתנו שבעיית הבעיות היא, העלאת רמת הלימודים, במיוחד בלימודי קודש, מוסר ויראש, אנו ערים לבעיה זו ומוצלים בכל מאמצנו לשפר ולתקן המצב, מאידך גיסא יודע הדבר כי המחסור בכוחות הוראה מעולים היא בעיה כללית, מאד רגישה וכאובה, שפתרונה היא לפעמים מעבר לגבול יכולתנו.

וכאן עלינו להודות ברבים, כי מוסדות אגודת ישראל לא דאגו להקים דור של מחנכים, כוחות הוראה, מדריכים הצלות בעיה זו, כי כידוע שערי הבירות כלפי פנים נעולים אצלנו.

ברם כבוד וגמור אתנו להתמודד בעה״י גם עם בעיה זו, בעצה כל מה שביכולתנו, יהא המחיר מה שיהא, ולבד לשפר את המצב ולהתקנו.

אין גם להתעלם מההצלחה המסומנת בצבא הבעיה, שמאות תלמידים נמצאים משך 4 שנים באוירה דתית ספוגים בתוכם לימודי קודש, תורה, יהדות, דינים, מוסר, תפילה בצבור וכו׳, וגם מקבלים להם מקצוע המפרנס את בעליו בכבוד, יודעים אנו שרבים מבין התלמידים מחזיקים במעמד גם אחרי עזבם את ספסלי בית הספר.

אנו מקווים שהודות להקמת הפנימית המשוכללת והמצאותם של התלמידים בפיקוח מתמיד מעולה, בצלית להבנים רוח חדשה בבנינים החדשים.

בעוד כחודשיים אנו עומדים לחגוג בעה״י חנוכת המיבנים של בי״ס מקצועי ברחובות ונרחיב אז את הדיבור על המפעל ברחובות, ועוד היד נטויה בעה״י להרחבת המחלקה.

המרכז המקצועי מבורך בקיץ זה על המוגמר של בנינים בהשקעה של עשרה מיליון ל״י בקירוב.

מקורות מימון: תרומות, משרד החינוך והתרבות, קרן החינוך שע״י הסוכנות היהודית, האוצר, הפנים, הדהוב והספר.

(המשך בעמוד ז׳)

בתמונות: למעלה: בנין הפנימיה בטבריה עילית
שניה: בנין הכיתות העיוניות
השלישית: חדר אוכל ומועדון של הפנימיה
למטה: תלמיד בעבודה

בית ספר מקצועי למכניקה ומכונאות רכב
שע״י הסתדרות אגודת ישראל באר״י
טבריה עילית — שכון ג׳

ביום שני ד׳ תמוז תשל״ה, 16 ביוני 975, בשעה 5 אחה״צ, תתקיים אי״ה חגיגת

חנוכת המבנים החדשים

בהשתתפות רבנים, שרים, ראש העיר, נציגי התנועה
נציגי משרד החנוך והתרבות

בתכנית: ברכות, מקהלות ילדים, סיור במוסד

הצבור מוזמן

ההנהלה

התחבורה מיוחדת תצא מתל־אביב מבית אגודת ישראל, בשעה 2.30
מבני ברק, רחוב רבי עקיבא ע״י גן ורשא, בשעה 2.45
המעונינים להשתתף מתבקשים להרשם בטלפון מס׳ 222152, ת״א.

עירית טבריה וחברי המועצה
מקדמים בברכה נאמנה
את פתיחת בנין הפנימיה
והרחבת מוסדות החינוך
ברוח מסורת ישראל בעירנו
עלו והצליחו
משה צחר
ראש העיר

הרבנות הראשית — טבריה — **המועצה הדתית**
שולחות את ברכתם הנאמנה
לחנוכת בנין הפנימיה
אנו תפילה שבנין מפואר זה
יתרום לחינוך ילדי ישראל בעירנו
ברוח התורה והמסורה
לתלמוד תורה ודרך ארץ
שיגיעת שניהם משכחת עוון
לעסקנים העומדים בראשו ברכת חזק ואמץ

חברת סונול ישראל
יוסף פרג׳ מזרחי
טבריה — כביש נצרת — טל. 20138
* * *
שולחת את מיטב הברכות
לחנוכת הפנימיה
ולהרחבת החינוך המקצועי החרדי
בטבריה

למחלקת החנוך המקצועי של אגו״י
למנהלים המסורים והנאמנים העומדים בראש המפעל
ברכה נאמנה
לחנוכת בנין הפנימיה המפ...
תמשיכו בהצלחה
הקבלן:
״אורי״ חברה להנדסה ובנין בע״מ
חיפה — רחוב הבנקים 11 — טל. 529349

ספקי הריהוט לבנין החדש
״אדר״ חברה לייצור רהיטי מתכת בע״מ
מחסן מכירות רחוב הרבי מבכרך 16
(מרכז ולובלסקי) ביהח״ר רחוב 11 מס. 18—16 תל אביב טל. 822279

ברכתה
לחנוכת בית הפנימיה בטבריה עילית
לראשיה ולעסקניה של המחלקה לחינוך מקצועי

לבית אגודת ישראל
ולעסקנים הנאמנים בחינוך המקצועי
ברכת כה לחי!
עלו והצליחו
יהושע וסרברוט ובנין בע״מ
ציוד למטבחים בתי חולים ותעשיה
תל אביב רחוב העליה 75 טל. 825861

לעוסקים באמונה בחינוך מקצועי חרדי
שפע ברכות
לחנוכת הבית בטבריה עילית
״הסל״ מהנדס חשמל
חיפה רח׳ עובדיה 13
טלפון 243497

לחנוכת המיבנים החדשים והמפוארים בטבריה עילית
ברכה מקרב לב
למנהלי המפעל ולעומדים בראשו
שמחתכם — שמחתנו
בברככם על המוגמר המוצלח
מ. ראט, י. קומט, א. קנר
ארכיטקטים ומהנדסים בע״מ
חיפה — שדרות הנביאים 85, ת.ד. 468
טל. 523081 — 512304

״אמישראגז״ סניף טבריה
״אמישראגז״ ספקית הגז הגדולה בארץ
* * *
משתתפים בשמחתכם
בחנוכת המבנים החדשים
לחנך ילדי ישראל לתורה וליגיעת כפים

ביחד עם בית אגודת ישראל
אנו מברכות על פתיחת
המבנים החדשים והמשוכללים
שיתרמו להרמת קרן החינוך החרדי בעירנו
ולהרחבת החינוך המקצועי ברוח ישראל סבא
הסתדרות אגודת ישראל באר״י
סניף טבריה

לחגיגת חנוכת הבית
שע״י בי״ס מקצועי בטבריה עילית
ברכה לבבית למנהלים ולעסקנים
״ישראבל״ בע״מ
ציוד תעשיתי
תל אביב, רחוב הרכבת 22

לחנוכת הבית
לעוסקים באמונה לחנך ילדי ישראל
לתורה ולדרך ארץ
ברכת חזקו ואימצו
דפוס כנרת
רחוב הגליל, טבריה

לראשי החינוך המקצועי שע״י אגודת ישראל
העוסקים באמונה ב״טוב תורה עם דרך ארץ״
ברכה שלוחה, כה לחי, עלו והצליחו
לוי נחום — מזרונים
לשעבר המזרון בע״מ יפו
רחוב זבוטינסקי 20
מול ״ארגמן״ בני ברק
טל. 792177

לחנוכת המיבנים
שע״י בי״ס מקצועי למכונאות רכב בטבריה עילית
ברכה נאמנה למנהלים
מבטחי הבנין ״פלטורס״ בע״מ חיפה
סוכנים כלליים ״המגן״ חברה לביטוח בע״מ
רחוב אחד העם 28 — תל אביב
מיוצגים ע״י אברהם גרון

י. שפיגל

על הריסות חופש הפרט השדוד

אבירי "חופש הפרט" התעוררו השבוע משינה ארוכה או חזרו מחופשה ממושכת. זה מזמן לא נזדמן להם נושא דתי לדון בו, דבמילא לא יכלו לבכות ולהספיד את "חופש הפרט" המתכרסם, כידוע, בשיטתיות ובהתמדה על־ידי בעלות לבנות־האבן של הממסד הדתי. לעתים אי־אפשר לדעת באמת, מה גדול ממה: החופש הפרטי שמכרסמים בו זה עשרים ושבע שנים והוא לא נגמר עדיין, או כוחה של האטימות הדתית, שחרף כל המלחמות נגדה היא עדיין מסוגלת לפגוע...

דבר אחד ברור הוא, שמאז החלה הצעקה שהממסד הדתי פוגע בחופש הפרט, לא היו ימים טובים יותר להפקרות ולהתפרקות של החברה הישראלית־החילונית, רק מי שיושב בתוך ד' אמות ואיננו יוצא מהן, יכול לחשוב, לפי קריאת מאמרי ההתפלצות של העתונאים והעתונאיות, שחורי־ההפקר, כי במדינת ישראל כולאים אנשים וסוגרים אותם על מסגר; ששני רבנים שחורי־זקן ובעלי גבות עבותות עומדים לו לימינו ולשמאלו של כל אזרח ומפקחים על כל צעד מצעדיו; שגדודי מפקחים מתפזרים מדי־בוקר במטבחם של אזרחים ובודקים את מיצבי־הכשרות, וצבא אדיר של משגיחים בולש אחר כל צעד מצעדיו של האזרח הישראלי, לראות אם הוא הולך להומי במסגרת תורה ומצוות; צובאים על פתחי הדלתות של התושבים לראות אם הם נוסעים בשבת אי הולכים ברגל; "שירותי ביולוש" צופים לראות את ההתנהגות המוסרית של צעירים וצעירות, תושבים ותושבות; מנגנון אדיר שיעזרו "ירה להיים", הוגה כל יום רעיונות חדשים איך מציקים לתושבים ואיך בוחנים את התנהגותם, כשעל הכל כבנה "המנגנון החושך" ששמו השיפוט הרבני...

רק צריך שאותו אדם יצא פעם לרחובה של עיר לראות, איך הצעירים, ילידי רעיון "חופש הפרט" מתגוללים ברחובות, איך הם נוהרים לבתי קולנוע שהפכו לבתי־קלון, איך מוצפים דוכנים וקיוסקים בספרי־תועבה, איזה לבוש לובשים, ואלו פנים יש לרחוב הישראלי בשבתות ובמועדים, איזו פריצה יש למצעדים למיניהם, של הבוקר ושל הלילה, איזה שגשוג יש לקלפנות ומשחקי־הימורים, מה אירע לאיזורים שהיו בעבר שקטים ורגועים ומהפכו למוקד ולגיא־הזוהן של בריונות ושבריינות מן הסוג הגרוע ביותר; לקרוא את העתונות החילונית; שאף היסוסי שבה נהפכה במה לתמונות ותיאורי־תועבה — או־אז יראה את הצד השני של ההתעללות בחופש הפרט, התעללות אמיתית בחופש האביתי הנדרש לו לאדם המבוצר ושהוא זכאי לו באזרח האלמנטרי ביותר. אלא שהוא נגול ונעשק ממנו בהוקף חוקי־סדום חברתיים של אותם עתונאים וצעקנים המצפצפים על חופש ואינם יודעים אפילו מה פירושו הנורמאלי הרגיל, או שחופש נתבלבל להם בהפקרות, או שלא נתבלבל להם, אלא שכל מה שהדרוש לאדם בעל קריטריונים מוסריים ממוצעים משמעו "הגבלה", ואילו מה שרוצה אדם רודף־יצרים ולהוט לתאוה — זהו "חופש".

— * —

עכשיו יצאו מגודרים על־שום שדיינים מבית־דין אחד פסקו לאשה פלונית שאסור לה לשוב לבעלה הראשון שנתגרשה הימנו ואסור לה להינשא לגבר שעמו היתה בעודה בלתי־מגורשת. הרבנים לא בחשו ולא בדקו אחריה, אלא מפיה עצמה שמעו מה ששמעו ולכן כתבו בגט מה שמתחייב מכוחה של ההלכה שתחת מרותה ומכותה הם פועלים ועושים.

וזהי פגיעה בחופש הפרט? היא עברה עבירה מחפירה שמעצם טבעה — ולאו בדיני שמים עסקינן — היא מכתיבה לה מצב שבו היא מוגבלת בנשואיה לגבי שני אנשים; בדיוק כמו אדם שמפיל עצמו מראש גג ושובר את רגלו ונשאר נכה, ששוב איננו יכול להלך בחופשיות — האם יוכל לזעוק ולטעון כלפי מישהו שנשלל ממנו חופש מסויים? האם יתבע לדין את הרופא שקובע לו כי בנסיבות שהיו נשתנה מצבו? מה זה טענה כלפי הדיין שאיננו אלא אומר לאשה מה מצבה ומה דינה, לאור מעשיה, בהתאם להלכה שלמסגרתה היא נתונה וכפופה?

השופטים בביהמ"ש העליון והעתונאים הכותבים ומחרים אחריהם בדבקה, קובלים: הדיינים הכתימו את האשה לכל ימי חייה. האם הדיינים הכתימו אותה, או זו האשה עצמה, שהיא פגעה בחופש הפרט שלה, שהיא המיטה על עצמה קלון ופגעה במוסריותה והביאה לעולם ילד אומלל שדין־ממזר עליו? מי כאן פוגע בחופש הפרט, אם לא האשה, ואם לא השופטים החילוניים הרוצים לשלול מדיינים את החופש האלמנטארי שלהם להיות ישרים עם תפקידם ונאמנים להלכה המחייבת אותם, ואם תרצה לומר — רוצים לשלול מהם את זכותם להיות אזרחים נאמנים במדינה, הממלאים תפקידם אמונה לפי החוק המחייב אותם, החוק הקובע שאין לו לדיין מרות זולת מרות ההלכה והדין שלפיהם הם שופטים.

יש אולי אספקט אישי לפרשה הזה, הנוגע ל פ ר ט י ם מעשה התועבה שעשתה האשה. המוזר הוא, כי הדיינים המשמצים מעל כל במה כמתנכלים לחופש־הפרט רשמו את הסדרת בשקט ובצינעא. רק האשה והאיש שהיתה עמו ידעו על כך, ולכל היותר צלול היה להיוודע על כך הרב המסדר־קידושין, לכשהיתה באה אליו להינשא עם אדם שלישי, אילו צריכה היתה להודיע לו כי א י ן הוא האדם שנישואיה עמו באסור. מי כן נתן פומבי לדבר? האשה עצמה שהלכה לערער, עורך הדין שלה שמתמחה בעסקי "חופש פרט", אך מביא תמיד אסון של פרסום לכל אלה שאצים אליו, ושופטי ביהמ"ש העליון שהוציאו פסק פומבי והביאו לכל הפרסום האדיר הנרחב הזה.

אם ישנה, איפוא, נקודה ועניין של פגיעה בחופש הפרט, או זכות־הפרטיות של אדם ואזרח, בכל הפרשה הזו — הרי שהפגיעה בכך היתה אך ורק מידיהם המזיקות של כל אלה שמתיימרים להופיע בשם "חופש־הפרט", ואין כמותם לפגוע, להזיק ולחבל בו.

— * —

אין זו הדוגמה היחידה שאנו על־כן כל החיים הציבוריים במדינה הזו זורעים ומלאים פגיעות בלא היתר ובלא הפסק בחופש הפרט וביכולתו של האדם להיות חיים שקטים ומסודרים, מי על־פי דתו ואמונתו ומי לפי שאיפותיו הפרטיות, נחיותו ורצונו.

אותה חבורה זועפת על שלילת "חופש הפרט" ע"י השיפוט הרבני, מתפרצת כנגד מוסד שאין כמותו לחשאיות, לשמירת כבוד האדם, לחיבוד־דיוגניה ולטשטש כל פומביות. לבד מבי"ד רבני אחד, בצפון־הארץ שבהפס, למרבה הצער, לרצה־חולה זו של פרסומים סנסציוניים מדיונים פנימיים — אין איש שומע מלה וחצי מלה על הדראמות הטראגדיות הנגולות מדי יום ביומו בעשרות בתי הדין הרבניים הפזורים בארץ כולה.

נשווה נא לדוגמה כל הדראמות הנגולות לעיני דיינים בחדרי־חדרים לעומת דיון משפטי אחד בבית משפט כללי במדינה. רק דוגמה אחת מני אלפים רבים, של אותו צעיר שנחשד ברצח ויילת, ולבסוף התברר שזה היה עורבא־פרח ורק דמיונם של כמה חוקרים משטרתיים. כמה זוהמה הדביקו לפניו אלו עלבונות הוטחו עליו? כמה פרטים אינטימיים בחייו נמרחו מעל דפי העתונות? כמה זמן עוד ילווה אותו צל זה של חשד? היש שיעור למידת הפגיעה הנפשית שיכולה פרשה כזו להותיר בחייו של אדם? הבעיה היא שאין כאן עניין בודד, אלא שזו תוצאה משיטת שפיטה וחקירה של חברה המתיימרת להיות בעלת נורמות גבוהות ביותר של "חופש הפרט" ואין כמותה לדיכוי והשפלתו.

ויש דוגמאות למאות ולאלפים בתחום זה של הפקעת ענייניו של אדם מרשות הפרט שלו אל הפומביות הגסה. חוליית של מס הכנסה שפשטו על אזרחים בדירותיהם, בליווי חליות עתונאים וצלמים, לפני שהתברר בכלל, כי האדם אשם; פרסום כתבי האשמה נגד חשודים בעודם בחזקת זכאים, השמצתם והשחרת פניהם מעל דפי העתונות, העמדתם לקלון בטרם הורשעו במשפטם או זכו, כשהם לחרפה ולשנינה בעיני שכניהם ומכריהם, וילדיהם משמשים מטרה לבוז ולהתקלסות של ילדי־חברים.

כל אלה הם פרי־הילולויה של החברה החותרת על דגלה את "חופש הפרט", כשהיא מנהלת מסע שימצה נגד השיפוט הרבני המצטיין, בין השאר, בהצלה זו ששום דבר מן המתרחש בין כתליו איננו יוצא החוצה, אלא אם כן מועבר דיון משפטי שלו אל ערכאה חילונית, שאז מסירה זו את לוט־הסודיות ומעניקה פומבי לענינים אישיים רגישים ועדינים ביותר, כדוגמת המקרה האקטואלי שלפנינו, שהפיסקה הידועה על האיסור שחל על האשה נתפרסם ע"י ביהמ"ש החילוני.

— * —

אין לך כיום אזרח נפגע יותר משלילת פרטיותו וזכותו להיות כמצפונו וחפצו, כמו האזרח הדתי במדינה. הוא עומד תחת כפיה איומה לראות מה שעיניו אינן רוצות לראות, הוא נאלץ להתפלץ מאה פעמים ביום אם עליו לעשות דרכו ברחובות העיר, באוטובוסים ציבוריים. שבתותיו, אם איננו זוכה להתגורר בשיכון דתי סגור — מתהפכות עליו לזוועה. אם שכניו הם מחללי־שבתות — בהרישות אוזניו מן הפזמוניאדה של הרדיו הבוקעת בקולי־קולות.

כיוצא בזה בימות־החול, שאין לו לאדם רגע של מנוחה מפגיעת "חופש הפרט" שנהפכה להפקרות מתהוללת. הנהג במונית או באוטובוס רואה חובה לעצמו להנעים את נסיעתו בצלילים המכים על הראש כמו בפטישים, אלא שבטרמינולוגיה המעוותת של החברה הישראלית, הוא קרוי שומרו המובהק של "חופש הפרט" והאזרח הנאנק והסובל — הוא המפר אותו...

החברה הישראלית, הנעשית חופשנית יותר, לא רק בענייני צניעות הלבוש, שאף זוהי אחת מן המכות הפוגעות ביותר בחופשיותו של הפרט — בולשת להודי חודים של אנשים פרטיים וציבוריים, שוללת מאנשים את הזכות להתכנס ולדון בלי שדבריהם יפלטו החוצה, כאנסת אנשים להיות את חייהם של אחרים, וללעוג למשבתיהם, העתונות נהפכה לקריה הומיה של כשלונות ומדוחים של הזולת, כדי שהקורא יקנה את העתון ויהיה להוט אחריו בשל הקוריוזיות הפיקנטיות של לשון הרע ורכילות. עבר אדם עבירה, "חייב" כל אחד במדינה לדעת לא רק מה עשה, אלא בדיוק ולפרטי פרטים איך עשה זאת. מתרגש אדם או נאחז הלם אם מטען חבלה התפוצץ ליד ביתו — ואז מטרה דיוקנו, לכל המחיר תיו, להשתקף מעל מסך הטלוויזיה, הכל משום שאותו כתבלב מופקר "זכאי" ל"חופש הפרט" שלו, "זכאי" לעשות סחורה ופרנסה מקלונו של השני ומהריסת פרטיותו עד־גמירא.

— * —

איזה מין עיוות־מושגים שורר כיום בחברה הישראלית? מדברים על חופש ומתכוונים להיפוכו; מדברים על זכות תוך־כדי שלילתה המוחלטת: מדברים על "זכויות האשה", ואין כמו אלה שיפגעו בה, שיהרסו אותה, שיפקיעו הימנה את כבודה שכה נתקדש במסורת היהדות ובהלכותיה.

רודפי תאווה מסממים מוחות ולבבות בשקר מוסכם שאת חופשה וחירותה הם שוחרים, ואין מישהו גרוע ומסוכן מהם לשלול ממנה מינימום של פרטיות וצניעות. הם מיפתו את תרבות ה"אופנה" ה"מתירנות" ו"הלבוש־ללא־לבוש" שבמסגרת זו הושפלה עד שאול תחתיה כבשר במקולין. במסע אינטנסיבי של סמטוט־מות משלים אותה שזהו חופש שלה, זהו ה"פרטיות" שלה, הכל כדי שלא תתפכח יום אחד לראות את נוולותה, צליבותה ונסילותה, שלא תפקח עיניה לרצות להיות את עצמה, את חיי־כבודה, למען עצמה ולא למען האחרים שאין מעצור ורסן ליצריהם השפלים.

אכן, לא מקרה הוא כל זה, לא בדיוק ולא "מאליה" נתהוותה מציאות מדהימה זו. היא נובעת מאידיאולוגיה מכוונת של הרבה עשרות שנים, של משכילים ומכובבים, מתעי דרך, מטיפי הפקרות, אשר החדירו בעם ישראל את הרעה הזה של "השחרורית" מעול של תורה ומצוות, כדי להשיג את ה"חופש", — בעוד שהאמת לאמתה היא: "אין לך בן חורין כמי שעוסק בתורה"; אין שחרור גדול ואמתי יותר ממי שהוא יודע לבעל כרצוני את כוח הבחירה שניתן לאדם לבחור בין עבודת ה' לבין השעבוד ליצרים ולהתמכרות לאלילים שונים ומשונים.

החברה החילונית, מאוכזבת, מתוסכלת, אכולה שברון לב ויאוש, נאחזה לה בקש בהומה אחרון של מלחמה על "חופש הפרט" השדוד, כביכול, מידם על ידי הרבנים. אם כי זהו עדיין מפלט אחרון להם, שבו הם יכולים לראות מה בין בני לבין בן־חמי; מה בין דייני אמת השופטים לפי תורת־אמת־וצדק, לבין שופטים חילוניים הפועלים לפי חוק בשר ודם יבש, תוך עירבוביה של רגשות ויצרים שבהם חוברים קנאה ושנאה, נבזנות אוילית האוחה מטופשת.

יש בישראל בעייה חמורה של "חופש הפרט", אבל לא מן הזווית שמתארים אותה, בריב סילוף, מעל גבי דפי העתונות החילונית.

משה חיים שנפף

על מחדלי שר התיירות

הניהול הכושל של ענייני התיירות בארץ, הוא מן המפורסמות שכבר אינם צריכים ראיה. התדרדרות הענף וכל הכרוך בזה, הביאה לראשונה בתולדות המדינה את העוסקים בזה להכרזת שביתה נגד מדיניות הממשלה והשר העוסק ישירות בנושא הזה — שר התיירות, מר משה קול.

ואם כי נושא התיירות הוא מעניינו של כל אורח במדינה, הרי שבנושא זה מעניינת גם תופעה אחרת, הלא הם עיסוקיו של השר, מר קול, לפה זו שהנושא שעליו הוא מופקד נתון במצוקה קריטית וקשה על כך. העתונאים הזוכים ל"מתת־חסדי" של הדלפות מדיוני הממשלה, יודעים לספר, כי מר קול עוסק באורח תדיר בהגשת שאילתות, עד שדבק בו הכינוי: "שאילתאור". חביב על השר עיסוק זה של הגשת שאילתות, על ימין ועל שמאל, ועוד יותר חביב עליו העיסוק בנושאים דתיים, אם זה ה"דאגה" שלו לבנות הדתיות שאינן מתגייסות, ואם מדובר בנושאים דתיים אחרים.

וכי מה הוא ענין שירות לאומי לבנות לענייני תיירות ונסיעות? אלא נראה, כי השר מנסה באמצעות זה לטשטש את מחדלי משרדו ע"י העלאת נושאים המגרים את השומת־הלב של הציבור החילוני, ואת זאת הוא עושה בשקידה רבה הנמשכת, בעצם, מאז הימים שבהם עוד עסק בענייני "עליית הנוער", וד"ל.

שר זה, הנטרד תדיר אם, חלילה, "התקפח" איזה ראביי ריפורמי או קונסרבטיבי, איננו נדרש אף פעם לתת את הדין על הנעשה בענף שעליו הוא מופקד ועל הירידה התלולה בעסקי התיירות. אמנם נכון, שישנן גם סיבות אוביקטיביות לירידה בתיירות, עקב המצב הבטחוני והלחצים הערביים, אלא שאין זה הכל. המרגיז הוא, כי בה בשעה שמר קול יודע להיות ביקורתי כלפי־אחרים, ויודע לתבוע, בשם מפלגתו, מפלגת לי"ע, את מיצויה של ה"אחריות המיניסטריאלית" לגבי שרים אחרים — איננו מוכן לתבוע את הדבר הזה מעצמו הוא.

השאלות שאפשר להציג לשר קול הן רבות: מדוע שובתים בעלי המלונות, ונגד מי הם זועקים שצפויה מכת־כליה לענף כולו? מדוע בוטלו טיסות השכר לארץ ומדוע ריקים בתי המלון? מדוע טיב השירות בבתי־המלון הוא ירוד כל כך? איך נראית מערכת ההסברה לתיירים וכל השירותים הקשורים בענף הזה? איפה היה מר קול כל השנים, כאשר הושמעה ביקורת חמורה של תיירים, שהתלוננו על חוסר טיפול והקפדה על רמה מתאימה בנושא זה?

מה עושה השר כדי להבריא את הענף? מה הוא פועל כדי להניא את חברה "אל־על" מהמשך מדיניותה, שלא להתיר טיסות־שכר, כאשר בכך רואים מומחים רבים אחד הגורמים להנהלות התיירות אצלנו? למה צריך להיות מחיר הטיסה מניו־יורק לרבת־עמון ובחזרה, חצי כן המחיר של טיסה דומה לישראל, כאשר המרחק הוא שווה?

אילו התשובה לכל אלה היא, כי ביתן נמצא שר תיירות הדואג לתפקידו שלו, ואיננו מתעסק בענייני "שירות לאומי", מצבו לראביים רפורמיים, התערבות בשיפוט הרבני וכל אלה, ואצלנו, כידוע, המצב הוא שונה בתכלית.

מר קול יודע לפרוש על נימים של אחרים מבחינת אחריות למדינה, אלא שעדיין לא נשכח בציבור האופי הסתמני של הצעים הקואליציוני שהוא ומפלגתו ניהלו, בתובעם ובהשיגם שני שרים לסיעה בת 4 חברים בכנסת, עד שבגלל הדבר שאין קואליציה מקיר־אל־קיר, שאז היתה צריכה, לפי חשבון זה, למנות הממשלה עשים שרים, לפי חשבון של שר לכל שני חברים. התוקנו של שר נוסף — כרוכה בהוצאות מרובות, אך כאשר נוגע הדבר למפלגתו, אין הוא בוחל בהוצאות כלל וכלל.

בתקופה האחרונה מתחילים להתגלות אותם שגים של מחדלים ובדבון בתחום התיירות, כאשר המדינה כולה התמלאה במלונות־פאר גדולים, עם אלפי חדרים, וכל אלה ניבנו בסבסידיות ממשלתיות נדיבות ביותר, לפי המלצת שר התיירות, ובסופו של דבר קרו שני דברים חמורים, שאין במי ובמה למלא את המלונות, ואילו אלה שיזמו את הקמתם גרפו לכיסיהם הון רב כאשר השקיעו רק מעט מאד בהקמת הבניינים ונשכרו ממילוות ממשלתיים נדיבים ביותר.

הלא דבר זה חייב לעורר למחשבה: מה קרה? או שהתכנון־מראש לגבי התחזיות־תיירות ואפשרויות־הקליטה הסבירים של המדינה הם הרמה יותר נמוכים לעומת ההשקעה הכספית האדירה שהושקעה בתעשייה זו, או שלהרות התכנון — הביצוע הוא כרשל ביותר, ומלונות הוקמו ותיירים אינם כבנס.

ציינו כי ישנן גם סיבות אוביקטיביות לירידה במספר התיירות, אך כמובן שאין זה הכל, משום שעיקרה של תיירות צריך היה לבוא מן הפוטנציאל היהודי הגדול בתפוצות, המונה מיליונים רבים כ"י, אלא שהתעמולה וההסברה לתיירות היא גרועה, אנטי־יהודית. כותב שורות אלה היו לו הרבה הזדמנויות להיתקל בתעמולה המתנהלת בעולם לנסוע לישראל. מציגים כרזות שמהם מתקבל הרושם שארץ־ישראל, ארץ־האבות, איננה אלא חוף ים גדול עם מתרחצים, או אתר־סקי על הכינרת, או תיאטרונים וכו'. אין התעמולה בנויה על הייחוד של ארצנו הקדושה, על מקומה בתולדות עם ישראל, על כל ה"יש" מבחינת מבצרים רוחניים של תורה וקדושה, מקומות קדושים קדומים וכל כיוצא בזה.

גם אם לא נראה כאן את האספקט של עיצוב יהודה של ארץ־ישראל, הרי זה חטא פשוט לאינטרס הטהור של התיירות. וכי חסרים לתיירים מקומות שבהם חוף־רחצה בעולם? וכי חסרים להם אתרי־סקי או בילויים אחרים? ואילו לארץ ישראל, יש שכיות־חמדה שאין באף מקום בעולם, יש בה הוד קדומים, נתיבי האבות ואתרים מקודשים, שיש בהם כדי לעורר את צפונות הלב של כל יהודי בעולם ואל המקומות הללו הוא משתוקק בנבכי־לבו, אלא שלכל אלה אין לשר כל רגש, ולכן כאלה הן התוצאות וכך הוא פרצופה של התיירות במדינה.

כדי להמחיש שאמנם כן הוא הדבר, כדאי לראות על מה מתבסס היום משרד התיירות בפרסומיו על מספרי תיירים הבאים לארץ. מסתבר שעיקרה עומד כיום על יהודים שומרי תורה שבאים, כרגיל, לארץ, באים להסתופף בחצרות אדמוריה"ם, באים למקומות הקדושים, באים ללמוד בישיבות ועוד. כל אלה באו, באים ויבואו בלא עזרת משרד התיירות ובלא ידיעו, על אף שהוא מבסס בהם את הסטטיסטיקה של התיירות והם, כביכול, באים לעזור לו להציג תמונה "ורודה" במקצת.

ואם השר לא דואג לענייניים הרגילים של משרדו, לא דואג לעידודה של תיירות יהודית־טבעית, המבוססת על המניעים של קדושה הארץ והיותה מרכז גדול להוויה, דואג הוא לפרסם, שנוצרים אשר יסעו בשנה הבאה לרומא, יקבלו פטור ממס נסיעה.

אזרח ישראלי, הנוסע לריפוי, שלא לדבר כבר על יהודי מהארץ שנוסע לבקר את רבו בחו"ל — איננו מקבל שום הנחה ממס־נסיעות, פרט למקרה של חולה אנוש ביותר, כאשר רופא מאשר את חיוניות נסיעתו, ואולם אזרח נוצרי יסע לחגיגותיו בלי לשלם מסים, בעידודו ותמיכתו של השר קול.

אלו הם "הישגיו" הגדולים של השר קול, מה שמצדיק ביותר את הדהוריהם של כמה שרים בממשלה, כי, בעצם, מיותר הוא משרד התיירות בכלל, אלא שראש הממשלה לא יסתכן באיבוד 4 קולות התומכים בממשלה, ולכן קיומו של משרד התיירות, בראשות כשה קול, איננו אלא מס פרלמי לקיומה של הקואליציה...

היש הצדקה למגבית ההסתדרות

למעלה מארבעים מיליון דולאר אספו ההסתדרות בארצות הברית, בשם ה"קרן של ההסתדרות".

לשם כך נשלחים שליחים ומרצים, נוסעים על פני ערי הקיים של ארצות הברית, בעיקר באותם המקומות בהם מתרכזים נופשים יהודיים, כמו בלוס אנג'לס ועוד. שם מדברים בפניהם, משדלים אותם בשדולים שונים, עד שהם פותחים את ארנקיהם.

במיוחד מופעל השדול על אנשים מבוגרים, שליחי ההסתדרות משדלים אותם לרשום בצוואתם חלק מרכושם לטובת ההסתדרות, להקדיש חלק ניכר מכספם, לצדקה עבור קרן ההסתדרות, וכספי צדקה הרי פטורים ממס בארצות הברית. הם גם מקבלים כספים כהלוואה ומשלמים רבית, שהיא גדולה בהשוואה לזו המשתלמת בארצות הברית על ידי הבנקים, אולם קטנה בהרבה מאשר משלמים כאן.

ההסתדרות כפי שמוסרים שליחיה בעצמם, משלמת ליהודים הללו 9,5 אחוזים רבית, ואילו כאן הם יכולים לקבל פי שניים.

והו עסק לא רע לכל הדעות.

מי יודע בישראל מזרם הכסף הזה הזורם מזה שנים רבות לכיס ההסתדרות.

כיס ענק, המגלגל גם בלאו הכי בביליארדים לירות?

מי בודק מה נעשה בכספים הללו, ומי נתן להסתדרות רשות לערוך מגבית־ענק ועל ידי כך לפרוץ פירצה רחבה מאד לרעת המגבית המאוחדת?

כפי שכבר פורסם מקבלות המפלגות השונות סכומים ניכרים מהמגבית כדי לא להפריע למגבית המאוחדת על ידי מגביות פרטיות. והנה שום מפלגה איננה עורכת מגבית על שכזו, ודוקא ההסתדרות, הגוף העשיר ביותר במדינה, הגוף השולט כמעט שלטון מוחלט בתעשיה הכבדה, שיש לו מניות בגופים הצבוריים הממלכתיים הגדולים ביותר, כמו "צים", "כור", "שמן", "אל־על" וכדומה, דוקא היא עורכת מגביות ומוצצת סכומים גדולים מאד כל שנה.

כאמור, מודה ההסתדרות בכך, והיא גם מפרסמת זאת בעתונים בארצות הברית, כי השנה עלה בידה לגבות למעלה מארבעים מיליון דולאר בשבילה.

זהו סכום של רבע ביליארד לירות ויותר.

לאיזו מטרה נאספו הסכומים הגדולים הללו?

מתנהלת מלחמה על סכום של 120 מיליון לירות שתחילה כאלו הקציב האוצר לשכבות נצרכות, ואחר כך ביטל את ההקצבה מחוסר כסף.

למה מסכים האוצר שגוף עשיר זה ירשה לעצמו לערוך מגביות־ענק ויקח את כל הכסף לעצמו? המדינה עושה בשביל ההסתדרות הרבה מאד, יותר מאשר כל מדינה בעולם עושה בשביל גוף מרכזי של עובדים, המדינה מסרה לה בתי חרושת, עם הקמת המדינה קבלה ההסתדרות מונופולין על כל מה שהוקם או עמד לקום במדינה החדשה.

אבל מה עושה או מה עשתה ההסתדרות בשביל המדינה מלבד ההגזה הישירה והעקיפה שהיא מקבלת מאה עשרות בשנים?

האם אין זו שערוריה צבורית גדולה מאד?

מה ההבדל בין האנשים שיושבים במאסר על שגנבו כספים, שלא היו שייכים להם, הצבירו אותם על חשבונם הפרטי בבנק, ואלה הם סכומים קטנים בהשוואה לסכומי הענק שלוקחת ההסתדרות בשביל עצמה, סכומים שהיו מועברים למדינה, כלומר, למגבית המאוחדת.

אילו לפחות היתה ההסתדרות מבינה, כי הכסף שנאסף אמנם נאסף על ידה, אבל הוא נאסף רק כדי להאדיר את שמה, שהיא תחלק את הכסף בין השכבות הנצרכות, שהיא תקים בתי־ספר, בתי־חולים, ותתלה שלט של הבניינים שיוקמו:

"הבנין הוקם בכספים שנאספו על־ידי קרן ההסתדרות" כשם שמפעל הפיס עושה.

ישנם הרבה גופים צבוריים האוספים כספים למען מטרה טובה, מגן דוד אדום, הוועד למען החייל וכדומה, בית החולים שערי־צדק או הדסה, אוספים כספים לא כעסים, אבל כל אדם יודע לשם איזו מטרה נאספים כספים אלה, ואף אחד לא ידרוש להעביר הכספים לאוצר המדינה.

אבל ההסתדרות איננה מספרת לאף אדם מה היא עושה עם הסכומים הללו, היא איננה מדווחת לעתונות, לצבור, לכנסת או למבקר המדינה, להיכן הולכים הסכומים, מי אחראי להוצאה זו, מי קובע מה הסכומים המדויקים שנאספו, וכיצד הם מועברים לישראל.

ולא נערכה ביקורת עד היום. עדי תקבע האם המגבית הגדולה הנערכת בידי שנה על ידי ההסתדרות מארצות־הברית, האם היא פוגעת במפעלית המגבית המאוחדת או לא. כי רבע מיליארד לירות לאו מילתא זוטרתא הם, בסכומים אלה אפשר היה להקל על סבלם של רבבות משפחות, להקצות להם חדר נוסף, לא להפסיק את הארוחות הניתנות כעת כמעט חינם לרבבות ילדי עניים, אלא להוסיף גם ארוחת בוקר או ארוחת ארבע, אפשר היה להוסיף מיטות, להוסיף בתי־יולדות.

אבל רק יחידים יודעים על המגבית הענקית הזו, ואף אלה היחידים אינם מתעניינים בדבר, כדי לדעת מה נעשה בכסף הזה ואם בכלל יש מקום שגוף עשיר להם יעריך מגביות, כדי להתעשר עוד יותר כאשר המדינה נאבקת על קיומה, וכאשר מטילים על האזרח עוד ועוד מסים בטענה שיש הוצאות הלכתיות גדולות.

אם אמנם ניתן לאסוף עוד ארבעים מיליון דולאר בארצות הברית, למה הוזכה בהם ההסתדרות, שהיא זקוקה להם פחות מאשר כל גוף צבורי או מפלגתי אחר במדינה.

אולי נמצא מישהו שיש לו תשובה על השאלות הללו?

א. הויס

בעקבות השבוע

היחסים עם קיסינג'ר בשפל

הביקורת נגד מזכיר המדינה האמריקאי שהיתה נאמרת במדורי חדרים, נולשת עתה לרשות הרבים, אפילו אישים ישראליים שהיו נוהגים לשבח את שר החוץ היהודי של ארצות הברית, שוב אינם חוסכים את שבט הביקורת ממנו. ההיסוס הרגיל בכוונה רבה עד כדי כך, שקבלה הפנים החמה בימיה התקופה אנדרייה שליד השיינגטון, לא יכלה להסתיר את המרירות שנוצרה בין מר רבין לבין מזכיר המדינה בעקבות פעילותו העויינת מאז נכשלה שליחותו.

בירושלים אומרים, שמזכיר המדינה חושש שמא יצליח הנשיא במקום שהוא נכשל, ולכן הוא דואג לצבר את היחסים אפילו במחיר המשך הקיפאון. לקיסינג'ר ידוע שבישראל קיימת מורת רוח בחוגים הבכירים המדברים עליו בלעג ובזלזול. גם שגריר ישראל בוושינגטון, שמחה דיניץ, שהיה מקורב אישית לק, מדבר נגדו, והדברים הגיעו לידי כך, שמדינאים ישראליים אומרים, אם לוותר, מוטב לוותר לנשיא ולא לנושא כליו, רק עתה הגיעו למסקנא כי הוא זר פרצופי.

חוגים יהודיים באמריקה טוענים, שאישי ממשלה הגיעו לכלל מסקנא זו מאוחר מדי, הם הצביעו על כך זמן רב עוד לפני כן, שהוא מוליך שולל את ישראל. הם שהכירו את המדינאי הערמומי והצביעו שהתרחק מכל מה שריח יהדות נודף ממנו, הם מצביעים על נישואיו עם הנכרית שהיוותה חלק ממסע ההסוואה הפוליטית שלו כדי לרכוש את לבם של הערבים ואולי אף לסלול לעצמו את הדרך להיות מועמד לנשיאות באחת ההזדמנויות הבאות, ההזדמנות אשר ככל הנראה כבר ההוצאה על ידי כשלונותיו בקמבודיה, בווייטנאם ובמזרח התיכון, שם שקעה וירדה ההומה המדיניות קלת הדעת שלו.

השיחות שניהל השבוע מר רבין עם מר פורד היו קשות מאד. זה עמד תחת רישומה של הבהונה המחודשת של המדיניות האמריקאית, מדיניות שכבר הסיקה מסקנות לפחות לגבי ישראל עוד לפני שנסתיימו הבירורים.

אולם יהיה מדינייה אבורו, כי אין זה מן המנמע שימעו של קיסינג'ר בוושינגטון ספורים והנשיא עצמו מתחיל לראותו כמכוער ופגע שהוליך שולל לא רק את מדינת ישראל כי אם גם את האמריקאים. התמה השלילית שלולה גם לפגוע בסיכויי מר פורד להיבחר לתפקיד הנשיא. מערכת הבחירות מתקרבת ומומחים ליחסי ציבור אומרים, כי הופעתו של קיסינג'ר כבן לויה לנשיא המועמד אין בה כדי לבמוך קולות, בודאי לא קולות יהודיים.

מנהיגים יהודיים באמריקה מעוניינים אף הם להיפטר מהר ככל האפשר מן היהודי היושב ראשונה במלכות, הם חוששים כי כשלונותיו מעוררים רוח אנטישמית, גם אם הוא מנסה להפנות על זהותו בעבשים נגד מדינת ישראל. העתונות האמריקאית מתחילה לגלות גישה עויינת כלפי האיש, רק עתה מתחילה לצאת לרשות הרבים השיטה המקורית שלו לרכוש את העתונות לצידו על ידי חלוקת אינפורמציה מבחקרת למי שהמזכיר חפץ ביקרו ואוי לו לעתון שנקלע לריב עם האיש, אלה צוחקו מכל מקורות האינפורמציה.

בימים האחרונים הופיע בארצות הברית ספר נגד קיסינג'ר. הספר שנכתב על ידי פרופסור גיל רואי מהאנטר קולג' שהוא ציוני מובהק, בספר שנכתב על ידי מלומד אין הרבה הוכחות ממשיות להיזות, הוא מסתמך על קטעי עתונות ועל התרשמויות, בטענה כי קיסינג'ר עדיין שומר על המסמכים ורק מעט מאוד דלף מפי מקורבים שהתרחקו.

אולם כאשר מלומד הופך להיות פובליציסט ובונה מגדלים פורחים באוויר מתוך השערות, מוכן הפרופיסור הציוני, גם לשרבב את אגודת ישראל לתוך מערכה זו, ומנסה לגלות שורשים להתנהגותו בעובדה שהוא היה "אגודי ציוני בשחר נעורותיו" כאשר השתייך לתנועת הנוער של אגודת ישראל בגרמניה "עזרא" בעיר מולדתו פירס. רק זה חסר לה לאגודת ישראל, לשאת באחריות למעשיו של מזכיר המדינה, מפני שבנעוריו היה חבר במועדון נוער חרדי בגרמניה. אמנם פרופיסור רוי לא מצביע על כך באצבע צרדה, אולם הוא משאיר לקורא שלו להסיק את המסקנא, כי "היהודי התצר" האמריקאי, שכל מנהיגי מדינת ישראל האמינו בו אמונה עיוורת ותהנו בו אימון בלתי מוגבל, אינו אלא מבצע את השיטה האגודי ציונית של אגודת ישראל.

בהקשר זה נזכרנו באימרה המפורסמת של המנהיג האגודאי ד"ר יצחק ברויאר ז"ל, "שמלחמתם של הציונים בירושלים הפלוה את אגודת ישראל על הבמה העולמית", נראה שניבא ולא ידע מה ניבא, גם לאחר שנים רבות, כאשר מאבק זה ירד מן הפרק, עדיין מזכירים את אגודת ישראל ואת "חטאיה" כלפי הציונות בהקשר לאדם שממלא תפקיד בזירה העולמית. האין זו אירוניה מרה?

הציונות בעיני תלמידים במוסדות חינוך ציוניים

והכיצד שאנו עוסקים כאידאולוגיה ציונית, אולי רצוי להפנות מבט לראות, כיצד נראית הציונות בעיניהם של ילידי התקופה והחינוך הציוני בארץ, אותו חינוך שביקש להתגדר ברעיונות שהולידו את אגודת ישראל ה"אנטי ציונית".

בשיחה עם תלמידי תיכון ישראליים שנערכה בימים אלה, נאמרו דברים ראויים להחקר מעמיק יותר, כיון שהם מבקשים נפשות תועות, אבל נוהפק בציטוט כמה ביטויים שיש בהם כדי לגלות את תבוסתו של הרעיון הציוני ומי שמוכן לחפש שורשים להתנהגותו של קיסינג'ר בתנועה הנוער האגודאית האנטי ציונית, צריך בודאי לחפש גם את השורשים להתבטאויות אלה, בחינוך הציוני.

כה דעה תלמיד תיכון הלומד בבית ספר "אורט־מוקרטי", בן להורים מבוססים ובעלי "השקפות פוליטיות מרכזיות" ואשר לדעת המראיין מייצג דעה נפוצה, על מדינת ישראל? כיצד נראית מדינת ישראל בעיניו של תלמיד זה על ה"יהודי" של מדינה ישראל ומקוריותה. הבכן הבה נקרא את הדברים כפי שנאמרו:

שני מליון וחצי אידיוטים

"אני חושב שישראל עצמה היא יצירה מקורית. איפוא תמצא בכל העולם שניים וחצי מליון אידיוטים שיושבים במקום הכי לא נוח, הכי בלתי הגיוני, הכי קשה, שנואים על כולם. וכבר זאת לא מבולבלים?

אני בעצמי לא מבין את זה בדיוק, אבל זה נראה לי מקורי", נאום התלמיד איתי.

אם אתם רוצים לדעת מה חושב איתי על "היהדות קרובה ושפה משותפת עם יהודים דתיים, יותר כאשר עם לא יהודים" שאלה שנשאלה. ובכן איתי סבור:

"אי אפשר להחריש קירבה לכל אחד שגר במדינה, אני לא יכול להרגיש קירבה לדתיים בלא שאמה. לעומת זאת, איננו מרגישים שום מחיצה בינינו לבין בני גילנו בארצות המערב, כמו שמחיצה כזאת קיימת בינינו לבין הדתיים, גם אבותינו הגיעו באמת שקיימים".

לפי שעה אין איתי מוכן עדי ללכת בעקבות החברים שלו שירדו מן הארץ, היא מרגיש "מצריך להיות פה". חברו עומר, סבור לעומתו, כי "אם המצב יהיה פה בלתי נסבל, לא אהיה כאן! ובכלל עצם הרעיון לשייך אדם בעל כרחו למדינה ולאום שבתוכה נולד במקרה, נראה לי בניגוד לשכל ולהגיון — וכל הענין הזה, כאילו הרעיון הציוני וההכרה הציונית משמשים בסיס לחיים כאן — לא מציב בעיני. אינני חושב שיש טעם בשיטה לכל היהודים. כמו כן אינני מוצא מכלל אפשרות, שמדינת ישראל לא תתקיים בחיי. אני נותן סיכוי של חצי חצי לקיומה של מדינת ישראל במאת השנים הבאות". נאום עומר, תלמיד תיכון בתל־אביב.

בודאי לא שמע תלמיד זה ואיני יודע, שיש הרבה דברים המקשרים את היהודים בכל העולם, אותם יהודים הקוראים יום יום שמע ישראל ומלובדים אותה הלכה ומתפללים אותה תפילה ומזכירים שלוש פעמים ביום, את ציון וירושלים לפני שהיתה מדינת ישראל חלום על ציון, עוד לפני שהלם על אוגנדה ועל היהודים בכלל, לפני שהוא נתקל באגבריות שגילתה לו כי הוא בן לעם היהודי.

האמנם בושנו מכל עם?

השבוע כאשר השופטים החילוניים נחלצו להגן על עוברי עבירה בישראל, בעקבות פסק הדין של בית המשפט העליון, בטענה, שזוהי פגיעה בחופש הפרט, וכי חוקי התורה אינם יכולים להיות את האיש "ההבדרות" הגיעה סבבות דיוקות הדין אל שולחני המערכת ידיעה מעניינת ומאלפת, שיש בה לפתח על ראשם של "המתקדמים" מאיבתה.

הידיעה מספרת על פסק דין של בית משפט במדינת פנסילבניה שבארצות הברית. "מדינת כתר קדמת" לכל הדעות, שלא הסכים לתת גושפנקא חוקית לנישואי זוג מבוגר לכהונו שהם כבר הולידו ארבעה ילדים ובתגוררים זה 34 שנים בדירה אחת. הנימוק היה, כיון שהגבר זנח ונבש את אשתו החוקית הראשונה בגלל אשה זו שהיהוה אתה. לפי החוק הקיים במדינה זו, לא יוכל איזה איש לשאת איתה אשה כל עוד אשתו הראשונה בחיים, כדי לשמור על יציבות המשפחה כיסוד איתן של החברה.

כאשר קראנו את הידיעה, שאלנו את עצמנו: האמנם בושנו מכל עם? חוק זה נתקבל בפנסילבניה לפני 150 שנה, על ידי בני הכנסיה הנוצרית. השופט הילוני פוסק על פיו ללא בעיה, בחרת מערים שופטים יהודים להתמרד בחוקי התורה שניתנו מן השמים. האם פנסילבניה איננה מתקדמת מספיק בעיניהם של המתקדמים החילוניים שנחלצו בכל עוזם להגן על עוברי עבירה.

עזבו מקור מים לחצוב בארות נשברים

אין זו הפעם הראשונה שעושפים כבית המשפט העליון מרימים יד בתורת משה, התגובה החריפה של רבני היגי ישראל איננה הראשונה בחריפותה. השבוע המציא לנו מנהל מכון הרב פראנק מכתב שכתב הגה"צ פראנק זצ"ל, מי שהיה רבה של ירושלים, בענין מעשים של בתי המשפט החילוניים, שנכתב בנושא ספירה, אבל בזה האקטואליות שבו לא פגה מאומה.

המכתב שנשלח לעורך דין מסויים בתגובה על כך, שבית דין רבני בירושלים הגדיר את בית המשפט החילוני כ"ערכאות", אומר רבה של ירושלים: "וכי בשביל שבעונינו ראינו עזרה צור ישראל וגואלו וברחמיו גאלנו משעבוד הגויים, וכי בשביל זה ניתן יד לפריצים לעקור תורתנו המסורה לנו מצור ישראל וגואלו? הלכה לא ישתומם כבודו על אלה שפגו צריך לתורתנו ואינם נותנים להושיב שופטים על עם ה' בורים וריקים מתורה ויראת שמים, ולכה לא יזעק מרה: הלה' תגמלו זאת עם נבל ולא חכם, שאחרי החסד והרחמים שפקד ה' את עמו לתת להם שארית נחלתו בארץ אבותינו, שבאמת עדיין אנו בסכנה גדולה ולהם החרב מתהפכת ואנו זקוקים לרחמים גדולים שהשי"ת יגן בעדנו ויצילנו מכף כל הקמים עלינו לכלותנו כמעצה הגרמנים".

הוא מוסיף על הדברים שכאילו נאמרו זה עתה: "ואם נתבונן בצוין חזרת, כל האומות יש להם יד מהירדן אשר עבר עלינו ולמרות כל זה, הינה כשבאו לסדר בתי משפט, גאלה נפשם בתורתנו הקדושה והטהורה, אשר כל מי שטעם טעם הירח בימינו הרי יודע שכל דברי התורה מתוקים מדבש ונופת צופים והיא כוח קיומנו בגלותנו הממושכת והיסורים האלה אשר נכבה מלבם זיק של יהדות, פערו פיהם לבלי חוק, להטיל דופי בתורתנו הק' ולבחור להם חוקות הגויים אשר בדו מלבם וכו'". והוא מסיים בדברי הנביא ירמיהו: "שומו שמים ושערו חרבו מאד נאום ה', כי שתים רעות עשה עמי אותי עזבו מקור מים חיים לחצוב להם בארות נשברים אשר לא יכילו המים". ואחרי שהביא את הורלתה בדין ירושת הבת בין הכבים שהיה בין רבי יוחנן בן זכאי לבין הצדוקים וניצחם רבי יוחנן ואותו היום עשו יום טוב, "בזה ימים טובים — כותב הרב — אנו צריכים לעשות כשיעזור השי"ת ונבטל כשיטת כאלה שרוצים לעקור את כל התורה".

היה זה אומץ לב ואף לציון, הרוזני ישראל שהתקוממו נגד פסק הדין, ראוי שיקראו את הדברים שנאמרו על ידי אחד ממיסדי הרבנות הראשית, שעיניו ראו כבר בימים ההם את המציאות הקשה, ואף אנו בימים באותה תשוה כלשונו של הרב זצ"ל:

"הנה נחכה, כי פתאום יבוא האדון אל ביתו יהיה לשפוט את שופטי ישראל האמיתיים, וכמו שאנו מתפללים בכל יום: השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחילה. היינו שופטים רק על פי התורה. והסר ממנו יגון ואנחה — הסר השופטים במשפטי הנוצרים. וישבחנו במלכות בית דוד, על כסאו לא ישב זר ולא ינחלו עוד אחרים את כבודו, ואז יגל יעקב ישמח ישראל, ומלאה הארץ דעה".

ש. ע. ד.

مكان الأصل

הד היום

הישג מוגבל

מ/ה איש לא היה יכול לצפות ששיחות בין פורד ובין רבין בוואשינגטון יצמיחו הסכם ותפנה כוללת, או ישיגו פריצה המוחלטת, ההבדל נשמט של ההבדל בין ישראל לארה"ב, אולם מותר להביע תקוה, כי שיחות אלה השיגו פריצה מוגבלת, ואף היא הושגה בשלמותה, השיחות עצרו את הסתף בתהליך שבין שתי המדינות, סתף שנבע הרבה בתוך מצב הינוג על אילן יקרה יותר מאשר כל דבר אחר.

אם הופג המתח שנוצר בין מר רבין לבין מר פורד ומזכיר המדינה שלו, הרי גם זה הישג שאין לזלזל בו אף אם עדיין לא הודו היחסים כתיקונם. עובדה, שמר קיסינג'ר דיבר על המחלוקת עם ישראל בנימה של „ריב משפחתי", אכנם לא הסתיר את המחלוקת, אבל ראה לנכון להדגיש את התחייבויותיה של ארה"ב כלפי ישראל, והתבטאויות כגון אלה אפילו כדי לעורר רוח בעולם הערבי, לאחר שתלה תקוות מוגזמות כדי על מדת יכולתה של ארה"ב להכתיב לישראל מהלכים מדיניים.

ניתן להבין שמר רבין לא היה מאושר נוכח לביקורת. אם מר פורד האמין שראש ממשלת ישראל בא לוואשינגטון כדי לקבוע עמדה חדשה, היתה זו הנחה מוקדמת. כתב האמנה שבמצא אתו מר רבין לוואשינגטון לא תעניק לו סמכות בעבר לגבה שמוגדר בלשון הדיפלומטית, פשרה כוללת פשרה וכדי להשיג התקדמות ישראלית, לא יתכן שבאותו זמן לא ישיג התקדמות מקבילה מצד מצרים.

מר קיסינג'ר שבא בשלון שיחותיו באיזור, סובל מתיסכול, ובבעל נסיון הוא יכול לומר: „שהסיכוי שהישראלים יתנו מבחוז תמורת לא כלום — הוא אפסי". גם אם אין לפרש את האמירה כהסכמה לעמדה זו, מותר, לפחות, לראות באיזור שגם לדעתו, המצרים לא הציעו כלום לישראל ותהאה זו עמדה איננה מקילה על מוכיח המדינה להצדיק להציב על ישראל. אך יותר מזה אפשר להבין, כי הוא מבין שהמהלך הבא באיזור לא יכול להיות חד־צדדי ולכן כל נסיון לתלות בציוואות של ישראל את קולר הכשלון, לא יתקבל על דעת הקהל וזו שצד כה ניזונה מן התאכזבות שנשמעו מפיו של קיסינג'ר באוזני כל מי שרצה לשמוע על כך.

אלא, שלא צריכה להיות כל הטעיה, אם בעתיד הקרוב יתברר, ששיחות אלה הושגה התקדמות, לא זו בלבד שבוואשינגטון יש פתיחות גדולה יותר לעמדתה של ישראל, אלא אף זו, שמצרים התחילו להבין, כי אם היא רוצה בהתקדמות היא חייבת להתקדם לעבר ישראל בדרך למשא ומתן.

אם יש מקום לספיקות כלשהן בדבר כושר עמידתו של הסדר בין ישראל למצרים, אם יש ספיקות אם יש מקום לויתור ישראלי, הרי הוא נמצא בצד זה של המיתרס, ואין זה סוד שבישראל גוברים הקולות נגד כל נסיגה מן המיצרים ללא הסדר יציב אשר יבטיח לזמן רב את השקט. מצרים, ככל הנראה, איננה מוכנה, ואולי אף איננה יכולה, להבטיח דבר זה. יתכן שהסיבות אינן תלויות בה דווקא, אבל העובדה איננה משתנה. לישראל יש סיבות מספיק לגלות דאגה מן האפשרות שמצרים תנצל את היתרונות האסטרטגיים של ישראל לזינוק חדש במוקדם או במאוחר לקראת יעדים נוספים ללא תמורה ממשית, כיון שהיא איננה יכולה, בתנאים הקיימים להבטיח דבר שאיננה יכולה לעמוד בו לאורך ימים.

יתכן שבשיחות אלה יסתיים השלב האחרון של המדיניות המהוססת, אך יהיה זה מוקדם לומר שבכך סולקו כל חילוקי הדעות. הבעיה המרכזית שנשארה תלויה היא שאלת הרכב הצבאי, אלא שגם בנושא זה נרמז, שאין לדבר על הפסקת האספקה. השאלה הנתונה לבירור היא גודל הסיוע הנדרש על־ידי ישראל. גודל שיקבע, ככל הנראה, על פי השיקולים הפוליטיים כמו על ידי השיקולים האסטרטגיים שבעבר להם אין ארה"ב יכולה ללכת מבלי לסכן את במחוננה של ישראל. השיחות בוואשינגטון שנסתיימו לא מסיימות את המאמץ האמריקאי. ככל הנראה, הוא יתחדש ביתר שאת, כאשר לוואשינגטון יש עתה עמדה נוחה יותר להתווך בין הצדדים. אך מוקדם לנחש, אם אכן יש התקדמות לקראת הסדר ביניים, אפילו לתקופה מוגבלת, ללא תמורה ממשית מצד שני, אין ספק שהבירור שיפר את עמידתה המדינית של ישראל בוואשינגטון וזה הישג כשלעצמו, אך הישג מוגבל.

רבין במסיבת עתונאים בוואשינגטון:

„אם מצרים לא תשנה את עמדתה לא יהיה שינוי בעמדת ישראל"

השיחות בוואשינגטון עם פורד וקיסינג'ר היו „ידידותיות וגלויות־לב ביותר" — מבהיר ראש הממשלה ומטעים — „מצאתי אוירה טובה, שניתן לדון בה בפרוטרוט על אופציות לקראת הסדר במזה"ת" * סירב לומר עם פורד הצביע על שנוי בעמדת מצרים ומצטער על שמצרים מסרבת לשיחות ישירות

וואשינגטון — ראש ממשלת ישראל מר יצחק רבין אמר במסיבת עתונאים כי השיחות שקיים באמר־גמן עם הנשיא ג'ראלד פורד ועם שר החוץ הנרי קיסינג'ר היו „ידידותיות וגלויות־לב ביותר".

„מצאתי בוואשינגטון אוירה טובה — הבעיה ראש הממשלה.

מר רבין הביע את קורת רוחו נוכח העובדה שניתן לו לדון בפרוטרוט עם הנשיא ועם שר החוץ על האופציות השונות, העשויות לאפשר התקדמות לקראת הסדר במזה"ת.

הוא ציין כי תשובת הלב היהודית בעקבי לשתי דרכים — הסכם הביניים עם מצרים והסדר כולל.

כל עוד לא חל שינוי בעמדת מצרים, לא תשתנה עמדת ישראל

כי רבין הסביר כי ישראל מוכנה לפשרות ויתורים, אם העצות המצרים יתקיים מקבילים כדי להשיג הסכם ביניים.

„כל עוד לא חל שינוי בעמדת מצרים, לא יחול שינוי בעמדתנו", אמר ראש ממשלת ישראל בסביבה עיתונאים מלאה עד אפס מקום, שנערכה ב„בלייר־האוס", בית האורחים של הנשיא.

כשנשאל מה השינוי בין עמדת הנסיכות של ישראל המצמת שהובאה להתמוטטות שיחות קיסינג'ר בחודש מרס, השיב רבין: „אם לא יחול שינוי בתנאים שבציגה מצרים, אני מטיל ספק אם ניתן להשיג הסכם ביניים".

בתשובה לשאלות הבהיר מר רבין על שלוש נקודות עקריות:

● אם תהיה גישה מקבילה מצד מצרים ישראל באמת מקבלת ויתורים על ידי שני הצדדים, אז יתכן הדבר המביא להשגת הסכם ביניים.

● אם מצרים מוכנה לעשות ויתורים, הנוהג גם ישראל כך.

● ישראל היתה מעדיפה ביותר בשלבים, אך הצהרתי מוכן בי הועדה גינבה, שמחדש את היוזמה, אם ייפגשו שהדבר הוא דרוש.

היא סירב לומר, אם הצביע הנשיא פורד על נכונות מצד מצרים לשנות את עמדתה, אך הכריז: „דבר בוקרות שרציתי להעלות בקשר עם הסכם ביניים. לא עלי לומר מה היא עמדת מצרים".

יש להצטער על שמצרים מסרבת לשיחות ישירות

הוא הוסיף ואמר כי יש להצטער על כך שמצרים, שדיברה כה רבות על שלום, סירבה לקיים שיחות ישירות כלשהן עם ישראל. „דבר זה לא הקל על הצעדים לקראת הסכם חדש", אמר.

עוד ציין ראש הממשלה כי איננו מאמין שהשיג את כל התשובות לשאלות שהביא עמו לוואשינגטון, אך הוסיף כי הוא מאמין שהמצב במזה"ת הוא היום רגוע יותר מאשר לפני שישה חודשים. לדבריו, לא מוטמר חששות רבים שהיובע, כאשר התמוטטו שיחותיו של קיסינג'ר בחודש מרס.

בסכמו את השיחות שקיים עם הנשיא פורד, אמר ראש הממשלה כי נשיא ארה"ב גילה הבנה רבה לצרכי ישראל, הזקוקה לסיוע כלכלי וצבאי. ראש הממשלה הביע את בטחונו שארה"ב תיענה בחיוב לבקשות הישראליות בבוא העת.

עם תום יומו השני בוואשינגטון, צמד מר רבין להפגש עם שר ההגנה האמריקאי ג'יימס שלזינגר ולשוחח עם כמה מחברי בית הנבחרים.

ביום ו' בבוקר יתקבל ראש ממשלת ישראל בטכס אזה"ב לפני צייצא לניו־יורק. (צ"א וצ"ר)

יעקבי: הבעיה — מה יהיה אופי היחסים עם הערבים

שר התחבורה גד יעקבי אמר כי ההכרעה העיקרית בתהליך המדיני לא תיפול בנסיעה אחת לוואשינגטון, משום שהבעיה איננה היכן יעברו הקוים אלא מה יהיה אופי היחסים עם מדינות ערב, כדי שישראל תוכל להיות בתנאי שלום ובטחון.

מר יעקבי, הסעים כי ההליך המדיני הוא ממושך וקשה, הדרישות מצדנו הרבה עיקשות הדביקות בנושה. „מבחינה זו אני מודאג בקוצר הרוח בחברה הישראלית", אמר השר.

הוא הוסיף, כי ההתעצמות הבטחונית, לנוכח איומי המלחמה של שכנינו, מחייבת אורח חיים אחר. כבל שמאזן התשלומים יחמיר, נהיה חוסכים יותר להחזיק בצלי ביטחונית מדינית וכלכלית. ישראל יכולה לצמוד על עצמיה גם בנוך להץ כלכלי מצד ארה"ב, משום שבטווח ארוך חשוב יותר מרמה היה בזמן קצר.

הייכל: אין מנוס ממלחמה

לונדון, מוחמד חסנין הייכל, בעבר עורך „אל אהרם", אמר בראיון טלויזיוני בבי.בי.סי, כי מלחמה נוספת בין הערבים וישראל היא בלתי נמנעת, וכי לסאדאת אין אלטרנטיבה אלא לנהל מלחמה נוספת.

הייכל אמר בהתכוונות „מהדיל־ כי לפתיחתה מחודש של תעלת סואץ אין כל טיכות עם המלחמה. „פתחנו איתה והנזרנו איתה כבר בעבר", — אמר.

הייכל הטעים, כי על מצרים ליטול יד את כל הארצות הערביות הכבושות, וכי במלחמת אוקטובר לא היתה נתלה לכפנו התעלה בלבד.

על שאלה המראיין, אם הקלותו שקאדאפי איננו „קצה בטורף", השיב הייכל: „אין הוא מטורף בבקשת, כי אם יותר קנאי".

כאשר נתבקש להגיב על טענתו, שקאדאפי ביטה לנדפף את האניה הבריטית „קווין אליזבת'" בהגיעה בדרכה לישראל ב־1973, אמר הייכל: „אין לראות ידיעה זו בתוך להקשר שלה. קאדאפי הגיב אז על תפיסת מטוס הנוסעים הלובי בשמי סיני, בידי מטוסים ישראליים".

הייכל אישר כי קאדאפי ניסה להשיג פצצת אטום בסין, כשם שנאמר לו כי יתכן שלישראל יש פצצה כזאת. אולם, אמר קאדאפי: „קאדאפי מתבטא צתה, אינני סבור כי ביכולתנו להשיג צתה פצצת אטומית".

כאשר נתבקש להשוות בין נאצר וקאדאפי, אמר הייכל, כי נאצר הגיב על המלחמה הקרה, וקאדאפי ניצל בהמאם לכדינות המאבאם שבין מד־רה לבמבר.

לבסוף אמר הייכל, כי הוא אינו קיצוני לגבי הסיכויים אירוע־השתלה להשיג הסדר עם ישראל. (עכש"א)

אבן מחייב הסדרי ביניים

כשם שתעלת סואץ פתוחה איננה ערובה נגד מלחמה, כך גם הפרדת כחות ותינוי צבאות מסיני איננם ערובה נגד מלחמה. אולם בכל הדיונים הללו יש משום הקטנת סכנת המלחמה והגדלת סיכויי השלום — אמר ח"כ אבא אבן בהרצאה שנשא ביום ה' בכינוס התאחדות יוצאי חבר־העמים הבריטי. במסגרת טורית במלון הילטון התכנסו דיפלומטים בין הנציגויות של בריטניה, קנדה, אוסטרליה והרודזיה.

מר אבן אמר, כי טוב תעשה ישראל אם תביט אל האופק הרחב ולא תיזור אל מסיכוי של הסוד, על־אף שאין רואים עדיין את ההסדר הכולל. השאלה כיום אינה כיצד למנוע מלחמה אלא כיצד מגדילים את סיכויי השלום. לשם כך דרוש בסיס של הבנה והדדיות וישראל יכולה לחזור ויתורים נוספים רק על בסיס של הדדיות.

בהודעה שפורסמה בשוב אסאד מביקור בירדן:

הושגה „הסכמה מלאה" במגעים הסוריים־ירדניים

הוקמה ועדה עליונה משותפת שתתאם את התכנון הצבאי והמדיני של שתי המדינות ותקדם שיתוף פעולה ביניהן בזירה האזרחית * קריאה לנסיגה והחזרת זכויות לפלשתינים

דמשק, סוריה וירדן הגיעו על הקמת ועדה עליונה משותפת שתתאם את התכנון הצבאי והמדיני של שתי המדינות ותקדם שיתוף פעולה ביניהן בזירה האזרחית.

ההודעה, שפורסמה בדמשק וברבת עמון עם שובו של הנשיא האפז אל אסאד מביקור ממלכתי שבמשך שלושה ימים בירדן, מציינת כי הושגה „הסכמה מלאה" במגעים הסוריים־ירדניים.

ראשי הממשלות של שתי המדינות יעמדו בראש הוועדה המשותפת, שחבריה יהיו פקידים העוסקים בעניינים מדיניים וצבאיים.

ההודעה „הקדש שיתוף פעולה ותיאום בין שתי המדינות במישורים הצבאי, המדיני, הכלכלי, התרבותי, החברתי, החינוכי ובשטחים אחרים" נאמר בהודעה.

הישיבה הראשונה של הוועדה החדשה תיערך ברבת עמון באמצע חודש יולי. לאחר מכן תתכנס הוועדה פעם בחודשיים, „וכאשר יהיה צורך" ברבת עמון או בדמשק.

באשר לשיחות שהתנהלו בירדן, מציינת ההודעה „השיחות בין המלך חוסיין והנשיא האפז אל אסאד התנהלו באוירה של אחוה ידידית. בשיחות אלה דנו ביחסים הדדיים, במצב בעולם הערבי ובזירה הבינלאומית, במצב הנפיץ במזרח התיכון ובסירובה של ישראל לסגת מן השטחים הכבושים ולהכיר בזכויות הלאומיות הלגיטימיות של העם הפלשתינאי.

המסמך מציין כי שני הצדדים חזרו ואשרו את רצונם, שיכון שלום צודק, שלא יוכל להיות מושתת אלא על נסיגה ישראלית מכל השטחים הערבים הכבושים מאז „התוקפנות של ה־5 ביוני 1967" ובמיוחד בהחזר ירושלים ועל החזרת זכויות העם הפלשתינאי.

עוד מציינת ההודעה כי המלך חוסיין והנשיא האפז אל אסאד דנו גם במצב של העם הערבי בשטחים הכבושים ובהתפתחויות שחלו בעולם הערבי ועמדו על הצורך להדק הסולידריה הערבית.

שני הצדדים עומדים בתוקף על ביצוע מלא של החלטות ועידת הפסגה הערבית שנערכה בראבאט. (ע"פ)

מטוס „מיראז'" עבר שיפוץ מלא בתעשיה האוירית

המטוס שהפיל המיג הראשון בהיסטוריה ואחריו עוד 12 מטוסי אויב — הפיל את ה„קלט" ששוגר לעבר תל אביב וחזר ביום השני למלחמה מרוסק ושרוף לבסיסו

מטוס „מיראז'" שבמקרקעות של חיל האויר, שהפיל 12 מטוסי אויב במשך שנות שירותו בחיל — שופץ כמעט כולו על ידי אנשי שיפוץ מטוסים בתעשיה האווירית, והוחזר לשירות מבצעי בחיל.

יום הכיפורים, הפיל 11 מטוסי היה זה אותו המטוס אשר הגדיל לעשות במלחמת יום הכיפורים, כאשר טייס התיק של החיל „קלט" מעל לים, דבר שהציל את תל־אביב מסכנת פגיעה קשה.

מיראז' זה הגיע לארץ ב־1962, וכ־4 שנים לאחר מכן היה המטוס הראשון מסוגו בעולם שהפיל מיג־21 סורי. בתחלת השנים, עד פרוץ מלחמת אויב נוספים, אך ביום השני למלחמת יום הכיפורים ניזוק קשה.

„המטוס הגיע אלינו מרוסק ושרוף, ומערכות הדלק והצנרת ההידראולית היו הרוסות לגמרי" — מספרים אנשי שיפוץ מטוסים בגליון האחרון של „שהקיבת", בטאון התעשיה האווירית.

אולם אנשי השיפוץ העקשנים בתעשיה האווירית החליטו לשפץ את המיראז' המפורסם. הם השקיעו בו עבודה רבה של שיקום ואף יצרו מחדש חלקים. „ואצבר היה לא להתר על המטוס" — אמרו.

בסיכום העבודה, כאשר המיראז' היה צבוע בצבעי חיל האויר ומוכן לטיסה, צבר המטוס ביקורת דבוזי, ולאחריה קיבל חיל האויר מטוס כמעט חדש — אפס שעות — ובתוספת „בלי" אחד, ה־13 במספר — לציון המבצע שהציל את תל־אביב מפגיעה חמורה.

על מיבצע יחיד במינו זה סיפר הטייס שגילה את ה„קלט" מעל הים: „ראיתי נקודת אש זוהרת בשמים, וחשבתי שזה מטוס אויב. הבחנתי שהוא אטי, ובעוד אני נועל אותו על הכוונת, הבחנתי שהמטרה בגלישה, התקרבתי וראיתי שזה „קלט". בכל זאת כמוס אך משהו חסר בו — הים. ירתי צרור קצר מטווח של כמה מאות מטרים והוא נפגע מיד ונפל". (ע)

מפקד חיל הים:

פתיחת התעלה מחייבת הערכות ישראלית חדשה

פתיחת תעלת סואץ מחייבת את חיל הים להערכות חדשה כיון שהפעילות הימית המקורית ראתה מטווחים — אמר ביום ה' מפקד חיל הים, אלוף בנימין תלם, במסיבה מחובק צבאיים בלי צה"ל.

אלוף תלם אמר, כי המצרים פתחו למעשה את התעלה לצי שלהם כבר לפני מספר חודשים והם עשו זאת בדחיפות רבה. הוא הזכיר, כי מאז מלחמת ששת הימים היה הצי המצרי בים סוף מנותק מבסיסו באלכסנדריה, והיה בירידה תלולה למדי ביכולתו הקרבית־מבצעית. ברגע פתיחת התעלה החל תהליך החלפה והיצנון הכוח המצרי במפרץ סואץ ובים האדום והמצרים אף תיגברו את כוחותיהם.

מפקד חיל הים אמר, כי כתוצאה מפתיחת התעלה קיים עתה כוח ימי מצרי די רציני ולא ספק כשיר ומוכן יותר מאשר בשנים האחרונות. מאידך מפסיקה פתיחת התעלה „תקופת ריקנות" באזור התעלה, תקופה שהיתה מסובכת, ובעקבות הצי"ם המתחדש נוצר תהליך חיובי של „פציפיקציה".

אלוף תלם אמר, בתשובה לשאלה, כי לאור נסיון מלחמת יום הכיפורים נצרך חיל הים לאפשרות של תפיסת אזור האויב הרחוק בחופי הארץ ולידו חופיו הוא.

מפקד צבא ירדן:

מלחמה נוספת עם ישראל — בלתי נמנעת

רבת עמון, יום ג' — מלחמה נוספת עם ישראל היא בלתי נמנעת, כל עוד מערכת המדינה היהודית להחזר על השטחים הערביים הכבושים — זאת אמר גנראל האמז אל מאג אלי, מפקד צבא ירדן.

בשיחה עם כתבים אמר גנראל מאג אלי היום כי סכנת המלחמה לא תחלוף, כל עוד מסרבת ישראל לבצע את ההחלטה של מועצת הבטחון.

הוא ציין כי קיים „תיאום מלא בין סוריה וירדן" וכי הצבא הירדני משמש „כאגפו השמאלי החזק של הצבא הסורי".

„אנו מתכוננים ועושים כל ההכנות לקראת המאמץ המלחמתי" הכריז מפקד צבא ירדן. (יופ"יס)

מטוס ג'מבו עלה באש בנמל בומביי

נוסעי מטוס ג'מבו של „אייר אינדיה" בבומביי פונו מתוכו אתמול לפנות בוקר באמצעות מגלשות־חירום, לאחר שפרצה בו דליקה כאשר התכונן להמריא בבומביי בדרכו לפאריס, עם חניית ביניים בנמל התעופה בבירות.

במטוס היו 365 נוסעים וביניהם כמה ישראלים, 4 מן הנוסעים נחבלו קל, אך נמסר כי הם לא נפגעו פגיעות ממשיות ולכשבא ניתן לומר כי כל הנוסעים יצאו מן התאונה בשלום. לאחר פינוי הנוסעים נשרף המטוס כליל.

כתב עתיים בנמל התעופה בן־גוריון מוסר, כי הדליקה פרצה במנועי מטוס־הענק כאשר החל לגרע במהירות על המסלול לקראת ההמראה בבומביי, הטייסים הרגישו באש, הצליחו לעצור אותו והורו לפתוח את מגלשות החירום. הנוסעים חלצו את נעליהם והחליקו מטה, תוך כדי כך נחבלו קל 4 נוסעים, אך נמסר כי מצבם טוב.

46 נהרגו בתאונות דרכים בחודש מאי

מספר תאונות הדרכים עם נפגעים אשר נרשמו ע"י משטרת ישראל עלה בחודש מאי 1975 ב־8% לערך לעומת אפריל 1974 והגיע ל־1,181 תאונות.

על כך מסר אתמול בירושלים דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בהסתמך על נתונים שנמסרו ע"י משטרת ישראל, אשר ציין כי בחודש אפריל נרשמה ירידה גדולה מן הצפוי הן בתאונות והן בנפגעים. בהשוואה לחודש מארס 1975, נרשמה בחודש מאי ירידה של 3% לערך.

בתאונות בחודש שעבר נפגעו 1,796 איש — עליה של כ־16% לערך, לעומת חודש אפריל השנה. בהשוואה לחודש מרס 1975 לא נרשם שינוי במספר הנפגעים. מבין הנפגעים היו 46 הרוגים (לעומת 40 באפריל) ו־248 פצועים קשה.

נשיא צרפת יבקר במצרים בדצמבר

מצרים, יום ג' — נשיא צרפת ואלרי ז'יסקר ד'אסטן, יבקר במצרים בחודש דצמבר — על כך הודיע היום הדובר של ארמון „אליזה".

יהיה זה ביקור גומלין לזה שערך נשיא מצרים אנואר סאדאת בצרפת בחודש פברואר.

ז'יסקר ד'אסטן יהיה ראש המדינה הצרפתי הראשון המבקר במצרים מזה למעלה ממאה שנים. (צ"ר, צ"פ)

בנק המזרחי המאוחד יגדיל הונו ב־17 מ' ל"י

„בנק המזרחי המאוחד" עומד להגדיל את הונו העצמי בסכום נקוב של 17 מיליון ל"י, ובכך יגיע ההון ליותר מ־83.5 מיליון ל"י — מסר ביום ג' מר אהרון מאיר, מנכ"ל הבנק, במסיבת עתונאים שנערכה בתל־אביב.

ההגדלה תיעשה על ידי הנפקת זכויות, בהיקף של 11 מיליון ל"י, ושטרי הון נדחים בשיעור של 5 מי' ל"י.

הנפקת הזכויות לבעלי המניות הרגילות תהיה ביחס של 5:1. לבעלי שטרי ההון הנדחים תהיה ההנפקה לפי שער ההמרה המותאם, במחיר שיקבע סמוך לפרסום התשקיף ב־19 — 20 ביוני.

שטרי ההון הנדחים ישאו ריבית של 15 אחוז, ותהיה אפשרות כפולה להמרה במניות. בעל שטרי הון בסכום של ... ל"י יוכל לקבל במועד ההמרה מניות בסכום של 200 ל"י.

מר מאיר ציין, כי ההאטה בענפי הבנין, לא השפיעה על התכנית של הגדלת ההון העצמי. השנה צפוי גידול מתון יותר במחזור הבנק, אך הוא יגיע ל־30 — 25 אחוז.

מכתבים למערכת

עשו שונא ליעקב

בכיתוב מאמר המערכת בעתונכם בכ"ט בסיון נתגלה כפי הנראה הלכה מפורשת, באותו מאמר כותב הוא כי הצהרותיו התוקפניות של סאדאת עם פתיחת תעלת סואץ נבעו מן הצורך להרגיע את העולם הערבי. אנו, ממשיך הוא, איננו צריכים לקבל את דבריו כפשוטם ועל אף הספיקות עלינו לבטוח להצמיח את גרעיני השלום.

רבותינו בעלי המדרש אמרו: „הלכה היא בידוע שעשו שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה ונשקו בכל לבו". (רש"י בראשית לג, ד) בכך קבעו חז"ל כי תמיד, מלבד „אותה שעה", אפילו כאשר עשו מנשק ליעקב, אין זה בכל לבו והוא שונאו הפך ברעתו. קל וחומר שכשעשו נושק את יעקב ומצהיר הצהרות לוהבות „בידוע שהוא שונאו". א"כ הדיבור על „גרעיני שלום" בינינו ובין עשו של ימינו הוא התעלמות מהלכה מפורשת.

מ. שטרנפלד
בני־ברק

בס"ד
לכבוד מערכת „המודיע"

שמעתי מראש ישיבה מפורסם שאמר, פעם שראה בחורים מפלפלים בסוגיא של בור ברשות הרבים ויחד ראה הדיני צועדים ומשליכים קליפות של בננות והפוזים דרך הקוץ.

תגמשל, אתמול עמדתי בראש התור לאוטובוס קו 400 מבני ברק לירושלים עם 6 ילדים מגיל 9 ומטה, בתחנה המרכזית בקו הזה התור הזו ארוך מאד וכמובן כשהאוטובוס הגיע החלה ריצה המונית לעבר האוטובוס ובעקבות הריצה הדיפות, כך שנשארתי עם כל 6 הילדים בחוץ ויש לציין שהמתנתי למעלה מעשרים דקות רק עם משפחתי, הסיפור נשמע די תמים ואולי אף די רגיל, אולם אני שואל אחרי בילוי של כל הדוחפים בשייק בציר ואם בישראל בבני ברק ובשבת פרשת קרח למד כל אחד את הסיפור הפשוט של תוצאות ההרבבות מחלוקת לשה"ר וכל העבירות שבין אדם לחבירו ותוצאותיהם מדוע לא מתייחסים לכל זאת ברצינות, ובכדי לסכם, ברצוני להצביע רק על כמה עובדות שבאו כתוצאה מכל הנ"ל, היות ולא יכולתי להכנס לאוטובוס עקב הדחק וההדיפה (ממילא לא נשארו מקומות ישיבה) נאלצתי ללכת למוניות.

א. היה צלי להמתין בערך עוד חצי שעה נוספת,

ב. השעה בהיותה אחרי 22.30 כאן גבו ממני לכל מקום — 3.— לירות יותר מנסיעה רגילה.

ג. עצם הנסיעה במונית יקרה יותר מאשר באוטובוס, כי במונית משלמים לכל ילד אפילו קטן,

ד. עי"ז הגעתי לירושלים אחרי גמר השירות הציבורי ונאלצתי לקחת מונית מיוחדת,

ה. האיחור גרם לכך שהילדים הלכו לישון יותר מאוחר ובעקבות זאת אחרו לתלמוד תורה.

ו. עובדת ההתנהגות של הדוחפים הצלתה חמיה אצל כולנו, דבר שגורם גם לרכילות, לשה"ר וכל הצט־ העת.

נשאלה איפוא השאלה, מדוע אנשים שחזותם מחייבת אינם יודעים לכבד את רגשות האחרים ובפרט את הזכאים לכך.

אבקש רק ישוב הדעת לרגע מכל הקוראים.

י. בן ביצי

הבעת־תודה

תלונות רבות קראתי במדור זה, אודות התחבורה הצבורית בבני־ברק ולהפתעתי הרבה, המתלוננים לא מצאו לנכון להביע תודה עם שנוי המצב. על כן באתי להביע תודתי העמוקה בשם רבים לראש־העיר בני־ברק, ר' יצחק מאיר, על מאמציו והישגיו בתחום התחבורה הצבורית וכן הכונת התנועה ע"י רמזורים והסידורים (למשל בשכ' ויזניץ) שמהם נהנים רבים מתושבי העיר, אנשים נשים וטף, תדירות הנסיעות על קו 54. הארכת מסלול קו 61 המיטיב טובה רבה, מדי יום ביומו.

תושב שכון ויזניץ
בשם רבים

מיום ליום

זריזות איננה פזיזות

בקצב מהיר מדי הביא שר האוצר, מר יהושע רבינוביץ, את הצעת־החוק־ההסכמה במס הכנסה כי צורת הצעת־החוק מפני הכנסת. נושא כה מורכב, בהכרח שיעסוק אותו בשיקולי־דעת מרובים ועיון מדוקדק, ולא להביאו בחפזה.

אמנם, מידת הזריזות היא חשובה בה היזכית, אך בשום אופן אין להוותה עם פזיזות ובהלה, ומה שקרה בעניין זה — קרוב, כנראה, יותר לפזיזות מאשר לזריזות. כבר עתה גילו משפטנים ליקוי חמור, שהוא לכאורה קטן, אך עלול להפוך את כל קערת הרפורמה על־פיה. המדובר הוא בסעיף שהיה „נעלם" מדברי ההסבר להצעת־החוק, אך תוכנו הוא, כי רכב בבעלות מעביד המוחזק על־ידי העובד — לא ייחשב כהכנסה לצורך מס. אחד העקרונות החשובים בהצעת ועדת בן־שחר עמד על כך, כי תשלומים בעד החזקת רכב ייחשבו מעתה כהכנסה חייבת במס, שכן בסעיף זו בעיקר צמחו עיוותים ומה שקרוי „תשלומים מתחת לשולחן". עכשיו, לפי ההצעה החדשה, ישתרר עיוות חמור ביותר ואפליה בין סוגי עובדים שונים. כך, למשל, עובד הרוכש מכספו מכונית ורק מקבל הוצאות אחזקה — ייאלץ לשלם מס עבור הכנסה זו, או שמעבידו ייאלץ לגלם את התשלום ולשאת בהוצאה לצורך מס, ואילו כל אלפי המנהלים והפקידים, בעיקר ממשלתיים, המחזיקים ברכב של המעביד — יהיו פטורים מן המס.

במצב החפוז של דיון בהצעת החוק נתגלה סעיף זה רק דרך אגב, ומי יודע אילו עוד „סעיפים קטנים" כאלה, קיימים בהצעה, כדי להבטיח תוקפת של גורמים חזקים, תוך אפליית חלשים. בצדק טען בדיון על הצעת החוק, ח"כ הרב ש. לורנץ, כי אסור לקיים דיון בנושא כזה בבהלות וראוי לכך ישוב־דעת מרובה. גם אם כוונת שר האוצר, מר רבינוביץ, היתה להוכיח לציבור טיפול מהיר בשינוי השיטה החדשה לרוצץ של המיסוי הקיים, אין זה מצדיק „הזריזות מזיקה" שבסופו של דבר תביא לעיוותים חדשים.

הנצחת אנדרלמוסיה

החברה לשיקום העיר העתיקה כבר נתפרסמה במדה רבה מאד בכשלונה. היא לא עמדה בתפקידה. כבר שמנה שהיא נתפסת על פרוייקט, והיה הענין נראה רחוק ביותר. ולא זו בלבד, אלא שההנהגה קביעותיה מטורנים, נתפסה באפליה ובהעדפות של „אנשי שלומינו", מאשמת בהתנהגות מקפחת ושרירותית כלפי בעלי־זכות בדין ועוד כיוצא באלה האשמה.

תושבי הרובע סובלים קשות מן האנדרלמוסיה השוררת בחברה, כשאין יודעים, בעצם, מי „בעל־הבית", מי מופקד על הנהלת החברה ומכות מי היא פורצת, כאשר היא מפגינה שרירות־לב ואינה שמה לב, למעשה, לביקורת החמורה שכבר הוטלה בציבור ע"י גורמים רשמיים שונים.

מן הכלל הידוע של „לאו עכברא גנבא — חורא גנבא" — ראוי גם במקרה זה לומר, כי החברה הזו, על מנהליה ואנשיה, מנצלת פירצה שמרשים לה למעול כראות עיניה, והממשלה, או ועדת השרים המיוחדת המופקדת על נושא זה — אינן עושות את המוטל עליהן כדי להעמיד את החברה במקומה הנכון, או ביתר דיוק — אין מפטרים את ההנהלה ואת אנשיה שהרבה לא תרמו למען הנושא והרבה הזיקו. בעצם היתה זו צריכה להיות מזמן מסקנה ופעולה של הממשלה, להחליף את החברה זאת וההנהלה, ולא להסתפק בהודעות שישנה תשומת־לב לביקורת. איזה ערך יש ל„תשומת לב" אם לא חל שום שינוי בשטח ?

השליטה במפד"ל בת"א

הריב על ההנהגה בסניף המפד"ל בתל־אביב הוא כבר מוכן מעבר למסגרת פנימי, בתוך קבוצה של קטנים, שכן „השה" והגיע לאולם היוקב של בית־המשפט, אשר הוציא בסוף השבוע שעבר צו־מניעה מעין צורה קריעת הצבעה.

כל הענין התעורר, כאשר הל כרסום במעמד הרוב של סיעת השר, רפאל, אשר בעבר היתה שליטה בלעדית בסניף זה, ולאחר שכמה מפעילים פרשו מן הסיעה והצטרפו לסיעה למישור, כשמציגי סיעות אחרות מתאחדים ביחד במגמה להחליף את ההנהלה. התנכבות זה להעביר השליטה כה מהמתבת חשאית, וזאת באחת שלקטפורס אנשי האופוזיציה הנוכחית מן האנשים שפרשו מסיעה שבהצבעה גלויה לא יוכלו להפר מצפונם. לאור זה פנו סיעת רפאל לבית הדין של ה־ וזה פסק כי ההצבעה צריכה גלויה. אנשי האופוזיציה לא תרו אלא פנו לביהמ"ש בתל־אביב אשר פסק כי על ההצבעה חשאית, אם אמנם מספר של חברים, כפי שנקבע בתקנון, דורש הצבעה שכזו.

ככל הנראה, אם לא ייעשו תמרונים פוליטיים חדשים — ההנהלה וסיעה רפאל בתל־אביב תהיה באופוזיציה. גם אז אין צפות לשקט רב באותו סניף, סיעת האופוזיציה היא גדולה לו, ובוודאי תוכל לגרום קשיים מעטים לכל הנהלה חדשה תיבחר.

הבטחה מוזרה

ידיעות בעתונות מסרה, שראש הממשלה, מר יצחק רבין, הבטיח להרמטכ"ל, רא"ל מרדכי גור כי אין סכנה שגם אריאל שרון יהיה הרמטכ"ל הבא של הצבא וכי גם כאשר יסיים גור את כהונתו — לא ימונה שרון לתפקיד זה.

אפשר להבין שמינוי שרון ליועץ ראש הממשלה, עורר חשדנות ותסיסה אצל הרמטכ"ל, כמו אצל שר הבטחון, שכן זו עובדה תמוהה לגבי אנשים רבים, שאינם מבינים לשם מה יש צורך לראש הממשלה יועץ לעניני בטחון, בנוסף לשר הממונה על כך ולרמטכ"ל, במיוחד כשהאדם הממונה לכך הוא מר שרון. אפשר היה, איפוא, להבין שהרמטכ"ל דורש הבטחה שאין מגמה במינוי זה לקרב את שרון למטרה שאליה הוא חותר, הרמטכלו"ת — תוך דחיקת הרמטכ"ל הנוכחי מעמדתו.

אך מה יש מקום להבטחה כגון זו, ששרון לא יהיה רמטכ"ל גם לאחר שגור יסיים את תפקידו ? אין אנו מתומכיו או משלליו של שרון, אלא השאלה היא כללית: מה איכפת לו לרמטכ"ל הנוכחי מי ימונה אחריו ? הלא אין לו מגמה להישאר לכל ימי חייו בתפקיד זה, והכל יודעים שזו משרה לאורך תקופה מוגדרת, ולאחר מכן מוכרחים לפנות את המקום. אדם מבקש דבר למען עצמו — מובן מאליו; אדם מבקש שלא יהיה דבר מסויים לזולתו — בהחלט לא מובן, אלא אם כן הידיעות שפורסמו על כך בעתונות אין נכונות.

„יחסי חברות"

בעבר ידעה הכנסת ויכוחים עכורים בין סיעות לבין זולתן, בעוד שבתוך הסיעות עצמן נשמרה חברות מופת, ועל כל פנים לא יצאו החוצה מריבות פנימיות. כיום המצב הוא הפוך ממש: בין הסיעות קיימת הרמוניה ואילו בתוכן — יחסים עכורים.

ידוע הדבר, כי למר משה דיין, מודבקות לעתים קרובות ידיעות על מבצעים ארכיאולוגיים שהוא עורך בעצמו. עד כה לא היה נסיון לתבוע אותו לדין, ואין לדעת אם הדבר נובע משום שאין בידיעות הללו כל ממש, או שהיתה רתיעה מלהפוך אותו נושא לתביעה משפטית וכל הכרוך בכך.

לא מכבר הגיש חבר סיעתו, מן ה„מערך", הח"כ זכין המסמי", שאילתה לשר החינוך על החפירות שמנהל כביכול הח"כ דיין. כאשר עלה בסוף השבוע שעבר שר החינוך לדוכן הכנסת להשיב על השאילתה, התערב מר דיין כנגד זכין בהתריסו בגנו: קודם אתה כותב ידיעה ב„על המשמר" ואח"כ אתה מגיש שאילתה על סמך זה, כמו אורי אבנרי... וכין היה נבוך בביקורת דיין, אך שר החינוך, בתשובתו, טען שלא נמסר למשרדו דבר על חפירות שכאלה.

רשיון לתותח

ידיעה פיקנטית שהיתה באחרונה בעתונים: הארכיבישוף ע"ש בן־גוריון בנגב הגיש בקשה לרכישת תותח עם פגזים, ובו הרישיון לה להביאה לצרכים פנימיים. הבקשה המיוחדת נמצאת עתה בדיון, אך יש מה כדי לעורר דברון משעשע לגבי שאלו לקרות אם אמנם יענה הקריב לה.

עד היום מסתובבים אנשים עם אקדחים ברשיון, והרבה מאנשות טבן, איתור בכלל זה. עתה צפויה לנו תקופה שאנשים ישיגו להם תותחים מצל נשק בתיקם, ואם יוכשר לחציבת „יורי" על יורי ביקם עם התותח מגורים... מן זה הוא הפק קצל במחויבה.

مكان الأصل

במערכות החנוך

הרב דוד צבי זילברשטיין

חובות המחנכים

(הרצאה לפני מורים בירושלים)

זיכני הקב"ה להיות פעיל בעבודת הקודש במערכות החנוך התורני בארץ ישראל, ולפני זה גם בחוץ־לארץ, במשך עשרות שנים, ולכן יכולני ביה להרצות בפניכם על ארחות חובותיו ותפקידו של המורה והמחנך. וכהקדמה לדברי אני סבור שכדאי לספר לכם, שמדי פעם בפעם הרגשתי מאד, עד התרוממות הנפש, מתוך המחשבה, כי זכיתי להשתלב — אמנם כטבעת קטנטנה — לתוך השרשרת הגדולה הקדושה, המתחילה ממעמד הר סיני, כלשון המשנה במס' אבות: „משה קיבל תורה מסיני ומסרה ליהושע ויהושע לזקנים, וכו'. השרשרת הזאת נמשכה והולכת מדור לדור וכל מי שזוכה ללמוד וללמד לאחרים הריהו נצטרף לשרשרת הזו. הרגש ההתרוממות הללו ליבבו אותי ונתנו לי צידה רב בעבודת הקודש, גם בהיותי נתון במצב קשה מבחינות שונות.

הקב"ה הגדיל חסדו וזימן לי אנשים בעלי שאר רוח, אשר היו ראויים למלאות את התפקיד הקדוש הנעלה, הן מצד היותם בעלי כשרון וסגולות יקרות, והן מצד רצונם הכביר בהבנתם במשמעותה של מלאכת ד' הזו. ולדוגמא אספר לכם, מעשה בצעיר אחד אשר פנה אלי בבקשה נמרצת להתקבל לחבר המורים של המוסד החנוכי „חורב" בעיר לידה, (אני הייתי חבר בהנהלת המוסד). המבקש היה בעל מקצוע מכובד והתפרנס בעבודתו, ובגלל אהבתו בכל לבו ונפשו את מלאכת ד' — הוראה וחנוך — הי' מוכן להתלק ממקצועו ולהתמסר לעבודת החינוך, אף שטרם ידע אם יצליח. לא הועילו דברי ההסברה והשידול שיבצע כמה, והוא באמת, שבוערת בו אש אהבה חזקה לעבודת החנוך, ואין דבר בעולם שיוכל לעכב בעד הגעה למטרתו הזו. דבריו שיצאו מתוך לב רגיש מאד, ושהיו ניכרים כדברים של אמת, קלעו למטרתם, וההנהלה של המוסד הסכימה להכניסו לעבודה זו לנסיון.

והנה לגודל הפתעתנו הנעימה, ופליאתנו הגדולה, נוכחנו לדעת שהצעיר הזה מחונן בכשרונות נשגבות, וסגולות מצוינות, ואחרי אשר התרגל לעבודת הקודש זכה להצטיין כאחד המורים המומחים והמובהקים, מהטובים ומעולים ביותר. אשרי המוסד הזוכה למורים כה מסורים ונאמנים לתפקידם, ואשרי המורים המחנכים ברגשי אהבה וחיבת הקודש למלאכת ד', כי אז נעשית עבודתם בתוך שמחה מצוה, מתוך סיפוק והנאת הנפש.

כל מחנך צריך לדעת, כי בנגוד לכל הסוגים של עובדים ופועלים, הנהו בתפקיד בכל השעות של היום ושל הלילה, גם בימות החול וגם בשבת ויום טוב; בבית הספר ומחוצה לו, ואפילו כשהוא מחוץ לעירו ומדינתו. כי מלבד התורה שהוא מלמד לתלמידיו בשעת הלמודים, הנהו גם מורה ומחנך להליכות נועם, כלומר, הוא צריך ללמד לחניכיו איך ללכת ואיך וכיצד לדבר וכיצד לשתוק, ולהורות להם כל פרט ופרט בחיי האדם. ומשום כך הריהו צריך בעצמו להיות איש מצוין למופת ולדוגמא. המורה צריך להיות זהיר מאד בכל תנועותיו, להיזהר מלאכול בפני תלמידיו וכל הדומה לזה. מורי ורבי המהיט רבי שלמה גרחינסקי זצ"ל היה נזהר שלא לעשן סיגריא בפני התלמידים, וכל שכן שלא שתה מה שהוא בפניהם. יש לזה ערך חנוכי גדול. ועל אחת כמה וכמה שאסור למורה להקל ראשו בשיחה או בבייכוי ופליטת פה בנוכחות התלמיד. התלמיד צריך לראות את רבו במעלותיו וביתרונות משאר בני האדם, ולא בדומה להם. רק אז יש לקוות לכבוד הוקרה מצד התלמידים למלמדיהם, שבלעדי זה אי אפשר במקצוע הזה.

ולהוי ידוע לכם שענין החנוך עדין מאד מאד. חז"ל דרשו את הפסוק „אל תגעו במשיחי" — „אלו תינוקות של בית רבן". מן הלשון אל תגעו אנו למדים שהזהרנו גם על פגיעה כל שהיא בדומה לנגיעה קלה, בכל מה שקשור בענין החנוך של התשב"ר. כל סטי' מן דרך המלך, כל פעולה בלתי מדויקת או בלתי מחושבת כדבעי, בכל האחריות, עלולה לחבל ולקלקל הרבה, דוגמת הנגיעה הבלתי זהירה בשושנה, שהיא עדינה מאד במהותה וטיבה, שניזוקה ונפסדת על ידי זה. גישתו ויחסו של המחנך לחניכיו מוכרחים להיות כמו של רופא מומחה ואחראי, המדקדק לטיפול ברפואת מוחו ולבו של האדם, הפונה אליו כדי למצוא מזור ותרופה. כי כמורה־כרופא באים בתוקף מקצועם לדאוג ולפעול למען החיים של האדם. כדברי רז"ל במס' מכות דף י': „תנא, תלמיד שגלה מגלין רבו עמו, שנאמר: וחי, עביד ליה מידי דתהוי ליה חיותא". זאת אומרת, שתורתו של הרב נותנת חיים לתלמיד.

ובכדי להבין את הצורך לטהר המחשבה במלאכת ד', שלא תיעשה חיו מן השפה ולחוץ, כי אם בלב שלם, וברגש עילאי, יש להזכיר ההסבר של מפרשי הש"ס על אריכת הלשון שבדברי רבי חייא לר' חנינא, במס' כתובות דף ק"ג, „אמר ליה ר' חייא: אנא עבדי דלא משתכחא תורה מישראל. דאייתינא כיתנא, ושדינא ומגדלנא נישבי, וצידנא טביא, ומאכילנא בישרא ליתמי, ואריכנא מגילתא ממשכא דטביא, וסליקנא למתא דלית בה מקרי דרדקי, וכתיבנא חמשה חומשי לחמשה ינוקי, ומתנינא שיתא סידרי לשיתא ינוקי. לכל חד וחד אמרי ליה: אתני סידרך לחברך. והיינו דאמר רבי: כמה גדולים מעשי חייא. לכאורה קשה, למה לו לר' חייא לספר כל הפרטים מהכנת הספרים ויצירתם, הלא כל עיקר הפעולה שבא להודיענו עליה אינה אלא הלמוד עצמו, זה שילמד לילדי ישראל והסדיר מסירת הידיעות לחבריו של הילד הלומד, ולכן יש להסביר שבאן בא ר' חייא ללמדנו דבר גדול מאד, שההצלחה בעבודת הקודש תלויה בתנאי הפעולה מהתחלתה ממש. ואם הלמוד עצמו וכל ההכנות וההשתדלות מסביב לו נעשים במחשבה קדושה וטהורה, וברגש נעלה, רק אז זוכים להגיע למטרה בהצלחה. ולפיכך עסק רבי חייא בעצמו בהכנת המגילות מראשית יצירתן ממש.

ודצונו דברי הספר מעלות התורה, מאת אחי הגאון מוילנא זצ"ל, בקונטרס מאמר ר' אברהם, זה לשונו: הי' אומר בשם אחיו הגר"א, שאם היו בונים בית הכנסת מתחלה כראוי, היינו אף הקרדום שחוטב העצים הי' עושה ישראל, במחשבה לשם שמים בכוונה, לא היו מתפללים באותו בית הכנסת במחשבה זרה, עכ"ל.

וכדאי מאד, שבכדי שנדע עד היכן צריך האדם המלמד והמורה לאחרים להיות זהיר במעשיו, יש לציין במאמר הגמרא במס' בבא בתרא, דף ס', „רבי ינאי הוה ליה אילן הנוטה לרשות הרבים. הוה האי גברא דהוה לי' נמי אילן הנוטה לרשות הרבים. אתו בני רשות הרבים, הוו קא מעכבי עלויה. אתא לקמיה דרבי ינאי אמר ליה: זיל האידנא ותא למחר. בליליא שדר קצייה לההוא דידיה. למחר אתא לקמיה, אמר ליה: זיל קוץ. אמר ליה הא מר נמי אית ליה? אמר ליה: זיל חזי, אי קוץ דידי — קוץ דידך, אי לא קוץ דידי — לא תקוץ את. מעיקרא מאי סבר, ולבסוף מאי סבר? מעיקרא סבר ניחא להו לבני רשות הרבים דיתבי בטוליה. כיון דחזא דקא מעכבי, שדר קצייה. ולימא ליה זיל קוץ דידך ואנא איקוץ דידי, משום דריש־לקיש, דאמר: התקוששו וקושו, קשוט עצמך ואחר כך קשוט אחרים", ע"כ. כלומר, אף על פי שרבי ינאי כבר החליט לקוץ את שלו, בכל זאת עדיין לא הורה לאחרים עד שהוא קיים בעצמו הדבר להלכה ולמעשה, ממש. לא די ולא מספיקה איפוא דעתו והשקפתו של המורה על הענין שהוא מלמד לתלמידיו, אלא שהוא צריך ומחויב להתנהג בעצמו בהתאם להוראתו, בפעל ממש. רק אז הוא רשאי להורות לאחרים, ורק אז אפשר שהוראתו תזכה להתקבל על דעתם של השומעים לקחו ומקשיבים להוראתו.

כללו של דבר, המלמדים תורה לתלמידים, הנכנסים לעבודת הקודש מתוך השראה ורגש של התעלות והתרוממות הנפש, הריהם זוכים לברכה והצלחה ורואים תוצאות טובות מיגיעתם ועמלם.

וזאת לדעת היטב, שאין המחנך יוצא ידי חובתו בהקנאת הידיעות של הלמודים לתלמידיהם, ואף כשהם מקיימים דברי רז"ל ספי ליה כתורא כלומר, שמלמדים לתלמידים הרבה תורה, גם בכמות וגם באיכות, ואף כשהתלמידים יודעים היטב תלמודם, ואף כשהתלמידים מחודדים ומתפתחים ביותר לא מילאו עדיין

(המשך בעמוד ז')

גזירה שאין הציבור יכול לעמוד בה

— מאת משה יוסיפון —

זוהי גזירה שלא נוכל לעמוד בה — היתה התגובה של כל ראשי החינוך העצמאי, כאשר נידונה שאלת הקיצוצים המוצעים על ידי משרד החינוך לקראת שנת הלימודים הבאה.

משרד החינוך הודיע על תוכנית לסגירת 400 כיתות בכל מערכת החינוך בארץ. ההגיון מחייב שהחנוך העצמאי ישא בקיצוץ זה באופן יחסי לחלקו במערכת החינוך. אלא, שאנשי משרד החינוך נימנו וגמרו שיש לבטל 43 כיתות. ללא כל יחס לחלקו של החינוך העצמאי בתוך המערכת כולה.

הסכנה היא: הכיתות אינן מאוכלסות מספיק. אולם בדיקה מגלה שהשנה עלה הממוצע של התלמידים בכיתות בתי הספר של החינוך העצמאי. יתרה מזו: החינוך העצמאי בנוי על עקרון של הפרדה בין בנים לבנות. החינוך העצמאי בגלל אופיו זקוק תמיד ליחס מיוחד בענין הממוצע של התלמידים בכיתות, אחרת גוררים פגיעה גדולה על עצם עקרון קיומו של החינוך העצמאי, עקרון אשר הממשלה הסכימה עליו. כדי לתת להורים אפשרות לחנך את ילדיהם באותה רוח שהם רוצים ולא לכפות עליהם מסגרת אחרת.

מסתבר גם, שהנהלת החינוך העצמאי לא היתה אדישה כלל לצורך בקיצוצים. היא הציעה לסגור 43 כיתות בלתי מאוכלסות שאין הצדקה לקיים אותן. הדבר ניתן היה להיעשות מבלי לפגוע לא בתלמידים ולא בעובדי ההוראה. אולם היא תבעה לפתוח 32 כיתות חדשות בבתי ספר שאוכלוסיית התלמידים שלהן גדלה לקראת שנת הלימודים הבאה. אלא, שכאן גילה משרד החינוך גישה נוקשה: הוא נקט בשיטה של זאחו בזה וגם בזה אל תנח ידך. הוא קפץ על ההצעה לקצץ ולא הסכים לפתוח כיתות חדשות במספר המוצע ואישר פתיחתן של 22 כיתות במקום 32. יתרה מזו, אף דרש לחסל 21 כיתות במקומות נוספים מעל להצעה.

סגירת 43 כיתות פירושו על דבר הפחתה של למעלה מאלפיים שעות לימוד שבועיות, במלים אחרות פיטורי 100 כחות הוראה.

מעבר לצד החברתי של הפיטורים, דבר שהוא כשלעצמו בלתי נשמע במקום עבודה לפטר חלק גדול מכח העבודה. בחינוך העצמאי עובדים היום יותר מ־1700 מורים ומורות, הרי יש כאן בעיה עקרונית. החינוך העצמאי בנוי על הפרדה בין בנים לבנות, האוכלוסיה המצומצמת בקיומה של רשת זו היא קטנה, וכל פגיעה מערערת את יסודות קיומו של החינוך העצמאי.

אין זו שאלה אדמיניסטרטיבית — אמרו ראשי החינוך העצמאי, זוהי שאלה עקרונית שיש לפתור אותה בדרג הפוליטי בתוך הסברת העקרונות.

בינתיים נכנסו לתמונה גם הארגונים המקצועיים של המורים ושל המורות, אלה היו נסערים ומזועזעים. האם זה דבר פשוט לזרוק ביום בהיר אחד אל הרחוב מאה מורים ומורות. האם מישהו תיאר לעצמו לאיזה סכנה ולאיזה משבר ייקלע אם גזירה זו תתבצע?

חברי הכנסת מסיעת אגודת ישראל שנתבקשו להתערב, הביאו לדיון על הבעיה עם שר החנוך והתערבות מר אהרן ידלין ועוזריו הם מלאים תקוה שיצליחו לבטל את רוע הגזירה.

אחד המורים, שאינו מועמד לפיטורין, אמר לנו: כאשר הוצע לפטר 10 עובדים מבין עובדי נמל הנפט באשקלון, רעשו ורעדו אמות הסיפים, איזה סערה צריכה לקום אם יפטרו 100 עובדים. גם בלעדי הנימוקים העקרוניים — החינוכיים הציבוריים, כן הבחינה המקצועית בלבד, אין להצלות על הדעה הפקרתן של מאה משפחות. כאן מדובר בפיטורים סיטוניים ואילו במערכת הממלכתית גם אם יהיו קיצוצים בכיתות אין זה מהכרח קשור עם פיטורים.

האמנם אין תקוה לבית־הספר „תקוה"

— מאת מערכנו בחיפה —

13 שנים התיסד בית הספר „התקוה" של החנוך העצמאי בחיפה בתנאים קשים. ההורים הצדיפו בית ספר זה במסירות נפש ואכן דרושה היתה מסירות נפש כדי למסור ילדים ללמוד בבית ספר שנמצא בתנאים של תת־דיור, בדירות מגורים בחדרים קטנים שאפילו ד' על ד' אין בהם, מפוזר בכמה מקומות, כאשר כבישים מפרידים בין הכיתות.

מבצע הדבר שבית ספר כזה אינו מאוכלס במספר גדול של תלמידים, לא כל ההורים מוכנים למסור נפשם על חינוך ילדיהם, גם אם הם רוצים לתת לילדיהם חינוך תורני, מסירות נפש היא מדרגה גבוהה שלא כל אדם מסוגל לה.

בית הספר נאלץ היה גם לדחות תלמידים בגלל חוסר מקום, אי אפשר לקלוט תלמידים בכיתה שנמצאת בחדר קטן.

מצב זה היה ידוע לכל הגורמים העוסקים בחינוך, העובדה שבית הספר החזיק מעמד למרות כל הקשיים, הניעה את עירית חיפה להוכיר בצורך לבנות לה בית נאה. רק בשנת תשל"ד זכו ילדי השכונה להכנס למבנה החדש.

אלא שאיתרע מזלו של בית הספר, סמוך לחנוכת הבית הנאה, פרצה מלחמת יום הכפורים, מורים גויסו למלחמה אחד מהם נפל בקרב, גם המנהל גויס ונפצע במלחמה, בית־הספר סבל מזעזועים חמורים, הצדרית מבדשכות של מורים, פגעה בהכרח בתדמיתו של בית הספר שנשאר ללא רוצה ובהגיע תקופה ארוכה. כהוצאה בזה נבנצה ההרהבית, בספר הילדים לא גדל, אבל גם לא ירד, תוצאות הרישום גילו שיש מקום לפתוח כיתה א' השנה.

אין זה מקרה שתוצאות הרישום היו מניחות את הדעת, כיון שיצא שם טוב לבית הספר, המאמץ שהושקע בו על ידי המנהל ועובדי ההוראה, הפליא את אנשי השכונה, מפקחי משרד החנוך ציינו אותו לשבח. הרמה החינוכית עלתה וההורים עודדו קרובים ושכנים לעשות כמותם. שוב לא היתה בעיה לקלוט תלמידים חדשים, בית הספר נכנס לבנין נאה.

לבית הספר יש יתרון נוסף. יש לו פטרון רוחני בדמותו של רב השכונה הרה"ג ר' שמואל גלסנר הבלוה את בית הספר מאז הוסדו.

אלא, שככל הנראה דוקא הצלחה זו היא שהיתה בעוכריו. דוקא בשעה שצפויה היתה תגבורת גדולה של תלמידים מן השיכונים הסמוכים שיאכלסו 1000 משפחות ברובם ילדים, זוגות צעירים ולפי כל הנתונים צפוי גידול בהיר של אוכלוסיית התלמידים.

אך דווקא ברגע זה ירדה על בית־הספר כרעם ביום בהיר גזירת סגירה. בטענה של צמצומים וקיצוצים תקציביים נדרש בית הספר להתחסל. משרד החינוך, כך נאמר, דורש לסגור חמשה בתי ספר באיזור חיפה ואחד מהם הוא „התקוה".

העובדה שזהו בית הספר היחידי מסוג זה בכל חיפה המערבית, לא נתקבלה על דעתם של הגוזרים, הטענה שבית הספר נמצא בשלב התפתחות רבת סיכויים, נפלה על אזניים אטומות.

אולם רב השכונה ומנהל ביה הספר, גמרו אומר להתקומם ולא לקבל את הגזירה. לא יתכן להפקיר את חינוכם התורני של אותם עשרות התלמידים, ובודאי לא את חינוכם של מאות התלמידים הצפויים לבי"ס.

מסתבר, שמאחורי הגזירה מסתתרת כוונה זדונית למסור את הבנין לבית ספר אחר שמספר תלמידיו אינו גדול ממספר תלמידי בית הספר „התקוה", גם אותו בי"ס היה מועמד לסגירה, אלא שהיו לו סניגורים בחלונות הגבוהים, כיון שהוא משתייך לרשת החינוך הממלכתית.

רב השכונה ומנהל בית הספר הזועקים, הזעיקו את כל גורמי החינוך התורני בחיפה, ביניהם רבנים ואישי צבור, דרשו עזרה, משלחות יצאו לכנסת, להנהלת החנוך העצמאי כשהם מנסים להשיב את רוע הגזירה.

אך, כאשר הגיעו לירושלים נוכחו לדעת, שהנהלת החינוך העצמאי כבר יושבת על מדוכה זו. אלא שיש צרה גדולה מזו, צרת רבים, אלא שצרת רבים זו אינה יכולה להיות אפילו חצי נחמה בשביל בית ספר.

גזירת הקיצוצים עלולה לפגוע קשה בחינוך העצמאי, הרבה מעבר לחלק היחסי במערכת החינוך. אף שאין מצרפין צרה בצרה, דרשו אנשי חיפה תשומת לב מיוחדת, ניכר בהם שהדברים נוגעים בציפור הנפש, חרדה על ילדי ישראל המתחנכים ברוח החנוך העצמאי.

כאשר ביקשנו לדעת, מה הם ההשגים החינוכיים של בית הספר שבגללן יצאו הפסקנים על הבריקדות, ספר ר' אברהם הוניגסברג, השנה מסיימים את בית הספר עשרים תלמידים, כולם ממשיכים ללמוד בישיבות. התלמידות הממשיכות בחינוך בית יעקב. גאוות בית הספר הוא על אחת הבוגרות שהיא עצמה למדה בבית ספר זה, ובזכותה משפחתה נמצאת במסגרת חרדית, היא ואחיותיה נשואה לאברכי כוללים, ניכר היה, כי הדבר כואב לו, הוא חרד שמא יורד כל עמלו לטמיון, הכיצד יוכל לחשות כבלע את הקודש?

מחנה הקיץ הבינלאומי של צא"י ב„שדה חמד" לקראת פתיחתו

— מאת ל. פלג —

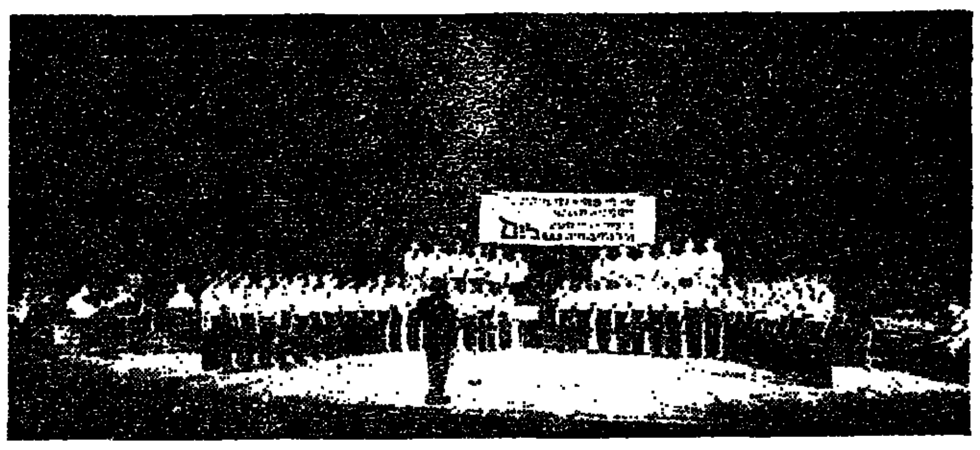

מנויים מרובים כבר יצאו ל„מחנה הקיץ הבינלאומי" של צא"י המתקיים מדי שנה בכפר הנוער „שדה חמד". הרבה עשרות נערים ממדינות שונות בגילם באים ארצה לבלות בצוותא תקופה של שבעה שבועות, כשהם סופגים כאן את אוירת ארץ־ישראל במובן התורני הנעלה של המלה, וביחד עם זאת הם זוכים לתוכנית עשירה, ברוחניות ובגשמיות, הווים את כל הימים הללו בלימודי־תורה ובבילויים רוחניים וחברתיים, טיולים בארץ, לאורכה ולרוחבה, בילוי שבתות במרכזי התורה והחסידות, ומשלבים בחיי המחנה הזה שירה וזמרה במיטב מעיינות־הזמר היהודיים־המסורתיים.

רעיון זה, של הבאת צעירים מהגולה לחיות בארץ מספר שבועות בכל קיץ — יש עמו כל הסממנים החיוביים והמועילים. בצאתם חזרה, לאחר שבעת שבועות המחנה הזה, הם בבחינת של „קחו לכם מזמרת הארץ", הן במובן המוסיקאלי הפשוט של המושג הזה הן במובן הנעלה יותר — שהם נוטלים עמם הוויה ערכית של התבשמות מאווירת־התורה שהיא מנת חלקם בתקופת שהותם כאן.

ימי ה„מחנה" הם, כאמור, שבעה שבועות, אך קודם לכך מבצע ארגוני ותעמולתי המקיף חדשים ארוכים ומרובים, הן בארץ והן בחוץ־לארץ. עד אשר מגיעים בני־הנוער במקום ועד שהם נוחתים בארץ ומגיעים אל שדה־חמד — עוברות ההכנות גלגולים שונים ומשונים, הקשורים, מצד אחד, ברישום המתנהל במקומות שונים בעולם, ומצד שני — הכנות ארגוניות ופיסיות בשטח עצמו, דהיינו במחנה, שבו יש להכשיר את המקום, לתקן ולשפץ, לחדש ציוד ומלאי, לצצות הכל כדי שהנערים הבאים למקום ימצאו את מירב הנוחיות וכל הדרוש להם לפרק־זמן ממושך זה של היעדרות מן הבית.

ענין ראשון במעלה הוא המקום עצמו שנבחר לשמש יעד זה של המחנה הבינלאומי. ומדובר בכפר־הנוער שדה־חמד של צעירי אגודת ישראל, המטופח ובנוי־לתפארת בבתיו ומבניו, בחדרי־המגורים ובבנייני הציבור. בינות לבתים־בידיתא, עצים יפים של צמחים — טובלים הבהים, המתנגדרים בתוכם משתלבים בהיקשבצ בציפורי־ציבור־פרחי־נבצ. השלוה הכפרית עוטה, כמובן, את שלה ביצירת התבצר הייחודי של נופש ובילוי.

אולם עיקרו של המחנה הזה עומד על תוכניתו הרוחנית העשירה. הבעייב במשכים לזה מקום השילוב הנפלא של לימוד תורה ובילוי במחנה, כאשר מבקר השתות מהווה במידה לא מבוטלת המשכם של הלימודים שהם עושים בבית־הספר שלהם למקומותיהם. בוקרו של המחנה מתחיל תמיד במספר שעות של לימודי־תורה, ואף בימים שבהם יוצאים לטיולים — אין מחסירים את המבית־תלמודים ובקידימים או לקום בשעתיים, לפנות־בוקר, כדי שלא להחסיר את החלק התורני הזה.

מנהל המחנה הוא הרב שלמה אייזין, אשר רכש נסיון והתמחות במשך

(המשך בעמוד ז')

מיטב הברכות והאיחולים

לכבוד אבינו־רוענו היקר, הסולל מסילות בלב כל שכבות העם בדרכי נועם ובנתיבות שלום, ושם שמים מתאהב על ידו

רבי דוד צבי זילברשטיין שליט"א

חבר הרבנות הראשית בת"א־יפו

ומנשים באהל תמורה, אמנו היקרה תחי'

בקבלו אותות ציון והוקרה של הציבור התורני על פעליו החינוכיים בישראל

כה יתן להם ה' וכה יוסיף להם אורך ימים ושנות חיים ושלום, בריאות, נחת ואושר, במנוחת שלום ושלוה, השקט ובטח עד עולם

בנם המוקירם ומכבדם חיים משה זילברשטיין ומשפ'

מרכז בית יעקב בארץ ישראל — מכון בית יעקב למורות — ירושלים

זר ברכות

להאי גברא רבא ויקירא, המחנך הדגול מרבבה, איש אשכולות חי ורב פעלים.

הרב הגאון רבי דוד צבי זילברשטיין שליט"א

בקבלתו ציון ואות הוקרה על פעליו החינוכיים

ע"י ה"דינר" השנתי של אגודת ישראל

יחזקהו השי"ת ויאמצהו לעשות חיל ולהרבות פעלים כהנה וכהנה

מתוך בריות גופא ונהורא מעליא

ההנהלה

ברכה מעומקא דלבא

לידיד נפשי, יקר רוח

הרה"ג ר' דוד צבי זילברשטיין שליט"א

ולנוות־ביתו הרבנית תחי'

לקבלתו אות ההוקרה

עוד ינובון בשיבה — דשנים ורעננים יהיו

שמשון מימון

תל אביב

אגודת "אש דת" של חסידי סוכטשוב בארה"י

ברכה נאמנה

למעכ"ת מכובדנו הנעלה, הנערץ והנכבד, מבני העליה שבדור

הרב דוד צבי זילברשטיין שליט"א

חבר הרבנות הראשית לת"א־יפו

בקבלו ציון ואות הוקרה על פעליו הברוכים למען החנוך בדינר השנתי של אגו"י

ישא ברכה מאת ה' ויזכהו להרבות פעלים לתורה ויהדות כהנה וכהנה, מתוך בריאות הגוף ושלות הנפש, יחד עם הרבנית תחי', לאורך ימים ושנים

בהוקרה ובהערצה

ביהמ"ד של חסידי סוכטשוב, רח' החדוא 4, בית־וגן, ירושלים

ביהמ"ד של חסידי סוכטשוב, רח' רש"י 20, תל־אביב

ביהמ"ד של חסידי סוכטשוב, רח' חתם סופר 5, בני ברק

ישיבת סוכטשוב בעיה"ק ירושלים תובב"א

רח' ביליין 21, בית וגן — ת"ד 16064 — טל. 528251

ברכנוכם מבית ה'

ברכתנו הנאמנה שלוחה מציון ומקודש למעכ"ת הרה"ג, אחד המיוחד שבחכמיא, ספריא וחדשיא, מרביץ תורה לעדרי צאן קדשים למעלה מיובל שנים, אשר העמיד תלמידים הרבה, מנאמני בית סוכטשוב

הרב דוד צבי זילברשטיין שליט"א

חבר הרבנות הראשית בת"א־יפו

עם קבלתו את ציון ואות הוקרה בדינר השנתי של אגו"י על פעליו הנאמנים לטובת החינוך החרדי באר"י ובחו"ל

יזכהו הקב"ה, בשכר פעליו הכבירים, להגביר חילים לאורייתא עוד רבות בשנים, בבריאות הגוף עם נו"ב הרבנית תחי' כשאיפתם הטהורה, עדי עד

בברכת הנהלת הישיבה

כסא דברכתא

שלוחה בזה למעכ"ת הרה"ג, רב הפעלים לתורה ולתעודה, ראש המדברים בכל מקום, דעביד לתורה שלא תשתכח מישראל, במסירות־נפש וללא ליאות

הרב דוד צבי זילברשטיין שליט"א

בקבלתו את הציון ואות ההוקרה השנתי של אגו"י על פעליו הברוכים בשדה החנוך בפולין ובאר"י

יהי"ר ויזכה להרבות פעליו עוד רבות בשנים להגדיל התורה ולהאדירה, בבריאות הגוף ושלות הנפש, ולרוות רוב נחת ואושר מכל ב"ב שיחיו, לאורך ימים

מתפללי ביהכ"נ ביהח"ס דגור

רח' פלורנטין 39, תל־אביב

ב"א מתכבדים כבוד הבריכים:

משה אונגר — אליקום געציל ביבלה

בשם חברת "ביקור חולים" של אגו"י בת"א

ברכות מאליפות ונאמנות

לידידנו היקר, הרב הגאון

ר' דוד צבי זילברשטיין שליט"א

עם קבלת ציון ואות הוקרה על פעליו למען החינוך בישראל

יאריך ד' את ימיו ושנותיו בטוב ובנעימים יחד עם זוגתו הרבנית תחי', עד ביאת הגואל

הנהלת כולל "עטרת יוסף" תל אביב

אגודת חסידי ראדזין בארה"י — כולל אברכים "עטרת שלמה"

בנשיאות כ"ק אדמו"ר

מרן רבי אברהם ישכר אנגלרד שליט"א מראדזין

רחוב אהרונסון 8 — בני ברק — טל. 789754

שפע ברכות

למעכ"ת ידידנו הדגול מרבבה, המהולל בתשבחות, נאה דורש ונאה מקיים, ידיד בית ראדזין

הרב דוד צבי זילברשטיין שליט"א

חבר נשיאות הכבוד של כולל האברכים דחסידי ראדזין

לרגל קבלת הציון ואות ההוקרה במפגש החגיגי השנתי של הצבור התורני על פעליו למען החנוך החרדי בארץ ובחו"ל

יתן ה' אתו את הברכה להמשיך בדרכו בקודש ולהרבות פעלים לטובת הכלל, בבריות גופא ונהורא מעליא, עם זוגתו הכבודה, הרבנית תחי' עד כי יבא שילה

בהוקרה וברכה ההנהלה

ת"ת קהלת יעקב — בי"ס בית יעקב

כפר שלם — תל אביב

ברכותינו הלבביות

לכבוד

הרב דוד צבי זילברשטיין שליט"א

ורעיתו הרבנית תחי'

בקבלו האות על פועלו בחינוך

עוד ינובון בשיבה דשנים ורעננים

תלמידו מוקירו ומכבדו כערכו

יהודה ליב פיימן

מנהל

בי"ס תלמוד תורה ובית יעקב ע"ש ר' יוסף דיינר ז"ל

חדרה

ברכות נאמנות

לכבוד

הרב דוד צבי זילברשטיין שליט"א

ורעיתו

בקבלו אות ההוקרה של אגודת ישראל

כה לחי — עד מאה ועשרים

חברה קדישא ת"א־יפו והמחוז

מגישה בזה את מיטב ברכותיה ואיחוליה להרה"ג

רבי דוד צבי זילברשטיין שליט"א

לרגל קבלת ציון ואות הוקרה על פעלו למען החנוך

יאריך ה' ימיו בטוב ושנותיו בנעימים יחד עם רעיתו הרבנית תחי'

ההנהלה והמועצה

י. לסלוי, יו"ר — א. בקר, מנהל

לדודנו היקר, איש חי ורב פעלים לתורה ויהדות,

הרב דוד צבי זילברשטיין שליט"א

ולרעיתו הרבנית תחי'

ברכות ואיחולים נאמנים

בקבלו ציון והוקרה על פעליו הברוכים

מרדכי בוגר ומשפ'

חולון

לידיד המשפחה, הרה"ג הנערץ והנכבד,

הרב דוד צבי זילברשטיין שליט"א

ברכות לבביות

עם קבלו ציון הוקרה על פעליו הברוכים

כה לחי, עם רעיתו הרבנית תחי' לאורך ימים ושנים טובות.

בשם כל משפחת רוזנבאום

יחיאל רוזנבאום

רמת גן

ברכה והוקרה

לכבוד ידיד נפשי, איש החינוך הותיק, מייסד עוז בפי עוללים ויונקים בארץ ובחו"ל, נואם בחסד עליון

הרה"ג ר' דוד צבי זילברשטיין שליט"א

בקבלו אות כבוד והוקרה על פעליו למען החינוך במפגש החגיגי השנתי של אגו"י

יהי"ר ויזכה ללמוד וללמד דעת את העם עוד רבות בשנים בבריות גופא ונהורא מעליא, עם הרבנית תחי' לאוי"ט

השיל רייזמן

תל אביב

רב ברכות

למע"כ מחותננו הנעלה והנכבד, איש חי ורב פעלים לתורה ולתעודה,

הרה"ג ר' דוד צבי זילברשטיין שליט"א

לרגל הענקת הציון ואות ההוקרה השנתי של אגו"י על פעליו למען החינוך

יהא רעוא מקדם שמיא שיזכה להמשיך בפעליו הברוכים כשאיפתו הטהורה, ולרוות יחד עם זוגתו הכבודה הרבנית תחי', רוב נחת דקדושה מכל יו"ח, בבריאות ואושר, לאורך ימים ושנים

דוד שוירץ ומשפ'

חיפה

ברכתנו הנאמנה מלב ונפש

לעטרת ראשנו, ראש המשפחה הכבודה, הרב הגאון

רבי דוד צבי זילברשטיין שליט"א

עם קבלתו ציון ואות הוקרה על פעליו הקדושים

יהי"ר ויזכה יחד עם אם המשפחה, הרבנית, תחי', לשיבה טובה, דשנים ורעננים יהיו. לאורך ימים טובים

חתנו, אברהם סוקניק וביתו

רמת גן

פרס: ישראל איננה מתעלמת מהמערך הערבי בצפון־מזרח

„החזית שאסאד מנסה לעצב נגד ישראל מתחילה בצור ומסתיימת באילת" ✶ אלוף איתן: מתנדבי ההגנה המרחבית מתאמנים בהפעלת תותחים

ישראל איננה יכולה להתעלם מן ה־מערך הצבאי שסוריה מנסה ליצור בגבולה הצפוני־מזרחי, וזאת בזמן ש־מצרים מכשה את דרך ההידברות עם ישראל — אמר שר הבטחון שמעון פרס, בכנס מתנדבים שנערך בפקוד צפון ביום ה'.

שר הבטחון אמר, כי החזית שאסד מנסה לעצב נגד ישראל מתחילה בצור ומסתיימת באילת, וצריכה לכלול את סוריה, ירדן, אש"ף ואם אפשר גם את לבנון.

מר פרס אמר, כי אין זה נכון ש־קשה להגיע לשלום עם מדינת ישראל מפני שהיא מתנגדת להסדר זה או אחר, אלא מפני שהיא עומדת מול עולם ערבי מפורד בו שואפת מצרים להידבר ואילו סוריה מבקשת ללחוץ צבאית על ישראל.

שר הבטחון שיבח את פעילותם של המתנדבים, שסייעו בתיקום מנקים ו־כלי רכב של צה"ל, אשר ההגנה ה־מרחבית בישובי הצפון שעברו אימו־נים צבאיים הנדגעים שסייעו בעבו־דות הביצורים.

"לא רק אתם התרגשתם — אמר ה־שר — גם אני מתרגש במפגש זה עם אנשים בכל הגילים, שבאים עם כל כך הרבה רצון טוב ואמונה.

העבודה שעשיתם מועילה ונותנת תוצאה מבורכת בתחום שקום כלי הנשק ואחזוקתם, ובתחום התגבור ר הגבורה הצבאית בגבולותיה של מדי־נת ישראל.

בכנס המתנדבים השתתפו: גם הרמ־טכ"ל, רב־אלוף מרדכי גור, ואלוף פקוד הצפון, רפאל איתן.

אלוף איתן על ההגנה המרחבית

כל ישובי הספר לאורך קו הביצות נמצאים עתה בתהליך, שיאפשר להם להגן על עצמם בעת מלחמה — אמר ביום ה' אלוף פיקוד הצפון, אלוף רפאל איתן, במסיבת עתונאים שנערכה ב־אחד מבסיסי צה"ל לרגל סיום קורס מתנדבי ההגנה המרחבית.

אלוף איתן הוסיף כי אם משווה את המצב כיום לזה שלפני שנה, באשר לאימונים, להקמת ביצורים וליכולת־העמידה של הישובים, מה שנעשה הוא בבחינת „מהפכה".

להלן צויין, כי בעבר היו גישות שונות לאפקטיביות של ההגנה המר־חבית בעת מלחמה, אולם, עתה בש־תנתה הגישה ונעשים כל המאמצים כדי לאפשר למשקים לאורך הגבול להיות מוכנים בשעת הצורך.

בהקשר לכך גילה אלוף איתן כי מתנדבי ההגנה המרחבית מתא־מנים עתה בהפעלת תותחים, שיעמדו לרשותם בעת מלחמה.

כמו"כ מסר, כי כל בני הנוער ב־ישובי ההגנה המרחבית יעברו בחירה אימונים קודם לגיוסם לצה"ל.

בהתייחסו לנושא ההתנדבות שיבח האלוף את המתנדבים שעמו בסכר־אות, את בני הנוער המתנדב וכן את אנשי המשמר האזרחי בישובי ה־ספר. הוא ציין כי התנדבותם מהווה תרומה ניכרת לפוטנציאל האדיר ה־טמון בהגנה המרחבית. (צ)

ירידה במספר מקבלי בטוח מפני אבטלה

424 קבלו דמי בטוח אבטלה במאי

יחידת המחקר של התנועה הציבו־רית לביטוח האבטלה, שהתכנסה ב־סוף השבוע בתל־אביב, בראשותו של מר ת. דניאלי, שמעה סקירה מפי מר ב. חקלאי, מנהל ביטוח האבטלה ב־ביטוח הלאומי, על תשלומי דמי ה־אבטלה למובטלים בחמשת החדשים הראשונים של שנת 1975.

בממוצע לי"ש חדשים קיבלו כ־470 מובטלים דמי ביטוח אבטלה, בין 506 ו־530 לי"ח בחדשים ינואר פברו־אר, עד 424 לי"ח בחדש מאי.

כ־60 אחוז מכל מקבלי דמי הביטוח הם אקדמאים קשי סידור.

הגבירה הכוללת של דמי ביטוח אבטלה מסתכמת ב־2.5 מיליארד לי־רות בקירוב, ונכללו כל הסידורים ה־מכביים הדרושים להפעלת מערכת מבוקנת ולהכשרת פקידי תביעות, כדי לקדם אפשרויות שונות בהתפת־חות מצב התעסוקה בעתיד — אם יתחייבו הפעלה מהירה ומספר רב של תשלומים למובטלים.

ועדת הכספים אישרה את הקצב הפעילות השבתי, בסכום של 10 מיל־יון לירות של ועדת המשנה לפעולות לקביעת אבטלה, הכולל תוכנית להעס־קה חלופית, שיפור מערכות הידי־דע, אבחונים כוללים ופעילות להק־לת ההליכי ההסבה המקצועית.

הסתדרות אגודת ישראל — סניף צפת

ב"ה

ברכה חמה ולבבית

לידידנו העסקן המסור והנאמן

מר **גד שטרן** הי"ו

יו"ר סניף אגודת ישראל בצפת — וחבר המועצה הדתית

לרגל נשואי **בתו** עב"ג

יה"ר שירווה מהם מלא חפניים נחת

הסתדרות אגודת ישראל — סניף נתניה

הננו להודיע לקהל החברים שסניף אגודת ישראל בעיר

מחדש פעילותו

ויהיה פתוח כל יום חמישי בין השעות 8-30—7.30

מזכיר בעיריית נתניה **מר נחמי' זלביץ** סגן ראש העיר

יושב בסניף אחת לשבועיים, ביום ה' החל מהשבוע י' בתמוז, 19-6.75 בשעות הנ"ל

ת.ד. למכתבים 2157 טלפון 92815

אפשר להתקשר טלפונית כל יום מ־8.00—7-30 בערב

בשורה טובה

במירון ליד ציון הק' הרשב"י זי"ע

מקימים בעזהשי"ת

שיכוני מגורים

בשם

קרית רשב"י

פרנסת המשתכנים תהיה ע"י כולל אברכים משרות חינוך והדרכה, משגיחי כשרות

אברכים, חתנים, המעונינים, יפנו לרבה של מירון הרב מאיר שטרן, מירון, ת.ד. 33, טלפון 067-39190

שר האוצר: צפוי מפנה בתוספת היוקר

משל: אכזבה מהפרסומים על הרפורמה

שר האוצר יהושע רבינוביץ אמר, שקצב הגם עבודתה של ועדת המומחים המיוחדת לגבי תוספת היוקר, אם עד־כיים בקרוב גם בתחום זה לפני כר־סה רציני מאד.

השר ציין, שועדת המומחים לתוס־פת היוקר בוחנת את הנושא על כל צדדיו — אתו התוספת, שילובה בשכר היסוד, את תכופותה וכו', והיא מסיימת עבודתה בקרוב.

מר רבינוביץ חזר והדגיש כי אין כל אפשרות להתמודד עם הבעיות הכלכליות של המשק ללא מעבר לאורח חיים אחר והורדת רמת החיים. הוא קבל על כי לאור האמצעים שנוקטו השאיפה המכסימת מהציבור, היתה רמת החיים צריכה לרדת יותר מש־ירדה עד כה. בחודש יולי, אמר, נצ־טרך לנקוט אמצעים נוספים, כמו קי־צוץ בתקציב הממשלה, ולאחר מכן מס ערך מוסף, אשר חייב להביא לאיזון ההוצאות.

בתשובה לשאלה אמר שר האוצר, כי בחודש אחד אין מגיעים למיפנה. המדיניות הכלכלית היא לטווח ארוך יותר והשר מקוה כי היא מביאה לאט לאט את המעבר לאורח חיים אחר.

מזכ"ל ההסתדרות ירוחם משל אמר, כי האוצר עורר ציפיות גדולות אצל הציבור בפרסומים שהרפורמה במי־סים תאפשר הכנסה פנויה בסכומים ניכרים — והאכזבה בפרסומים אלו עלולה לגרום אכזבה בציבור ופגיעה במורל. (ע)

היום — כנס גבאים בב"ב להפצת תורה

כנס גבאים, מגידי שיעורים וראשי הציבור החרדי בבני ברק יתקיים היום מטעם מרכז אגודת ישראל בעיר, לקראת הגיעה סיום לימוד הש"ס ב„דף היומי" במחזור השביעי.

הכנס ידון בארגון שיעורי תורה חד־שים ברחבי בני ברק וכן בהגברת הפצת לימוד הדף היומי.

הכנס ידון גם בדרכים לארגון ה־שבת הקרובה כשבת למען הפצת ה־תורה. בשבת זו ידרשו רבנים ומנה־גים רוחניים בבתי הכנסת ובבתי ה־מדרש על חשיבות לימוד הדף היומי ועל הגברת לימוד התורה.

כן יקבלו הגבאים וראשי הצבור ב־כנס זה כרטיסים למעמד סיום הש"ס לעצרת החגיגית, אשר תתקיים ברחב־עם ביום א' הקרוב בבית הכנסת הגדול בעיר, ע"מ לחלקם בבתי הכנסת ו־בבתי המדרש הרבים ברחבי בני ברק.

● ריצ'ארד י. כמנת, פקיד בכיר ב־משרד החוץ האוסטרלי, נתמנה כשג־ריר אוסטרליה בישראל במקומו של פ. ר. דאלרימפל, והוא ייכנס לתפ־קידו בתל אביב באוגוסט — מסרה ב־יום ו' ממשלת אוסטרליה.

● ועדת המנהל של השוק האירופי מוכנה לדון בשאלת תוצרי הגלם, כפי שהוצע ע"י הארצות המפיקות נפט — אמר בבריסל, יו"ר ועדת המנהל של השוק, הנרי סימונט.

ועדת חוץ ובטחון דנה בחרם הערבי

ועדת החוץ והבטחון של הכנסת קיי־מה ביום ו' דיון בנושא ההתמודדות ב־חרם הערבי הכלכלי על ישראל ועל היהודים בעולם.

בדיון השתתפו שר האוצר, מר יהושע רבינוביץ, השר הממונה על נושא זה מטעם הממשלה, וכן אב־רהם אגמון, יועץ הממשלה ללוחמה כלכלית.

במסגרת הישיבה נדונה גם הצעה לסדר יום של הח"כ אליהו מוזסון: „הלחץ הערבי להחרמת ביטוח פר־נסים יהודיים". (ל.צ.מ.)

מעבדת צלום ומפעלי תעסוקה יוקמו בימית

מעבדת צילום משוכללת, אשר תפ־על במכונות צילום חדישות, תוקם ע"י קבוצת צלמים יוצאי ברה"מ ב־ימית.

המעבדה, אשר תעסיק קבוצה של 14 צלמים, מוקמת בסיוע קרן המשר־אבים של משרד הקליטה והסוכנות היהודית.

בשלב מאוחר יותר יוקם אף אולפן צילום, שיופעל ע"י הצלמים.

שני מפעלים נוספים: מסגריה ו־מוסך מוקמים עתה בימית ויספקו תעסוקה לעולים, אשר יתיישבו במ־קום. (ל.צ.מ.)

עוד תבוסה לגב' גאנדי

ניו דלהי יום ו' — על ראש ממשלת הודו אינדירה גאנדי ו„מפלגת הקונג־רס" השלטת, הונחתה ביום ו' מהלו־מה נוספת כאשר נחלה המפלגה תבו־סה בבחירות שנערכו במדינת גוג'ר־ראט שבמערב הודו.

אופוזיציה יבוית מורכבת מ־5 מפ־לגות אופוזיציה, אשר התגאתה: ב־„חזית העם", זכתה ב־87 מושבים מ־בין 182 מושבים באסיפה המחוקקת של מדינת גוג'ראט — כאשר חסרים לה רק 5 צירים להשגת רוב מוחלט. (עיר)

קריאה להתפטרות גב' גאנדי

כמה מבין מנהיגי האופוזיציה בהו־דו קראו ביום ו' לנשיא פחר אלדין עלי אחמד לפטר את ראש הממשלה אינדירה גאנדי, אם היא לא תגיש את התפטרותה בעקבות פסק הדין של בית המשפט העליון, שקבע כי היא אשמה בהפרת חוק הבחירות.

בקיצור נמרץ

● שתי לשכות סעד חדשות נחנכו בשבוע שעבר בעכו ובקרית ביאליק, בהשתתפות מנכ"ל משרד הסעד, ד"ר משה א. קורץ, ראש המועצה המ־קומית קרית־ביאליק, מר צבי קולר־נר, וסגני ראש עירית עכו. (ל.צ.מ.)

● ייצוא ענפי המפגנת התעשיה יגיע השנה ליותר מ־700 מליון דולר — אמר שר התחבורה, גד יעקבי, בהר־צאתו במפגש אנשי תעשיה, תיירות וסוכני נסיעות שנערך ביום ו' בתל אביב. (ל.צ.מ.)

● חשוד בנסיון לברוח מאילת לירדן בשחיה — הובא ביום ו' בפני שופט שלום בתל אביב, אשר הוציא נגדו צו מעצר ל־15 יום. השופט ציוה גם להביא את החשוד לבדיקה פסיכיאט־רית. (ע)

משאל בקרב עובדי קצא"א על פיטורין

הפיגור בהטענת מיכליות בשביתה — הודבק

ועד עובדי מחלקת הים בנמל הנפט באשקלון יקיים ביומים הקרובים שיחה אישית עם כל אחד מ־66 עובדי המח־לקה במגמה לבדוק, אם אכן ישנם עובדים המוכנים להתפטר מרצונם ה־טוב, תוך קבלת פיצויים מוגדלים וכי בזה מוכן לעבוד באילת.

רק בתום המשאל בקרב העובדים ידע הועד להשיב אם אכן יעזרו לקבל את פיטורי ה־13 כפי שפסקה ועדת אושפיזי בזמנו או יאמצו את ההצעה האלטרנטיבית של יציאה ל־חופשות של חצי שנה ללא תשלום, ברוטציה בקרב העובדים. התשובה צריכה להינתן עד סוף השבוע.

ההחלטה על קיום משאל אישי הת־קבלה באסיפת עובדי המחלקה. כתב עתיים באשקלון מוסר שהאסיפה הי־תה סוערת וכמה עובדים הטיחו אש־מות לעבר אותם העובדים אשר בימים האחרונים לשביתה היו מוכנים ביחד עם עובדי המתקן, לשבור את השבי־תה. האסיפה היתה סגורה והמשתתפים נתבקשו לא למסור פרטים כלשהם על מהלכה. היא נמשכה קרוב לשלוש שעות.

באסיפה נשאלו גם שאלות בקשר להליכים המשפטיים שנפתחו כמעט נגד כל עובדי המחלקה.

הבירור המשפטי הראשון יתקיים ביום ה' השבוע בבית משפט באשק־לון. 18 עובדים ביניהם אחד מחברי הועד, יגאל שחורי, יובאו לדין על האשמות שהמשטרה מייחסת להם כ־תוצאה מהשביתה הראשונה, בחודש מרץ.

בנמל הנפט נמשכת בינתיים העבו־דה במלוא התנופה ופגור בהטענת מיכליות שהיו בהמתנה הודבק כמעט סופית. בסוף השבוע נקשרו ארבע מי־סופית. בסוף השבוע נקשרו ארבע מי־שתי מיכליות. (ע)

הוגבר הפקוח על הפצת תוצרת חקלאית בגליל

הוחרמו ירקות, פירות ועופות רבים

פקחי מועצת הירקות הגבירו בש־בועיים האחרונים את הפקוח על הוב־לת תוצרת חקלאית בגליל המערבי.

במסגרת זו הוחרמו כמויות של יר־קות, פירות ועופות שהובלו על ידי סוחרים שכיום בצורה הנוגדת את חוקי המועצה, מובילי הסחורות יועמדו לדין.

יש לציין, כי במשך כל השנה מת־נהל סחר פרטיזני בתוצרת חקלאית, על ידי סוחרים העובדים ללא רשיו־נות, אך למועצה אין כח אדם מספיק כדי להשתלט על המצב. רבים מבין בעלי העסקים המסודרים מתלוננים, כי פרנסתם מתקפחת על ידי אותם מסיגי גבול, המוכרים את סחורתם מעל גבי טנדרים ועגלות, בפנות שו־בות של ערי הגליל המערבי וכפריה.

עתה הוגבר הפיקוח בתחום זה, ר כפי שנמסר כבר נתן הדבר את אותו־תיו, אם כי עדיין אין המלאכה נע־שית בשלמות. הדברים אמורים בעיקר עתה, כאשר עונת הירקות והפירות בעיצומה.

יש לציין שלא תמיד משתפים ה־נתפסים פעולה עם הפקחים, ולא פעם נדרשת התערבות המשטרה. לעתים מתחוללים גם מירדפים בשדות ובמס־עים, כאשר בעלי הסחורות נמלטים לשם. (צ)

תוסדר בעיית דמי השתיה לסבלים בלוד

ועדה מיוחדת מטעם נציב שרות המדינה וההסתדרות הכללית מטפלת בשאלת הסדר תשלומים חוקי שנועד להחליף את הסדר דמי השתיה של ה־סבלים בנמל האויר בן גוריון. על כך מסר לכתב עתיים בתשובה לשאי־לה מר שמואל כהן, מנהל נמל ה־אויר.

לא מכבר פנה ועד העובדים בענין זה אל מנכ"ל משרד התחבורה, מר דן חירם. הבעיה התעוררה לנוכח הצו־רכות בית הנתיבות לשיטה חדישה של העברת מטעני נוסעים, כדוגמה זו ה־מופעלת בנמל קופנהגן. השכללים יצמצמו את הזדקקות הנוסעים לשי־רותי הסבלים ובעקבות זאת חוששים הללו לקיפוח הכנסתם. הם מודעים כי בעבר הסכימו לעבוד בשכר נמוך על יסוד ההנחה כי הם זוכים להשלמת הכנסותיהם על ידי דמי השתיה. (צ)

צו להריסת מבנים פרנציסקנים לא חוקיים

בית משפט השלום בירושלים ציוה בימים אלה להרוס מבנים בלתי חו־קיים שבנה מנזר הפרנציסקנים בירו־שלים המזרחית, וקנס את נציג המנזר ב־750 ל"י או ב־75 ימי מאסר תמור־תם. כן הוטלו על איש הכנסיה 90 ימי מאסר על תנאי למשך 3 שנים.

המדובר במנזר הפרנציסקנים שב־רחוב ג'רבס, על יד בריכת חזקיהו המלך. אנשי המנזר בנו לאחרונה ב־מקום ללא רשיון שני חדרים, שני מט־בחים ושני חדרי שירות. לאחר שלא נעתרו לבקשת עיריית ירושלים להרוס את המבנים פנתה המחלקה המשפ־טית בעיריה לבית משפט השלום ב־תביעה פלילית על בניה בלתי חו־קית וכן ביקשה צו להריסת המבנים. (צ)

הועדה המקומית לתכנון ולבניה חיפה

הודעה על־פי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י צרכניות ק. חיים בע"מ, להקמת מקלט על־קרקעי במרכז האחורי המצד, ברח' ציולינג 24, חלקה 74 בגוש 11583.

אפשר לעיין בבקשה בחדר מס' 305, במחלקה על הבניה, בבנין העיריה רח' ביאליק 3, בימי א, ג, ה, בשעות 08.00—11.30.

המעונין להגיש התנגדות, ימציאה לפי הכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום זה.

מ. אורן

מ"מ מהנדס העיר

הרצוג: צפוי שידוד מערכות בעולם הערבי

הרעה ביחסי עיראק–לוב ✶ ירידה תלולה במעמדו של אש"ף ✶ עליה ביוקרתו של חוסיין ✶ מצרים מודאגת מהמצב בגבולה עם לוב

השגריר המיועד של ישראל ב־או"ם, מר חיים הרצוג, אמר ביום ו', כי במזרח התיכון חלות התפתחויות חדשות מאד, והישום מכבר אולי נראה שידוד מערכות כאמור.

בהרצאתו במועדון המסחרי בבית ציוני אמריקה בתל אביב, אמר מר הרצוג, כי חלו שינויים במדינות ערב. הוא הזכיר, כי נציג עירק לא הגיע ללוב להשתתף בפגישת מנהיגי מדי־נות ערב ואש"ף, אשר נועדה לדון בהתנגדות לפתיחת תעלת סואץ. זאת מאחר שמנהיג לוב, קולונל קדאפי, רואה בפתיחת התעלה צעד לקראת הכרה בישראל.

כן מסתמנת ירידה תלולה במעמדו של אש"ף ועליה מקבילה ביוקרתו של המלך חוסיין, אשר ניהל את המ־דיניות שלו בתבונה ובשקט והביא לידי כך שמתחילים לדבר עליו לא ב־רוח החלטות ועידת ראבאט.

מר הרצוג אמר, כי יש לראות את ההתגודדות האלה, אולם קשה להסיק מסקנות. הוא הוסיף, כי לקראת שי־דוד מערכות בקרב מדינות ערב, אנו מוכרחים להמשיך במאמץ הסברתי מוגבר, בעיקר בארה"ב.

כאן ציין מר הרצוג, כי לאחר ש־ישראל שיגרה צוות מסבירים לאר־ה"ב, עשתה כן גם מצרים, ששלחה אף היא משלחת הסברה מצליחה.

מר הרצוג חזר לתקופה של שיחות ההפרדה, הן בצפון והן בדרום. ל־ישראל אמנם היה אינטרס להתקדם להסדר מדיני, באם זה יהיה בינתן, אך למצרים היה גם כן נימוק חשוב ל־הגיע להסדר. נימוק זה היה — המכה הכלכלית העצומה שספגה מצרים ב־מלחמת יום כיפור. אם המלחמה הזו עלתה לישראל 6—8 מיליארד דולר, הרי הוצאות מצרים היו לפחות 12 מיליארד דולר וגם יותר. אנו לא ה־יינו ערים להחמרת המצב הכלכלי ב־מצרים.

עוד הסביר מר הרצוג, כי כ־סאדאת תפס את מקומו בנשיאות רים לאחר מותו של נאצר, הוא ליט על מעורבות ארה"ב בבעיית מזרח התיכון, כי לדעתו האמריקאים הם היחידים שיוכלו לפתור בע הבעיה. הנשיא סאדאת ידע, ש־שיימצא פתרון לבעיה, כסף אמר יעזור לכלכלה המצרית וכן יעזור פיתוחה.

לדעת הרצוג, הגבול המדאיג מצרים הוא הגבול עם לוב, אשר יש לגרום לתוצאות חמורות, אם יפ שם סכסוך.

מר הרצוג הוסיף, כי ישראל עוב בפני קבלת 2 הצהרות נגדה. הא עלולה להתקבל ב־1 בספטמבר באס בנשיאותו של בוטפליקה, של ה של אלג'יר, בדיון על אוצרות הטב ההחלטה השניה צפויה ב־25 ב, גוסט בועידת לימה, פרו, על השאא בלהוציא אותנו מהארגון". (צ)

בוטלה שביתת אזהרה ב„בילינסון"

שביתת האזהרה של עובדי בית ה־חולים "בילינסון" בפתח תקוה, שעמ־דה לפרוץ היום, על רקע סכסוך עבו־דה בין העובדים לבין ההנהלה בוטלה.

הביטול הושג לאחר פגישה בין חב־רי ועד העובדים לבין הנהלת המוסד. בפגישה השתתפו גם המזכיר הארצי של ארגון עובדי קופ"ח, מר יהודה אהרוני, וראש אגף ארגון ומינהל ב־קופ"ח, מר משה יהודה.

בפגישה הוחלט לשפר את יחסי־העבודה בבית החולים והוסכם, שה־מגעים בין הצדדים בנושא זה יימשכו בשבוע הבא. (ע)

פסים נגנבו במסילת העמק

מנהל הרכבת, מר צבי צפרירי, הורה לנוהגי הקטרים ברכבת ישראל, לטפל בזהירות במכת גניבת הפסים, אשר פשטה באחרונה במסילת הר־כבת.

כידוע, מסילת העמק אינה בשימוש מאז קום המדינה, אך יש ענין צי־בורי בשמירת התוואי הקיים לשימוש בו בעתיד. לאחרונה היו מקרים רבים של פירוק פסים, כנראה ע"י תושבי הסביבה, דבר הגורם לא רק לשיבוש המסילה, אלא גם לקילקול השתית שלה. היועצת המשפטית של הרכבת, פנתה למשטרת ישראל בהצעה ל־שיתוף פעולה — כדי להביא את ה־עבריינים לדין. (ל.צ.מ)

● בהתפוצצות שהיתה אמש באנג־ליה, במכרה פחם נהרגו 5 כורים.

מוחים על איסור יציאה צעירים מהגדה לירדן

האיסור הוא לתקופות זמן קצרות בלבד

החלטת המושל הצבאי ביהודה ו־שומרון, לאסור על צעירים בני 16־25 לצאת לירדן לתקופות זמן קצרות עור־רה גל של מחאות בגדה.

ראשי ערים קיימו ביומיים האח־רונים פגישות עם המושלים הצבאיים, בהן הסבירו כי ההחלטה זו תפגע ב־עיקר בצעירים בני הגדה הלומדים ב־ארצות השכנות.

בהחלטת המושל נאמר עוד, כי צעי־רים מהגדה יורשו לצאת לירדן רק ל־תקופה מעל לחצי שנה.

כתב עתו"ם בגדה מציין, כי החל־טת המושל באה נוכח ריבוי מעשי־החבלה האחרונים ביהודה ושומרון על ידי צעירים השוהים מחוץ לאזור ל־תקופות קצרות. ברוב המקרים, בהם הועמדו צעירים חשודים במעשי חבלה לדין צבאי, הוברר, כי ארגוני הטרור ניצלו ביקוריהם של צעירים אלה ד־גייסו אותם למשימות עוינות בשטח ישראל. (ע)

ראש עיריית רמאללה לא יורשה לצאת לארצות המפרץ

ראש עיריית רמאללה, מר כרים הלף, לא יורשה לצאת לארצות המפ־רץ הפרסי כדי לאסוף תרומות בש־ביל עירו — נודע ביום ו' לכתב ע־תיים בגדה.

עוד נודע, כי תושבי רמאללה גם לא הורשו עדיין להזמין קרובים מ־ידידים מהארצות השכנות במסגרת ביקורי הקיץ.

צעדים אלה ננקטו נוכח ריבוי מע־שי החבלה בעיר זו ובשכנתה אל בירה.

כתב עתו"ם בגדה מציין, כי בק שותיהם של ראשי ערים אחרות בג דה לצאת לארצות הנפט הערביות ל־אסוף תרומות נענו עד כה בחיוב.

בימים אלה גם שהתה בארצות הנפט משלחת עירונית מיריחו שכבר אספו תרומות בסך של כ־5 מיליון לירות, שיושקעו בעבודות פיתוח שונות ב־עיר. (צ)

עולים מוחים על פרסומי תועבה

83 עולים הקשורים מסוף השבוע פנו לראש הממשלה, שיפעל למניעת פר־סומי תועבה במודעות פרסומת ומעל אוטובוסים בתחבורה הציבורית.

העולים פנו לראש הממשלה ובקי־שוהו שיסע ולו פעם אחת באוטובוס כדי שיוכח לדעת עד כמה מובצים פרסומי התועבה בצבור הדתי.

כן נמסר מהועד להגנת קדשי ישר־אל, כי חנויות שונות מסרבות לאח־רונה לקבל למכירה תוצרת של בתי הרשת המפרסמים מודעות תועבה.

ב"ה

מרכז אגודת ישראל בא"י

ירושלים

רח' פרס 2 ת.ד. 513 טלפון 222263

בסיוע האגף לתרבות תורנית ואגף האירועים במחלקה החגיגות של עיריית ירושלים

תכנית החגיגה המרכזית

של

סיום הש"ס ללימוד „הדף היומי" העולמי

במחזור השביעי

והתחלת המחזור השמיני

ביום השני, י"ד תמוז תשל"ה, בשעה 8 בערב

ברחבת "מכון בית יעקב למורות" ות"ת "שילה"

בעיר הקודש ירושלים תובב"א

8.10 תפילת ערבית חגיגית

8.25 תזמורת ומקהלת ת"ת "שילה"

8.30 פרקי תהלים לשלום אחב"י בארץ ובתפוצות

8.40 דבר התנועה, פתיחה ומיהול הרב מנחם פרוש, ח"כ

תזמורת ומקהלה

ברכות לכבוד היום הגדול

שר התורה אביר הרועים הגאון מרן ר' יחזקאל אברמסקי שליט"א נשיא ועד הישיבות ויו"ר דירקטוריון החנוך העצמאי

הגאון מוהר"ר חיים שמואלביץ שליט"א ראש ישיבת מיר וחבר מועצת גדולי התורה

הגאון מוהר"ר עובדיה יוסף שליט"א ראשל"צ הרב הראשי לישראל

סיום הש"ס במחזור השביעי

הגאון מוהר"ר בצלאל זולטי שליט"א הרב הראשי לירושלים

מעמד יזכור

העלאת זכר הקדושים קהלות הקודש שמסרו נפשם על קידוש ה' בשעת חורבן גלות אירופה בידי הנאצים וזכר הקדושים שנפלו על הגנת ארצנו הקדושה

לימוד משניות אותיות נשמ"ה

קדיש בצבור ותפלת א־ל מלא רחמים

התחלת הש"ס במחזור השמיני

הגאון מוהר"ר פנחס מנחם אלתר שליט"א ראש ישיבת שפת אמת

יו"ר המרכז הארצי של אגודת ישראל בא"י

משא על הדף היומי ויוצרו מוהר"ר יהודה מאיר בהרב י.ש. שפירא זצוק"ל מלובלין

ע"י תלמידו המובהק

הגאון מוהר"ר יצחק פלקסר שליט"א

חבר ועד הרבנים של אגודת ישראל

ברכת המועצה הדתית ירושלים

הרה"ג משה אדלר שליט"א

סגן יו"ר המועצה הדתית

ברכת עיריית ירושלים

הרב שמואל א. שאולזון, סגן ראש העיר

ריקודי שמחה לכבודה של תורה בליווי תזמורת

תזמורת מגוונת

תנעים את המעמד הגדול בשירה וזמרה בהשתתפות חזנים ומקהלות החנוך העצמאי ובני עדות וחוגים שונים

עם תום העצרת ישתלבו במעגלי ריקוד

רחבת "מכון בית יעקב למורות" מיועדת לגברים

ורחבת ת"ת "שילה" — לגברות

עשה תורתך קבע — ותסיים הש"ס — „דף היומי" — במשך שנים שבע

הופיע קונטרס

דברי חכמים

כולל אגרות קודש בענין חומר האיסור לקרוא עתונים וספרים פסולים ואפיקורסים

מגדולי גאונים וצדיקים בדור הקודם ובדורנו

אפשר להשיגו אצל ר' דוד קליינפלד רח' בעש"ט 14, בני־ברק

כוס תנחומין

לידידינו הנכבדים והיקרים משפחות ניסנוב—יגודיוף

בפטירת אביהם אחיהם וסבא

היקר באדם איש החסד מרביץ תורה ברבים

ר' **גבריאל ניסנוב** ז"ל

המקום ינחם אתכם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים ולא תוסיפו לדאבה עוד

הסתדרות אגודת ישראל באר"י

חוג יוצאי בוכרה בישראל

משיח כמיאגרוף

בית הבראה לאם ולילד

מיסודה של חברת מקור חולים

בני ברק

„ניצבות"

מפעל למשפחות מרובות ילדים

רח' יונה הנביא 32

טל. 780286

הנכון מוזמנות להשתתף בערב

שאלות ותשובות

על ידי פרופ' רותם

מנהל מחלקת ילדים בתל השומר

בתכנית אמנותית עשירה

✶ מקהלה — ע"י עולות רוסיה בית שרה שנירר

✶ רקודים — בהדרכת המורה הגב' קניגסברג

✶ מקהלה — ע"י „בית יעקב" המרכז בני־ברק

✶ נגינה — בליווי אקורדיון

שיערך, אי"ה במוצאי שבת פר' בלק י"ב תמוז תשל"ה (21.6.75) בשעה 9.00 בדיוק

באולם "וגשל" רח' מלצר 13, בני ברק

✶ תערוכה ✶ הגרלות ✶ ומזנון במקום

כרטיסים אפשר להשיג:

בכולר, רדיו רון ר' עקיבא 66; טברסקי רדיו אור ר' עקיבא 32; הוך המצליח ר' נחמי' 2; ירקוני חנות פירות וירקות ר' עקיבא 142; קיוסק יוסי צורא 56.

אפשר להשיג כרטיסים גם במשרד ברח' יונה הנביא 32 כל יום משעה 8—5 בשעות אחה"צ.

כל ההכנסה קודש למשפחות מרובות ילדים

ההנהלה

להורים ומחנכים:

פרסומי התועבה מעל גבי אוטובוסי אגד ודן ולוחות המודעות בעיר מכניסים ארס ורעל בלב ובנפש הנוער.

טול יוזמה בעוד מועד! ובער את מודעות התועבה!

הצטרף ליחידת „מכבי אש רוחני"!

ועד להגנת קדשי ישראל

טל. 536544 ת.ד. 6794

ירושלים